

1444

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΗ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ,

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

1912—1913

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΑΡΧΙΑΣ

ΤΟΥ Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΩΝ

—
1914

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΗ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

1912—1913

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΑΡΧΙΑΣ

ΤΟΥ Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΩΝ

—
1914

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΙΟΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ Τῃ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚῃ ΜΕΓΑΛῃ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛῃ,

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

1912—1913

Εὐλογησάσης τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωακείμ Γ'
τῇ α' Σεπτεμβρίου τὴν ἑναοξὶν τοῦ νέου σχολικοῦ
ἔτους 1912—1913 διὰ τῆς νενομισμένης ἱερᾶς τελετῆς
τοῦ Ἁγιασμοῦ ἀπήγγειλεν ὁ Σχολάρχης τὴν ἑξῆς προσ-
φώνησιν.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
1912—1913

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ α' Σεπτεμβρίου 1912.

*Παναγιώτατε Δέσποτα
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος δμῆγυρις,*

*Εὐχαριστίας θερμῆς ἀναπέμπομεν τῷ Ὑψίστῳ καὶ Πανα-
γάθῳ παντὸς ἀγαθοῦ δοτήρι Θεῷ, ὅτι ἠξίωσεν ἡμᾶς, ὀκνῶς
διανύσαντας τὸν δίμηνον τῆς πνευματικῆς ἀνάσεως χρόνον,
ἵνα ἀναλάβωμεν ἀθῆς τὸ ἐμπεισιτεμένον ἡμῖν ἱερὸν ἔρ-
γον. Ἐνισχυόμενα δὲ ὑπὸ τῆς πανιοδυνάμου Θεοῦ χάριτος,
τῆς θεραπευτικῆς τῆ ἀσθενῆ καὶ ἀναπληροῦσης τῆ ἑλλείποντα,
ἣν ἐπεκαλέσασθαι ἤδη ἔφ' ἡμᾶς ἡ Ὑμετέρη Πάνσεπτος Κο-
ρυφαίη, πεποιθᾶμεν, ὅτι θὰ δυναθῶμεν καὶ κατὰ τὸ ἐπ' αἰσίοις
ἀρχόμενον σήμερον νέον σχολικὸν ἔτος, νὰ καλλιεργήσωμεν
τελεσφόρως τὸ πνευματικὸν τοῦτω τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας
γεώργιον καὶ νὰ παράσχωμεν αὐτῇ ἐν τῷ ὀρισμένῳ καιρῷ
τῶν ἀμηνῶν ἀφθονώτερον τοῦ ἐν τῷ παρελθόντι ἔτι.*

Ἐπὶ ταῖς χρηματικαῖς ταύταις ἑλπίσιν ἀναστέλλον τοῖς τε ἐγγεγραμμένοις ἤδη καὶ τοῖς ἐγγραφεθεμένοις μαθηταῖς τοῦ νέου σχολικοῦ βίου ἐπιμέλειαν ἐν τοῖς μαθήμασι καὶ τακτικῇ φοίτησιν. ὣν ἄνευ ἢ τῶν διδασκόντων φιλοστονία μόνη οὐδὲν ἀφελεί· σὺν ταύταις δὲ καὶ τὴν ἐμπρόσθεσαν τοῖς τροφίμοις τοῦ παιδευτηρίου τοῦτου σεμνὴν διαγωγὴν καὶ ἄσπον ἐκ τοῦ νόμου τοῦ διέποντος αὐτὸ Κανονισμοῦ εὐπέθειαν, ὣν ἢ ἔλλειψις, ἐπιβλαβῶς πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας ἐπιδραῖσι, ματαιοὶ συνηθέστατα τὸν σκοπὸν τῆς φοιτήσεως. Τῆς ἀληθείας ταύτης τρανὰς ἔχει ἢ Σχολὴ ἀποδείξεις καὶ ἐξ ἄλλων μὲν ἀρχαιοτέρων ἐτῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ παρελθόντος, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν μαθητῶν, οἱ μὲν ἐν μέρει οἱ δὲ καὶ πάντως ἠσθόχρησαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκ αὐτῆν φοιτήσεως. Ζημιωθέντες μὲν αὐτοὶ ζημίαν ἀνεπανόρθωτον, ληψάντες δὲ μεγάλως τοῖς τε ἰδίους γονεῖς καὶ τὴν ἐσθέρησαν αὐτοὺς Σχολὴν ἐνῶ τοῦταυτίων οἱ πρὸς τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ τακτικῇ φοιτήσῃ καὶ τὴν προσήκουσαν τοῖς νόμοις τῆς Σχολῆς εὐπέθειαν ἐπιδιδυζόμενοι τοῦ μὲν σκοποῦ τῆς ἐκ αὐτῆν φοιτήσεως ἐπέτυχον δικαιοσύνης τὰς διατάνας τῶν γονέων αὐτῶν καὶ τοὺς ἑτέρω αὐτῶν κόπους τῶν διδασκόντων τῇ δὲ φιλοστονίᾳ μὴ τῷ Σχολῇ χάρις πολλῆς παρῆναι ἐγένοντο, δι' ἣν ἀποπέμναι αὐτοῖς δημοσίᾳ σήμερον τὸν προσήκουσα ἐπιμενον ἀνακηρύττουσα ἐξουσίως τὰ ὄνόματα αὐτῶν ὡς ἀριστευσάντων ἐν τῷ τῆς μαθητείας ἀγῶνι.

Καὶ ἐν ἅπασιν μὲν τοῖς μαθήμασιν ἠρίστευσαν δέκα καὶ ἐνταῖς οἱ ἐξῆς:

1 ἐκ τῆς Β' τάξεως, ὁ Ἀπόστολος Μιλτιάδου.

2 ἐκ τῆς Γ', ὁ Κωνσταντῖνος Καζέτης, καὶ ὁ Μιχαὴλ Κοσμάκης.

3 ἐκ τῆς Ε', ὁ Πάτροκλος Παντζιῆς, ὁ Κωνσταντῖνος Κυριαζόπουλος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Πολυχροσιάδης.

4 ἐκ τῆς Ζ', ὁ Ἰωάννης Βογιατζόγλου, ὁ Εὐγένιος

Καλογιάννης, ὁ Ἀνάστης Παπαδόπουλος καὶ ὁ Γεώργιος Λούζος.

4 ἐκ τῆς Η', τῆς τῶν τελειοφοίτων: ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήστου, ὁ Δημήτριος Σαχωλαριδῆς, ὁ Ἰοσφάνης Κολητιδῆς καὶ ὁ Στέφανος Στεφάνου.

Ἐν τοῖς πλείοσι δὲ τῶν μαθημάτων ἠρίστευσαν οἱ ἐπόμενοι 53.

9 ἐκ τῆς Α', τάξεως, ὁ Μιλτιάδης Πιρολόγλου, ὁ Ἀναγνώστης Εἰθιμαδῆς, ὁ Ἀνδρέας Σπαθῆς, ὁ Γαβριήλ Χατζη-Γαβριήλ, ὁ Ξενοφῶν Σταματιδῆς, ὁ Στέφανος Ἀλεξανδριδῆς, ὁ Νικόλαος Παλαιολόγου, ὁ Ἀλέξανδρος Ζαφειρόπουλος καὶ ὁ Σπυρίδων Παναγιώτου.

8 ἐκ τῆς Β', ὁ Ἀνδρέας Τοῖλος, ὁ Ἰωάννης Χατζη-Θεοδώρου, ὁ Ἰωάννης Λούζος, ὁ Μιλτιάδης Μαξούτογλου, ὁ Ἀβραάμ Βουλγαρῆς, ὁ Ἀθανάσιος Μυσιακίδης, ὁ Θεοσέβουλος Ἰωαννίδης καὶ ὁ Δημήτριος Γιωτόπουλος.

4 ἐκ τῆς Γ', ὁ Ἀθανάσιος Γεωργιάδης, ὁ Μηνῆς Μηνιαδῆς, ὁ Στέφανος Κωνσταντῆς καὶ ὁ Δημήτριος Ζαχαριάδης.

5 ἐκ τῆς Ε', ὁ Μιχαὴλ Νεστοριδῆς, ὁ Καλλίνικος Ἱεροδιάκονος, ὁ Πλούταρχος Χρηστίδης, ὁ Ὄθων Κανάκης καὶ ὁ Ἀνδρέας Πετροῦς.

5 ἐκ τῆς Δ', ὁ Ἀλέξανδρος Ἰσοφιδῆς, ὁ Ἰωάννης Σπυρίδης, ὁ Γεώργιος Φωτεινός, ὁ Σωτήριος Ἀεζικός καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Ζήσης.

8 ἐκ τῆς Γ', ὁ Κωνσταντῖνος Γεωργιανίδης, ὁ Ἰωάννης Βουθάκης, ὁ Χρήστος Σουλιάτης, ὁ Κωνσταντῖνος Καπετανίδης, ὁ Ἀνάστης Καίσης, ὁ Ἀχιλλεὺς Γραμματιδῆς, ὁ Κοσμάς Πιλαγίδης καὶ ὁ Κοσμάς Σεντούκας.

9 ἐκ τῆς Ζ', ὁ Κωνσταντῖνος Τσάντζαρης, ὁ Παντελεήμων Καρατζῆς, ὁ Ἐμμανουὴλ Λάμπας, ὁ Βασίλειος Τοπιτόγλου, ὁ Σάββας Δουράτσογλου, ὁ Νικόλαος Τεπεριδῆς,

ὁ Γεώργιος Λιμηλιδης, ὁ Ἀριστοτέλης Παπαίλης καὶ ὁ Θεόδωρος Λιμηλιόπουλος.

Καὶ 5 ἐκ τῆς Η', τῆς τῶν τελειοφοιτῶν: ὁ Ἰωάννης Δημητριάδης, ὁ Φώτιος Ἀποστολίδης, ὁ Γεώργιος Λρόσος, ὁ Ἐλευθέριος Χωριατόπουλος καὶ ὁ Γεώργιος Παπαϊωάννου.

Ὅτιοι εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἐπιθήαις ἐξετάσει τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους διακριθέντες μαθηταὶ τῆς Σχολῆς.

Ἦδη ἀπεγράφη κατὰ τὸ εἶσοθὸς καὶ ἅπαντα τὰ ὀνόματα τῶν τελειοφοιτῶν τοῦ ἔτους τούτου. Ἐκ τούτων, 45 ὄντων, μόνον οἱ 13 ἐπέστησαν τὴν ἀπολυτήριον δοκιμασίαν κριθέντες ἄξιαι τοῦ νενουμασμένου ἀπολυτηρίου πτυχίου. Ἐκ τῶν λοιπῶν 2 ὁ μὲν εἰς (Χρυσότομος Καρφύσος), ὀλίγας μόνον ἡμέρας προσήσας καθ' ἅπαν τὸ ἔτος, ἀπεκλήθη κατὰ τὴν τῆς Σχολῆς νόμον τῆς ἀπολυτηρίου δοκιμασίας· ὁ δὲ ἕτερος (Ἰωάννης Νικηλιώτης) ἀσθενήσας κατὰ τὰς παραμονάς αὐτῆς, ἠναγκάσθη πρὸ ἀποσπῆ ταύτης καὶ ἐξετιμήθησαν ἀρχομένου τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους¹.

Οἱ ὑποσπίτες τὰς ἀπολυτήριους αὐτῶν ἐξετάσει 43 καὶ ἀξιωθέντες τοῦ νενουμασμένου ἀπολυτηρίου πτυχίου εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι:

1) Ἀπόστολος Παπαχρήστον, ἐξ Ἀργυροκάστρου,

2) Δημήτριος Σαχαλωρδης, ἐκ Κων/πόλεως,

3) Ἰωάννης Κολλητιδης, ἐκ Κων/πόλεως,

4) Στέφανος Στεφάνου, ἐκ Κων/πόλεως,

5) Ἰωάννης Δημητριάδης, ἐκ Νιγδης,

6) Φώτιος Ἀποστολίδης, ἐκ Τούνας Σηλυθρίας,

1. Οἷός ἐπίστη τὴν ἀπολυτήριον δοκιμασίαν τῆ πρώτῃ ἑβδομαδίᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἔπειτα ἐν μὲν τοῖς ἑξῆς ἡμέραις μαθήματα τῶν βιβλίων «καλῶς» ἐν δὲ ταῖς παραμοναῖς τῶν βιβλίων ἐπὶ τὴν κατὰ τὴν.

7) Γεώργιος Λρόσος, ἐκ Μηλίου Γαυροχώρων,

8) Ἐλευθέριος Χωριατόπουλος, ἐκ Κύπρου,

9) Γεώργιος Παπαϊωάννου, ἐξ Ἀγαθουπόλεως,

10) Κωνσταντῖνος Νόννης, ἐκ Μεγροῦλης Ἠπείρου,

11) Ἀνδρέας Κωνσταντινίδης, ἐκ Κων/πόλεως,

12) Ἰπποκράτης Κουρκουλίδης, ἐκ Μαδύτου,

13) Λάζαρος Ἀμαξόπουλος, ἐκ Κων/πόλεως,

14) Νικόλαος Αιμιτρινίδης, ἐκ Κων/πόλεως,

15) Ἀθανάσιος Παντοκρητορονός, ἐκ Μαδύτου,

16) Θεόδωρος Οὐσπρατζόγλου, ἐκ Κων/πόλεως,

17) Δημήτριος Λάμπας, ἐκ Βησσάνης Ἠπείρου,

18) Ἀλέξανδρος Βασιτιδής, ἐκ Μαριμαῶ,

19) Ἐρμανουὴλ Παπαδόπουλος, ἐκ Κατιρῆ,

20) Ἰπποκράτης Σημεωνίδης, ἐκ Κισιῆς,

21) Αἰωνίσιος Πανλίδης, ἐκ Πάργας Σπάτης Πιπιδίας,

22) Σημεὼν Χασπέιογλου, ἐξ Ὑουσάτης,

23) Ἰωάννης Πανδίου, ἐκ Καλλιπόλεως,

24) Μιχαὴλ Μηλιώτης, ἐκ Μεγροῦλης Ἠπείρου,

25) Κωνσταντῖνος Μέλας, ἐκ Κων/πόλεως,

26) Πυροῦλης Σαράνης, ἐκ Σηλυθρίας,

27) Δημήτριος Παντολέοντος, ἐξ Ἐνω Νιτοχωροῦ Κιζίου,

28) Νικόλαος Ἀδαμαντιδης, ἐκ Κων/πόλεως,

29) Μενέλαος Ἠρακλειδης, ἐκ Αιφρανελλίων,

30) Στυλιανός Αιφρανελλίης, ἐκ Βασιλείης Μυτιλήνης,

31) Παντελῆς Παντελίδης, ἐκ Κων/πόλεως,

32) Γεώργιος Κοροβίνης, ἐκ Βασιλείης Μυτιλήνης,

33) Ἰωάννης Πασσαλῆς, ἐκ Κων/πόλεως,

34) Σάββας Σαββίδης, ἐκ Ποντοφρακλίου,

35) Ἰωάννης Κελεμένης, ἐκ Ρυσιῶν,

36) Χαριλάμης Μουραζίδης, ἐκ Μιδύτου,

- 37) Συμεών Χατζηγεωργίου, ἐκ Βλεθζικίου,
- 38) Γεώργιος Παπαδόπουλος, ἐξ Ἰνιπέδων,
- 39) Νικόλαος Μενδρινός, ἐξ Ἀνδρου,
- 40) Κωνσταντῖνος Μουστάκας ἐκ Κων/πόλεως,
- 41) Κωνσταντῖνος Παπαδανήλ, ἐκ Σινώπης,
- 42) Κωνσταντῖνος Χαλίσσογλους, ἐκ Κων/πόλεως,
- 43) Παῦλος Βοράτσος, ἐκ Κων/πόλεως.

Ἐκ τῶν 43 τούτων τελειοφύτων οἱ μὲν 4 πρώτοι, ὡς ἐν ἄνω τοῖς μαθήμασιν ἀριστεύοντες, ἠξιώθησαν τοῦ «ἀπολύτου ἀριστα» οἱ ἐπόμενοι 5 τοῦ «σχετικῆς ἀριστα», οἱ μετ' αὐτοὺς 17 τοῦ «πάνυ καλῶς» καὶ οἱ λοιποὶ 17 τοῦ «καλῶς».

Ἐκ τῶν μημονευθέντων τελειοφύτων 15 διακρίσαντες καὶ τῶν τοῦ Διδασκαλείου μαθημάτων καὶ ὑποσάντες καὶ ἐν αὐτοῖς τὰς νεομασμένας ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις ἔτυχον 9 μὲν τοῦ βαθμοῦ «ἄριστα» οἱ ἑξῆς:

- 1) ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήσιον,
- 2) ὁ Γεώργιος Δρόσος,
- 3) ὁ Δημήτριος Σαχαλιωφίδης,
- 4) ὁ Κωνσταντῖνος Μέλας,
- 5) ὁ Κωνσταντῖνος Χαλίσσογλους,
- 6) ὁ Λάζαρος Ἀμιζόπουλος,
- 7) ὁ Μενέλαος Πρωκλίδης,
- 8) ὁ Νικόλαος Λομπεριδής,
- 9) ὁ Φώτιος Ἀποστολίδης,

ὁ δὲ τοῦ βαθμοῦ «πάνυ καλῶς» οἱ ἐπόμενοι:

- 10) ὁ Γεώργιος Κοροβίνης,
- 11) ὁ Γεώργιος Πασσαλῆς,
- 12) ὁ Κωνσταντῖνος Παπαδανήλ,
- 13) ὁ Πασχάλης Σοφάντης,

14) Παντελῆς Παναγιώδης,

15) ὁ Συμεών Χατζηγεωργίου (*)

Τοιοῦτος ἐπῆρξεν ὁ ἀριστερὸς τοῦ πνευματικοῦ τούτου τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας γεωργίου κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος. Εἶθε διὰ τῶν ἐσχόντων τῆς Ἑμετέρας πανστίτου Κορυφῆς οἱ τοῦ ἐπ' αἰσίου ἀρξαμένου σήμερον νέου σχολικοῦ ἔτους μαθηταί, τὴν αὐτὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ εὐκοσμίας ὁδὸν βαίνοντες, ἦν οἱ μνημονευθέντες ἀριστεροὶ ἐβάδισαν, ἀγαθειώσων ὅμοιοι τοῖσι πρὸς τε ἑαυτῶν ἀφέλειαν καὶ δικαιοσύνην τῶν ἐλπίδων τῶν ἐπὶ αὐτῶν κατοιώντων.

Μετὰ τὰ εἰρημμένα, τὰ εἰς τὸ κόριον τῆς Σχολῆς ἔργον ἀναγερόμενα, τὸ διδασκικόν, ἐκκαίρον νομίζω νὰ δηλωθῆ ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὸν λήξαντα Αὔγουστον ἐτέλειον αὐτῆ, τὸ δεύτερον ἦδη, τὸν ὑπὸ τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίου Κωνσταντῖνου Σεβαστοπούλου ἀριζόμενον ἐργασίον διαγωνισμὸν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ. Οἱ προσελθόντες εἰς αὐτὸν μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἦσαν πέντε ἐκ τῶν ἀριστεροφύτων ἐν ταῖς ἐπιπέτοις ἐξετάσει τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους καὶ τῶν ἐπιδειξαμένων χρηστὴν διαγωγήν, οἷους ἀπαιτεῖ τοῖς ἀγωνιστῶν τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς διαθήκης τοῦ ἀνωτάτου ἀγωνιστοῦ. Ἐκ τούτων τρεῖς ἀνήκον εἰς τὴν Η' τάξιν, τὴν τῶν τελειοφύτων, δύο δὲ εἰς τὴν Ζ'. καθορισθέντες ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτι τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἑμετέρῃ Σχολῇ ὁ διαγωνισμὸς οὗτος ἐγένετο, ὅπως μετέχουσιν αὐτοῦ μὴ μόνον μαθηταὶ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, τῆς τῶν τελειοφύτων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀμέσως κατωτέρας, τῆς Ζ'. Τὸν διαγωνισμὸν διεξήγαγεν Ἐπιτροπεία ἐκ Καθηγητῶν τριμελῆς ὑπὸ τῆς Αδ-

(*) Μετὰ τῶν 15 τούτων οἱ ἄλλοι τοῖς δε τελειοφύτοι τοῦ Διδασκαλείου ἀνήγονται εἰς 178. Ἐκ τούτων οἱ πλείονες ἠσπασθησαν τὰ εἰς ὃ παρεσκευάσθησαν διδασκαλικὸν ἔργον ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν οἱ μὲν ἐγκαταστάθησαν ἐν Ἑμπορικῶν καὶ Τραπεζικῶν Γραμματεῶν, οἱ δὲ ἐστάθησαν ἐπὶ σπουδῆν ἐπιστημῶν ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ.

τῷ Θεωτάτῃ Παγαυώτῃως διορισθεῖσα καὶ ἀπαιτουμένη ἐκ τῶν Ἑλλογισματίων Κυρίων Π. Παπακωνσταντίνου, Β. Α. Μυστακίδου καὶ Α. Σάρρου, οἵτινες καὶ ἐπετήρησαν τὴν ἐργασίαν τῶν διαγωνιζομένων.

Τὸ διαπραγματευθὲν ὑπὸ τῶν διαγωνισαμένων θέμα, ἐκλεγὲν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θεωτάτῃς Παγαυώτῃως, ἐδόθη τοῖς ἀγωνισταῖς κατ' αὐτὴν τὴν ὥρην τοῦ διαγωνισμοῦ. Τὰ δὲ κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον λεπτομερῶς θέλει ἐκθέσει νῦν ὁ ἐισηγητὴς τῆς ἐπὶ τούτων ἐπιτροπείας Ἑλλογισμάτιος Κύριος Β. Α. Μυστακίδης.

Τοῦ λόγου ὅτιος περὶ τοῦ Σεβαστοπολεῖου διαγωνισμοῦ, ἐκκαιρῶν νομίζω νὰ δηλωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι, τῷ παρωδῆγματι τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντίνου Σεβαστοπούλου στοιχῶν δ κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον πλήρης ἡμερῶν πρὸς Κύριον μεταστῶς Ἀναστάσιος Δημητριάδης (α) κατέλιπε διὰ διαθέσεως

(α) Τὸ κατὰ τὸν βίον τοῦ ἀοιδίου ἀνδρὸς ἐξήθηκεν ὁ σκοπὸς πρὸς αὐτὸν συνδεδεμένος ἐξοχίαςτος κ. Κωνσταντίνος Βαϊάνης ἐν τῷ «Ταχυδρόμῳ», ἐφημερίδι τῆς πρωτευούσης ὡς ἑξῆς:

Ὁ μακροχίτης Ἀναστάσιος Δημητριάδης ἐν Ὑψωμαθείοις γεννηθεὶς διήνυσεν τὸ μαθητικὸν αὐτοῦ στάδιον καὶ ἰδίως τὰς πανεπιστημιακὰς σπουδὰς ἐν ἀδιαλείπτῳι στερήσει καὶ κακοχίαις, ἐξ ὧν ἀνεκουφίσθη ἐν μέρει κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ μικρᾶς τινὸς ὑποτροφίης τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Γεωργίου Ζαρίφη. Ἐκτὸς τῆς χρηματικῆς ἐνδείας κατετρέχετο καὶ ὑπὸ τινος ὀχληρᾶς παθήσεως σωματικῆς, ἣτις παρεκλόουθησεν αὐτὸν μέχρι τοῦ τέρατος τοῦ βίου. Μόλις ἐπιτυχῶν τοῦ διδακτορικοῦ διαλώματος τῆς ἱατρικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηῶν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς θείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ τεχνῆς, ἐν Σόφιᾳ δὲ τῆς Βουλγαρίας διατρίβων συνεδέθη πρὸς τὸν τότε διοικητὴν Μυζχάρ πασᾶν, ὅστις κατόπιν γεγόμενος Δήμαρχος Κωνσταντινουπόλεως προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν δημοτικὴν ἱατρικὴν ὑπηρεσίαν. Πρὶν ἢ διορισθῆ εἰς τὴν θέσιν ταύτην μετέβη εἰς Γερμανίαν, ὅπου διέμεινε 3 περίπου ἐτη πρὸς τελειοποίησιν τῶν γνώσεων αὐτοῦ ἐξαντλήσας πᾶν ὅτι εἶχεν ἐξοικονομήσῃ κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἡ περιουσία λοιπὸν τοῦ μακροχίτου, ἦν κατὰ μέγιστον μέρος διέθηκε ὑπὲρ κοινωφελῶν σκοπῶν, δὲν προέρχεται οὔτε ἐκ κληρονομίας, οὔτε ἐκ ἀμοιβῆς, οὔτε ἐξ ἐπικερδῶς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' εἶναι καρπὸς πολυετῶν οἰκονομῶν, ἀειστεύτων στερεῶσεων καὶ ἐξαιρετικῆς αὐτοθυσίης, διότι ὡς

τῇ Σχολῇ κληροδοτήματα ἐξ ἑξ χιλιάδων Ἀγγλικῶν (6000) λιρῶν, ἐπὶ τῷ ὄρω ὅπως ἐκ τῆς προσόδου αὐτῶν σπουδάζῃ εἰς ἐκ τῶν ἀριστευόντων ἐν ταῖς Μαθηματικοῖς καὶ Φυσικοῖς τελειόφροιτος τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς ἐν Ἐδρώπῃ τὴν Μηχανικὴν ἐτηρησομένην εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν Βιομηχανίαν.

Ἐἶθε τὰ ἀξιόλογα ἔργα τῶν ἀειμνήστων Κωνσταντίνου Σεβαστοπούλου καὶ Ἀναστασίου Δημητριάδου νὰ ἀναδείξωσι μιμητὰς ὁμοζήλους, ὧν μεγάλῃν ἔχει ἀνάγκη τὸ τε παιδευτήριον τοῦτο καὶ τὸ Γένος ἡμῶν καθόλου.

Μετὰ τὰ εἰρημμένα ἐπάναγκες κρῖνω νὰ προσθέσω ἐνταῦθα

δημαρχιακὸς ἱατρὸς εἶχε μισθὸν οὐχὶ μέγαν, δὲν ἀπέκτησε δὲ ποτὲ πελατεῖαν πολυάριθμον καὶ προσοδοφόρον ἕνεκα τῆς παθῆσεως, ἣτις δὲν ἐπέτρηκεν αὐτῷ νὰ ἐξέρχεται τῆς οἰκίας εἰς οἰανδήποτε ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκάλουν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἀσθενῶν. Ἐστέρησεν αὐτὸν κατ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς πάσης οἰασθήτοτε χλιδῆς καὶ ἀπολαύσεως περιορίσας τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ εἰς τὸ κατώτερον ὄριον ἐνδύομενος πενιχρότητα, τριῶν λιτώτατα, κειρικῶν πενέστατα καὶ περιβαλλόμενος ἐλλιπέστατα.

Ὁδεω διαβιῶν κατέθηκε σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καὶ ὀβολῶν ἐπὶ ὀβολῷ, ὡς μόνην ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν ἔχων τὴν ἀδιάλειπτον προσπάθειαν πρὸς ἐναποταμίευσιν χρηματικοῦ ποσοῦ ἐπαρκοῦς εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἰσοβίου καὶ ἀσβέστου πόλου. Ὁ χαράσων τὰς γραμμάς ταύτας μετ' αἰσθημάτων ἀνεξαλείπτου θαυμασμοῦ ἐνθυμείται, ὅτι ὅταν πρὸ δέκα περίπου ἐτῶν ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν ὁ ἀοιδίμος τὴν πρόθεσιν περὶ ἀφιέρωσος τῆς τότε εἰς 100 περίπου χιλιάδας φρ. ἀνερχομένης περιουσίας αὐτοῦ ὑπὲρ ἐθνικῆς τινος ἀνάγκης ὁ ἀείποτε σύννους καὶ ἀγέλαστος Ἀναστάσιος Δημητριάδης ἦτο ὡς διὰ μαγείας μεταβεβλημένος εἰς νεανίαν παιδρὸν, εὐθυμῶν, ζωηρὸν καὶ ἀκτινοβολοῦντα ἐκ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως.

Δὲν μετέβαλεν ἕκτοτε σύστημα βίου, οὐδὲ ἐθεώρησε συμπληρωθὲν τὸ ἔργον. Καίτοι δὲ εὐτυχεῖς τινες συγκυρίαι συνέτεινον ἐν τῷ μεταξὺ εἰς σπουδαίαν αὐξῆσιν τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ πεισθῇ ὅπως βελτιώσῃ κατὰ τι τὰς συνθήκας τῆς διαβιώσεως. Ἐξηκολούθησε διαμένων ἐν τῷ αὐτῷ πενιχρῷ οἰκίῳ ἔνθα παρέδωκε τὴν ὑστάτην πνοήν, συνεχίζων σύστημα ἀσθησιότητος οἰκονομίας καὶ ὑποβιλλόμενος εἰς στέρησιν παντός, ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀτελειῶν τοῦ γήρατος. Ἡ δianoia αὐτοῦ περιεστρέφετο διηγεῖσθαι περὶ μίαν ἀμετάθετον ἰδέαν, πῶς δηλαδὴ νὰ ἐξοικονομήσῃ περισσότερον χοῦμα διὰ νὰ ἐγκαταλίπῃ περισσότερα κληροδοτήματα, ἢ μοναδικὴ δὲ δι' αὐτὸν ἀφορ-

πρὸς γνῶσιν τῶν μαθητῶν τοῦ σήμερον ἀρχομένου σχολικοῦ ἔτους, οὗ τὸ μάθημα τῆς Γυμνασιακῆς, ἀναγραφόμενον ἄχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους μόνον ἐν τῷ προγράμματι τῶν τοῦ Διδακταλίου μαθημάτων, προαιρετικῶς δὲ μόνον εἰς τοὺς ἄλλους μαθητὰς διδασκόμενον, ὀρίζεται ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦτου ὡς ὑποχρεωτικὸν εἰς πάντα μαθητὴν τῆς Σχολῆς, ὑφείλοντα ἀποριτήτως νὰ φοιτῇ εἰς τοῦτο τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς, τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀπορῶν ἐπιτροπομένων μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ ἀδείᾳ τῆς Σχολαρχίας, ὡς συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς μαθήματα.

Νῦν ἐν τέλει τοῦ λόγου γινόμενος ἐκφορᾶζω καθηκόντως Θεομῆς εὐχαριστίας τῷ ἑλλογισμῶν συνιδέλω Καθηγητῇ τῆς Σχολῆς Κυρίῳ Βασιλείῳ Μυστακίδῃ, ὅστις προορῶνως

μη ἀταρακτείας καὶ θυρηδίας ἦτο ἡ συναισθησις οὗ κατώφρωσε καὶ αὐτὸς νὰ συνεισφέρῃ αἰαγόνως εἰς τὸν ποταμὸν τῆς φιλογενείας ἢ καὶ γενναιωδῆς, ἐρ' ἢ δικαίως σεμνύνεται τὸ ἡμέτερον Ἔθνος. Διὰ νὰ κατανοηθῇ δεόντως ὁ βαθμὸς τῆς ζήσεως τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματος· παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ ἀνδρὶ ἀρκεῖ νὰ γνωσθῇ ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, διε ἡ περιουσία αὐτοῦ ἀπέφερε πρόσσοδον τραπεζικὴν 500 περίπου λιρῶν, ὃ μακαρίτης ἐξηκολούθει μὴ δαπανῶν ὑπὲρ τῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν πλείονα τῶν 150 λιρῶν ἑτησίως.

Τοιοῦτος λοιπὸν ὁ ἐσχάτως ἀφ' ἡμῶν μετσοῦς Δημητριάδης, τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν διατάζω νὰ θεωρήσω Ἐθνικὸν Εὐεργέτην, ἄξιον θαυμασμοῦ καὶ εὐφημιῶν ἴσως ἀνωτέρων ἐκείνων, οἵτινες ἀποτέμονται εἰς τοὺς μεγάλωνόμους τοιοῦτους, καθότι οἱ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ περισσεύματος ἐδώρησαν, οὐδενὸς ἐκ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν ἑαυτοὺς στερησάντες, ἐνφ' ἐκεῖνος ἔδωκεν ἐκ τοῦ ὑπερήματος περιουσίας ἐκ τοῦ ἐπιουσίῳ ἄρτου, ἀρρωφείας ἐκ τοῦ ἐνδύματος καὶ ἀπαρηγείας πάσαν ἰδέαν εὐμαρείας καὶ εὐζωίας.

Ἐν τῇ εὐτυχῶς πλουσιωτάτῃ χρυσῇ βίβλῳ τῶν Εὐεργετῶν τοῦ ἡμέτερου Ἐθνους τὸ ὄνομα τοῦ αἰοῖμου Ἀναστασίου Δημητριάδου δικαιοῦται νὰ καταλάβῃ μίαν ἐκ τῶν πρώτων θέσεων οὐχὶ βεβαίως διὰ τὸν ὕγγον τῆς ὑλικῆς παροχῆς ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὸ μέγεθος τῆς αὐτοθυσίας καὶ τοῦ ὕψους τοῦ φρονήματος.

Ὁ αὐτὸς ἐκλήροδότησε καὶ τῇ ἐν Χάλκῃ Θεολογικῇ Σχολῇ λίρας Τυφλακίας 1000 ὅπως ἐκπαιδεύωνται ἐν αὐτῇ 4 ἐκ τῆς Μικρῆς Ἀσίας καταρόμενοι νέοι.

ἀνεδέξαιτο νὰ με ἀναπληρώσῃ καὶ αὐθις κατὰ τὸ τῶν διακοπῶν διάστημα θυσιάζων φιλαδέλφως τὸν ἀναγκαιότατον παντὶ πνευματικῶς ἐργαζομένῳ τοῦτον τῆς ἑτησίας ἀνεσσεως χρόνον. Εὐχαριστῶ ἐπίσης καὶ τοὺς λοιποὺς ἑλλογιστάτους συνεργάτας ἐν τῷ πνευματικῷ τούτῳ τῆς ματρὸς Ἐκκλησίας ἀμπελώνι ἐπὶ τε τῇ ἀκριβεῖ τοῦ εἰρημένου διαγωνισμοῦ διεξαγωγῇ καὶ τῇ ἄλλῃ τιμῇ ἀρωγῇ αὐτῶν.

Τῇ δὲ Ὑμετέρᾳ Πανοσίτῳ Κορυφῇ, Παναγιότατε, διακροῖτω καθηκόντως καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τούτῃ τὴν ἀπειρον τῆς Σχολῆς εὐγνωμοσύνην ἐγ' οἷς ἀπέλωσε παρ' Αὐτῆς ἀγαθοῖς, ἀπὸ τῆς πρώτης Πατριωτικῆς Αὐτῆς μέχρι σήμερον πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ὑπ' Αὐτῆς εὐεργετηθεῖσα καὶ οὐ μόνον τὸ περιόπιον τοῦτο οἰκοδόμημα ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν καὶ τὴν κανονικὴν αὐτῆς λειτουργίαν εἰς Αὐτὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ὑφείλουσα.

Ἐπιευλοῦμενος δὲ τὰς παιδικὰς Αὐτῆς εὐχὰς ἐπ' τε τοὺς διδάξοντας καὶ διδασθησομένους ἐν τῷ ἐλλογηθέντι ν' ἴω σχολικῶν ἔτι εὐχομαι ὀλοφύχως ἀπὸ μέρους πάντων, ὅπως διατηρῇ Αὐτὴν Κύριος ὁ Θεὸς ἰσοβίως ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θερόνου ἐν ἡσπερθεῖ καὶ ἄκρα σοφιστικῇ καὶ πνευματικῇ ἐδεδίᾳ διαφιλάντων ὑπὸ τὴν κρατιῶν Αὐτοῦ σκέτην ἡσινῇ καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ παντὸς ἐπιβαλλόντος σταντήματος καὶ ἐνσχύων τῇ πανοθηνῇ Αὐτοῦ χάριτι ἐν τῇ ἀείποτε μὲν δυσχερεῖ, δυσχερεστάτῃ δὲ ἐν οἷς ζῶμεν χρόνοις οἰκοτροφίᾳ τῆς θεοθυμῆτου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ νηός. Γένοιτο!

Τῇ 30 Ἰανουαρίου, ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐτελέσθη καὶ ἐφέτος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ τὸ νενομισμένον ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν, ἐφόρων, καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς.

Τὴν ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ ἱερουργίαν ἐτέλεσεν ἐφέτος ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Κύριος Κωνσταντῖνος μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σισανίου κ. Ἱεροθέου καὶ Δεβρῶν κ. Ἀνθίμου, τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Πατριάρχου Παναγιωτίτου Κυρίου Γερμανοῦ, τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος, μὴ ἐπικυρωθείσης ἔτι ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ Ἄνακτος.

Μετὰ δὲ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ἐπιμνημόσυνον Ἀκολουθίαν, ἐν ἣ παρήσαν πολλοὶ τῶν σεβ. Ἀγίων Συνοδικῶν, οἱ Ἐφοροὶ τῆς Σχολῆς, οἱ Καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ αὐτῆς καὶ πλῆθος ἄλλων φιλομούσων, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου σύντομος ἔκθεσις τοῦ Ἐφόρου καὶ Ταμίου τῆς Σχολῆς Κυρίου Κωνσταντίνου Κέπεδζη περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1911—1912 καὶ μετ' αὐτὴν Λόγος πανηγυρικὸς ὑπὸ τοῦ γραμματεύοντος κατὰ τὸ ὄδεον ἔτος Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Ἐλλογ. Δημητρίου Μ. Σάργου «Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα διὰ μέσου τῶν αἰώνων».

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1911—1912

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΓΗΘ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΓΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ 30ῃ Ἰανουαρίου 1913

*Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροὶ,
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος δμήγυρις,*

Ἡ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῆ, φόρον ἀδίων ἐγγνωσύνῃς τελευτῶσα τοῖς ἀειμνήστοις ἰδρυταῖς καὶ εὐεργέταις αὐτῆς, καθύρτισεν ἀπὸ παλαιωτάτων ἤδη χρόνων τὴν τέλειον εἰρησὶν ὑπὲρ αὐτῶν ἱεροῦ μνημοσύνου κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν τῆς μνήμης τῶν τριῶν σοφωτάτων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ Διδασκάλων, οὓς λίαν δικαίως καὶ ἀπαντα τὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἐκπαιδευτήριον τιμῶσι καὶ γεραίρουσι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ἡ δὲ σεπτὴ μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ ἰδιάζουσα ἀνεκκλίβη ὑπὲρ τοῦ προεθνεγενοῦς τοῦτου τοῦ Γένους ἡμῶν πνευματικοῦ φωτισμοῦ φροντίδα ἐπιεικῆ καὶ πολλὰς ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς καὶ ὁλικῆς αὐτοῦ ἐδεξίας μερίμνας καταβαλοῦσα, ἀπονέμουσα τὴν προσήκουσαν ἐκκλησιαστικὴν τιμὴν τῇ μνήμῃ τῶν ἀοιδίμων ἀν-

δραῶν, ἰθὺς αἰσιν, ὅπως τὸ μαθηματικὸν τοῦτο τελεῖται ἐτησίως ἐν τῷ αεπιῷ Πατριαρχικῷ ναῷ καὶ δεήσεις ὑπὲρ ἀναπτυ-
σεως τῶν μακαρίων αὐτῶν ἡμερῶν εἰς τὸν Ὑψιστον ἀνα-
πέμπονται ἐν τε τῷ ἱερῷ ναῷ καὶ ἐν τῷ εὐηργετημένῳ ὑπ'
αὐτῶν τοῦτω παιδευτηρίῳ.

Τοῦ ἱεροῦ τοῦτου θεοπίαματος τελεσθέντος καὶ ἐγένετο
μετὰ τῆς προσηκούσης τοῖς ἀειμόητοις ἐκκλησιαστικῆς τά-
ξεως, μέλλει ἤδη κατὰ τὴν σχετικὴν τοῦ κανονισμοῦ τῆς
Σχολῆς διάταξιν νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ λογοδοσία περὶ τῆς οἰκο-
νομικῆς καταστάσεως αὐτῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ σχο-
λικῷ ἔτει 1191—1912.

Ἡ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους
μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἀναβολὴ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐι-
ρημένης λογοδοσίας ὠρίσθη ἐν τῷ κανονισμῷ τῆς Σχολῆς,
ὅτι ἐξιλεγχθῆται ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἐπὶ τῶν Πατριαρχικῶν
ἢ κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος διαχειρίσεις τοῦ ταμείου
αὐτῆς, καὶ ἀναγνωσθῆται τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ μετὰ τῆς δια-
χειρίσεως καὶ ἡ κρίσις τῶν ἐξιλεγκτῶν. Ἄλλ' ὅπως ἄλλοτε
οὕτω συνέθη καὶ ἐγένετο, ἐνεκα πληθῶς ἀσχολιῶν ἐν τῷ
ἐκκλησιαστικῷ ἡμῶν κέντρῳ νὰ μὴ ἔχη συνετελεσθῆ μετὰ
σημῶν ἢ εἰρημένη ἐξιλεγκτικῶν δι' ἧ καὶ θὰ ἀναγνωσθῆ κατ'
ἀνάγκην μόνη ἡ διαχείρισις τοῦ ταμείου ἀνευ τῆς ἐξιλεγκτικῆς
τῶν Πατριαρχικῶν ἐκτίσεως. Ἡ διαχείρισις αὕτη καταρτι-
σθεῖσα ἐπὶ τῇ βῆσιν τῆς ὑποβληθείσης πρὸς ἐξιλεγκτικῶν εἰς τὰ
Πατριαρχεῖα, ἔχει οὕτως:

Εἰσπράχθησαν κατὰ τὸ προηγουμένον σχολικὸν ἔτος 1911
— 1912 τὰ ἑξῆς ποσά:

Ἐξ εἰσθηριακῶν τελευτῶν τῶν μαθητῶν.....	γρ.	66.350.50
Ἐκ τῶν προσόδων τῶν ἐν Βεσσαραβία ἀγρῶν τῆς Σχολῆς τοῦ ἔτους 1911.....	»	124.589.75
Ἐκ τῶν προσόδων τοῦ προσηγορημένου τῆ Σχο-	»	

λῆ ἱεροῦ ἐν Γαλατῷ ναοῦ Παναγίας Κα- φαριανῆς.....	»	20.777.50
Ἐκ τόκων χρονογράφων.....	»	96.796.20
Ἐκ τόκων κληροδοτημάτων τῶν ἀοιδίμων εὐ- εργετῶν τῆς Σχολῆς:		
Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου.....	»	27.457.—
Ἰωάννου Χαριτωνίδου.....	»	17.280.—
Ἀρθροῦ Συγγροῦ.....	»	54.428.50
Κωνσταντίνου καὶ Εὐφροσύνης Φωτιάδου....	»	4.371.75
Ἐλένης Νικολάου Ζαρίφη.....	»	7.980.—
Ἐλένης Γεωργίου Ζαρίφη.....	»	2.717.50
Στεφάνου Ζαφειροπούλου.....	»	8.914.25
Γεωργίου Ζαφειροπούλου.....	»	2.160.—
Ἰωάννου Σαραφίδου.....	»	6.028.25
Ἐκ τόκων χρημάτων κατατεθειμένων ἐν Τραπεζαῖς.....	»	2.170.25
Ἐκ πτυχίων τελειφοῦτων.....	»	1.420.—
Ἐκ περιαγωγῆς δίσκων ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ἐπιτῶ τῆς Σχολῆς.....	»	9.189.25
Ἐξ ἐνοικίων κτημάτων τῆς Σχολῆς.....	»	19.129.75
Ἐκ νομοματικῆς ἀφειλείας.....	»	2.604.50
Ἐκ κέρδους χρονογράφων.....	»	203.50
Ἐξ ἐκτάκτων προσόδων.....	»	738.50

Ἦτοι ἐν ὅλῳ εἰσπράχθησαν..... γρ. 438.207.—

Αἱ δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους δαπάναι εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι

Ἐδόθησαν:

Εἰς μισθοὺς Καθηγητῶν καὶ Παιδονόμων τῆς Σχολῆς.....	γρ.	347.314.—
Εἰς συντάξεις.....	»	54.636.—
Εἰς θεραπείαν γενικῶν ἀναγκῶν.....	»	19.825.50
Εἰς ἐκτάκτους δαπάνας.....	»	1.660.—
Διὰ τὴν μεταγραφὴν τοῦ ἐν Γαλατῷ σφαγείου τῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀοιδίμου Θεοδώρου Μαυρογορδάτου ἐπ' ὀνόματι τῶν υἱῶν αὐτοῦ.....	γρ.	864.—

Εἰς ἐπισκευὰς τῆς Σχολῆς	»	68.652.—
Εἰς ἐπισκευὰς κτημάτων τῆς Σχολῆς	»	975.—
Εἰς ἀσφάλιστρα τοῦ οἰκοδομήματός τῆς Σχολῆς	»	1.995.75
Εἰς ἀσφάλιστρα ἐπίπλων τῆς Σχολῆς	»	830.25
Εἰς ἀσφάλιστρα κτημάτων	»	116.50
Εἰς τὴν Ἐταιρείαν τῶν ἑδάτων Δέκτων διὰ τὸ κατὰ τὸ ἔτος δαπανηθῆν ἕδωρ	»	2.168.25
Εἰς τοὺς διδασκάλους τῆς ἐν τῇ Σχολῇ λειτουρ- γίας Μουσικῆς Σχολῆς	»	2.592.—
Εἰς καθίσματον ἕνα (ξύλινα καὶ γαϊθόθρακας)	»	11.210.—
Εἰς κτηματικούς φόρους	»	1.929.75
Ἔτσι ἐδαπανήθησαν ἐν ὅλῳ	»	138.207.—

Ἐπιβεβαιώθησαν δηλαδή αἱ δαπάναι τὰς εἰσπραξείας κατὰ γρ. 76.762.

Τὸ ἐπιρροιακὸν τοῦτο ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τῆς χρήσεως τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους προεκάλεσεν ἢ διὰ τὰς ἐπισκευὰς τῆς Σχολῆς σοβαρὰ δαπάνη, ἢν ἤλπιζε μὲν νὰ καλύψῃ ἡ Ἐφορεία δι' ἐπὶ τοῦτο ἑσόδων, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν τοῦτο αἰτίας αἰτίας, τῆς προσοχῆς ἀπάντων δικαίως στραφείσης πρὸς τοὺς δυνάεις ἐκ τῆς ἐρέτης ἐπισκευῆς Θεομαγίας τοῦ αἰσμοῦ δοκιμασθέντος. Καὶ ἤδη εὐρίσκειται ἡ Σχολὴ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ μνημονωθέντος ἐλλείμματος, ἐλλείμματος σοβαροῦ, οὗτος οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ αὐτὴ νὰ ἀπολαγῇ διὰ τῶν ἰδίων πόρων, μὴ δυναμένων τοῦ λοιποῦ οὐδὲ πρὸς τὴν λατῆς συντήρησιν νὰ ἐπιτελέσωσιν ἔτι καὶ τῆς ἀξίως τῶν δαπανῶν αὐτῆς. Ἐνταῦθα ἀπολύτως ἀναγκαία πρὸς τοῦτο ἔξωθεν χρηματικὴ ἀρωγὴ, ἢν ἀνατιροῦνται θὰ ἐξέπρασεν ὁ ἀοιδίμος Πατριάρχης, ὁ προστάτης καὶ πατήρ τοῦ παιδευτηρίου τούτου, ἐὰν δὲν ἠδύκει ἵνα καλέσῃ αὐτὸν ὁ Πάτρις εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, ὡς ἄλλοτε πρὸ δεκαετίας ἐξῆρθεν ἡ πατρικὴ αὐτοῦ μέριμνα τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὰς τότε γενομένας ἐπισκευὰς δαπάνης. Ἀλλὰ τοῦ ἀοιδίμου μὴ

ἐπαρχοντος νῦν ἐν τοῖς ζώσιν, ἀνατίθημι θαρροῦντως τὰς ἐλπίδας αὐτῆς ἢ Σχολῇ ἐπὶ τὸν διάδοχον ἐκείνου, εἰς οὗ τὰς σοβαρὰς χεῖρας ἐνεπιστεῖθῃ ἤδη ἡ διοίκησις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν κέντρου, καὶ ἐνέλπισται, ἐπὶ τῆς ἐγνωσμένης ἄχρι τοῦδε τελεσφόρου ἐκκλησιαστικῆς δράσεως Αὐτοῦ στηριζομένη, ὅτι καὶ περὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς πατριτικῶς θέλει μεριμνήσει.

Τοιαύτη διὰ βουχέων ἡ οἰκονομικὴ τῆς Σχολῆς κατάστασις ἐν τῷ παρελθόντι σχολικῷ ἔτει (1911—1912).

Καταπαύων ἐνταῦθα τὸν περὶ αὐτῆς λόγον, σύννομον μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν πρὸς παροχὴν ἀκριβοῦς γνώσεως τῆς οὐχὶ εὐαρέστου δυστυχῶς οἰκονομικῆς τῆς Σχολῆς καταστάσεως, πακαλῶ τὴν σεβαστὴν καὶ φιλόδοξον ἀμήγυρον, ὅπως ἐναρσθηθῇ ἐν ἀξιοσέμνῳ νῦν καὶ τοῦ δήτορος τῆς ἡμέρας Κυθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Ἐλλογιμοῦ Κυρίου Δημητρίου Σάβρου, ὅστις, ὡς γραμματεῖον κατὰ τὸ διανοόμενον σχολικὸν ἔτος, ἐγκαταστάσει, συμφορῶν τῇ σχετικῇ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς διατάξει, τὴν ἀγνωσθσομένην νῦν ἐπ' αὐτοῦ πραγματείαν.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ Τῃ ΜΕΓ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛῃ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1912 - 1913

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

τῇ 9 Ἰουνίου, Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πάντων.

Τῇ 9 Ἰουνίου μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ηὐλο-
γήθη ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιώτητος τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Γερμανοῦ ἡ λη-
ξις τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1912—1913 διὰ τῆς νενομι-
σμένης ἱερᾶς τελετῆς, παρισταμένων ἐν αὐτῇ τῶν σεβ.
Ἁγίων Συνοδικῶν, τῶν Ἐφόρων τῆς Σχολῆς, τῶν Κα-
θηγητῶν καὶ μαθητῶν αὐτῆς καὶ πολλῶν ἄλλων λογίων
καὶ φιλομούσων.

Ληξιάσης τῆς τελετῆς ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρ-
χου ἡ ἑξῆς ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων ἐν τῇ καθιδρύματι
κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1912—1913.

Παναγιώτατε Δέσποτα.

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,

Μεγάθυμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροὶ

καὶ ἡλοιπῇ φιλόμουσοις ἀμήγυρις,

Εἰθισται ἀνέκαθεν, ὁρίζεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ διέποντος
τὴν Σχολὴν Κανονισμοῦ, ὅτιως ὁ ἐγκεχειρισμένος τὴν διοί-
κησιν αὐτῆς ἐξαγγέλλῃ ὑπὸ τοῦ βήματος τοῦτον δημοσίᾳ ἐν
τῷ τέλει ἐκάστον σχολικοῦ ἔτους τὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦτον
ἐν αὐτῇ πεπραγμένα, τὰ τε εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμόν
καὶ τὰ εἰς τὸν ἐτήσιον αὐτῆς βίον καθ' ὅλον ἀναφερόμενα.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἀφειλομένως σήμερον ἐκτελῶν θέλω ἀ-
φηρηθ. σιπτικῶς καὶ ἀπερίττως τὰ ἐν τῇ Σχολῇ πεπραγμένα
κατὰ τὸ λήγον σχολικὸν ἔτος, εἰκοστὸν πέμπτου τῆς ὑπὸ τῆς
σιπιτῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐμπιστευθείσης μοι ἱερᾶς ἐν
αὐτῇ διακονίας. Ἐγ' εἶ καὶ ἐπικαλοῦμαι εὐμενῆ τὴν ἐμετέρην
ἀκρόβυσιν.

A'

Ἡ Σχολὴ ἤρξατο τῆς ἐγγραφῆς μαθητῶν συμφώνως τῇ
σχετικῇ διακελεύσει τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς τῇ 20ῃ Ἀγούστου

τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους ἔγγραψαν ἐν ὄλῳ 506. (1) ἔξ ὧν τοὺς 302 ὡς πικτικοὺς μαθηταί τῶς δὲ λοιποὺς 4 ὡς ἀριστάς. Ἐκ τούτων 316 ἦσαν μαθηταὶ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους οἱ δὲ λοιποὶ 190 (2) νέοι, ἐγένετο τὸ πρῶτον ἔγγραφέντες. Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἔγγραφέτων μαθητῶν 154 ἦσαν κάτοικοι τῆ προκτιτούσης καὶ τῶν περιχώρων, 331 κατήγοντο ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους καὶ 21 ἐκ τῆς ἀλλοδαχίης. Τὰς δὲ ἔγγραφάς παρέτειναν ἐγένετο ἡ Σχολή κατ' ἐξάρτησιν, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἀνομιαιῶν, κωλυσεῶν τῆς ἐγκαιροῦ πρὸς ἔγγραφὴν προπέλλουσι, μέχρι τέλους τοῦ Νοεμβρίου.

Ἀπετέλειον δὲ ἐκ τῶν ἔγγραφέτων 506 μαθητῶν 40 τῆν α' τῆς Σχολῆς τάξιν, 78 τῆν β', 125 τῆν γ', 79 τῆν δ', 68 τῆν ε', 16 τῆν ζ', 37 τῆν ζ' καὶ 33 τῆν η', τῆν εἰς ἀνωτάτην τῆς Σχολῆς τάξιν.

Ἐν τῷ Λυκειαίῳ τῆς Σχολῆς ἔγγραψαν ἐν ὄλῳ 72 μαθηταί, ἅπαντες μαθηταὶ αὐτῆς, ἔξ αὐτῶν μόνον ἀποκλιόμενον τῶν τάξεων τοῦ Λυκειαίου. Ἐκ τούτων 23, μαθηταὶ τῆς ε' τάξεως τῆς Σχολῆς, ἀπέχρισαν τῆν α' τάξιν τοῦ Λυκειαίου, 5, ἐκ τῶν τῆς ζ', τῆν β' τάξιν αὐτοῦ, 27 ἐκ τῶν τῆς ζ', τῆν γ' καὶ 17 ἐκ τῶν τῆς η', τῆς τῶν κλινομένων, τῆν δ', τῆν καὶ ἀνωτάτην τάξιν αὐτοῦ.

Ἐν τῇ Μουσικῇ Σχολῇ, τῇ ἐν τῇ ἡμετέρῳ Σχολῇ κατὰ τὸ πρόγραμμι τοῦ Λυκειαίου αὐτῆς λειτουργούσῃ, ἔγγραψαν ἐν ὄλῳ μαθηταὶ 67, ἔξ ὧν 24 ἐν τῇ α' τάξει αὐτῆς, 11 ἐν τῇ β', 18 ἐν τῇ γ' καὶ 14 ἐν τῇ δ', τῇ ἀνωτάτῃ, 06 ἔγγραφέντες ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ λῆρον ἔτος ἦσαν ἄλι-

1. Ἀπὸ τῶν ἐτῶν ἤρξαιτο ἀξαρτήματος αὐτῆς ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς. Ἡ αἴτια ἀποδοία εἰς τὴν τρομακτικὴν τοῦ προγράμματος τῶν μαθητῶν αὐτῆς εἰς τὸ προκτινῶν καὶ τὴν ἐπίσχεσιν τῆς διδασκαλίης τῆς Γαλλίης καὶ Τουρκίης.

2. Ἡ ἔγγραφὴ τοιαύτης πληθῆος νέων μαθητῶν εἶναι τρομακτικῆς.

γώτεροι τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔγγραφέτων, διότι, ἐγρημοσθέντος ἐγένετο ἀκριβῶς τοῦ προγράμματος τοῦ Λυκειαίου, ἀπρηροσέθη ἀδοτηρῶς ἡ ἄσκασ εἰς τὰ μαθηματα αὐτοῦ φοιτησ. Οὗτοι δὲ δὲν ἀδικουῦνται μὲν ὅσοι ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, μὴ ἔγγραμμῆνοι ἐν τῷ Λυκειαίῳ, θέλουσι τὰ δικουῦσασ τῆν σισῶν τῶν Μουσικῶν μαθημάτων, οἱ δὲ εἰς τὸ Λυκειαίῳ φοιτῶντες ἔχουσιν ἤδη τὰ τίσασα ἐπὶ αὐτοῦ ἰκανὰ πρὸς ἐκμάθησιν τῶν ἐν αὐτῷ διδασκουμένων μαθημάτων, ὧν ἐν τυχάνει καὶ τὸ τῆς Μουσικῆς, ἵαν παρακοιουθῶσι ταῦτα πικτικῶς ἀπὸ τοῦ α' ἔτους.

B

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων, ἐλόγηθησ, ὡς εἶθισται, ἐπὸ τῆς σισπῆς Μητροῦς Ἐκκλησίης τῇ α' Σεπτεμβρίου, ἤρξαιτο τῇ γ' τοῦ αὐτοῦ μητροῦ καὶ παροτάθη μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ παρελθόντος Μαίῶν, ἐν ἣ ἴηται κατὰ τὸν Κανονισμόν τῆς Σχολῆς τὸ διδασκικὸν αὐτῆς ἔργον, ἀρχουμένης τῆς ἐπιτασ δοκιμασίης τῶν ἀποκλινομένων αὐτοῦ.

Ἡ διδασκαλία ἐν τῇ Σχολῇ καὶ τῷ Λυκειαίῳ αὐτῆς διξήχθη ἐν ἀκριβεί πρὸς τὸ γενικὸν πρόγραμμι τῶν μαθημάτων αὐτῶν συμφωνίῃ, ὡς συμβαίνει κατὰ τῶν ἔτος. (1)

Ἄλλ' ἀπουσίης τῶν μαθητῶν αὐτῆς ἴχεν ἐκτάκτως πολλὸς ἡ Σχολή κατὰ τὸ διαρρεῖσαν περιπεινώδες ἔτος λίαν ἐπιβληθῶς ἐπὶ τῆς προόδου αὐτῶν ἐπιθρασῶς. Ἐνεκα τοῦ πολυμήγρου Βαλκανικοῦ πολέμου, μεγάλης ἐπιτηγρόντος, ὡς γνωστόν, καταστραφῶς ἐν ταῖς χόρσις τῶν ἐμπολέμων Κρατῶν, πολλοὶ τῶν μαθητῶν, ἔπεικοντες προσοκλήσει τῶν οἰκείων αὐτῶν, ἄλλοι δὲ καὶ οἰκροθεν, ἀπηλῆθον εἰς τὸς ἰαντῶν πατριδας, ἀφ' ὧν, τινὲς μὲν

Σημ. Τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀδοχθέντα σημειοῦνται ἐν τῷ οἰκείῳ βιβλίῳ τῆς Σχολῆς.

μετὰ μακρῶν τῶν μαθημάτων αὐτῶν διακοπὴν ἐπανήλθον εἰς τὴν Σχολήν, διορθούμενοι νὰ πράξωσι τοῦτο, αἱ δὲ, τοὺς οἰκείους αὐτῶν ἀπολέσαντες καὶ τῶν πρὸς συντήρησιν μέσων στρεφθέντες, διέκριναν κατ' ἀνάγκην τὰς ἑαυτῶν σπουδὰς ἐπὶ βιοποριστικὰ ἔργα εργαζόμενοι.

Περὶ διδασκαλίας μαθημάτων ὄντος τοῦ λόγου, εἰκαιροῦν νομίζω νὰ δηλωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς ἐδιδάχθη ἐγένετο οὐ μόνον ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ Λυδασκαλείου, ὡς πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσι τῆς Σχολῆς ὡς μάθημα τοῦ Προγράμματος αὐτῆς ὑποχρεωτικὸν εἰς πάντας, πλὴν τῶν ἑνεκα λόγων ἡμῶνς κωλυομένων. Ἄλλ' ὁ χώρος τοῦ Γυμναστηρίου τεγχάνει λίαν στενὸς καὶ ἀνεπαρκῆς πρὸς διδασκαλίαν πολλῶν μαθητῶν, ἰδίᾳ δὲ ἐν ὄργῃ χειμῶνος, ὅτε, τῆς χρησιμοποίησεως τῆς αὐτῆς τῆς Σχολῆς ἀδυνατῶν οὖσης, τὸ οἰκοδομημα τοῦ Γυμναστηρίου δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ πᾶντας τοὺς γυμναζομένους καὶ, περιλαμβάνον δέ, ὅπου αἱ διδασκόμενα τάξεις μὴ ὦσι πολυπληθεῖς, δὲν ἐπιτρέπει πάσας τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις· φημισοῦται ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος ἐγένετο, καὶ, ἐφ' ὅσον ὁ χώρος ἐπέτρεπε, τὸ μάθημα ἐδιδάχθη τικτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς, τοῦ ἕξιλον τοῦ διδάσκοντος ἀναπληρούσαντος ὡς ἐκ τῆς στενότητος τοῦ χώρου ἄλλοις.

Γ'

Αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς συμψόνως τῇ σχετικῇ ἡλικίᾳ τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς διεξήχθησαν αἱ μὲν τῆς α' ἐξαμηρίας κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον, ἐκ δὲ τῶν ἐτησίων αἱ μὲν τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων τάξεων, γραπτῶς μόνον ἐξετιζόμενον, ἀπὸ τῆς 24 μέχρι τῆς 31 τοῦ παρελθόντος Μαΐου· ἡ δὲ ἄνωτάτη, ἡ τῶν τελειοφύτων, δοκιμασθεῖσα ἑπίσης γραπτῶς διακοῦντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐν τισι κατὰ

τὰ προηγούμενα ἔτη διδαχθεῖσαι μαθήματα, τοὺς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένους, ἐγίσταται ἤδη ἀπὸ τῆς 24 τοῦ παρελθόντος Μαΐου ὡς ἀποφοιτηθῆναι ἐξετάσεις γραπτῶς ἄμι καὶ προφορικῶς, ὧν αἱ μὲν γραπτῶς ἐπεραιώθησαν ἤδη τῇ 29 τοῦ λήξαντος μηνός, αἱ δὲ προφορικαί, ἀρξάμεναι τῇ 4 τοῦ ὑδεύοντος μηνός, λήγουσι τῇ 13 τοῦ αὐτοῦ.

Ὁ δὲ ἐκ τῶν δοκιμασιῶν τούτων διὰ τῆς νενομισμένης βαθμολογίας προκείμενων βαθμῶν τῆς ἐπιδόσεως ἐκάστου ἐν τοῖς διδαχθεῖσαι μαθήματι δηλωθήσεται, ὡς εἴηται, τοῖς μὲν μισθηταῖς τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων τάξεων διὰ τῶν ἐλέγχων τῶν ἐξιτάσειων, τοῖς δὲ τελειοφύτοις διὰ τῶν ἀποφοιτηθῆναι πτυχίων. (1)

Ἐκ τῶν ἐξετάσεων τοῦ Λυδασκαλείου τῆς Σχολῆς, αἱ μὲν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων· τῆς Μουσικῆς (2), Γυμναστι-

1. Εἰς τὰς ἐτησίαις ἐξετάσεσι προσήλθον 340 Ἐκ τῶν λοιπῶν τοῖς μὲν ἀπεκλεισθησαν αὐτῶν, ἑνεκα πολλῶν ἀδικαιολογητῶν ἀποσιῶν κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς νόμον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπεχώρησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἑνεκα διαφόρων λόγων.

2. Ἡ ἐν τῷ οἰκοδομηματι τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1899 λειτουργοῦσα Μουσικὴ Σχολή, ἀσημάτων· ἔχουσα προσόδους, δεῖται πρὸς συντήρησιν πενήκοντα ἐπιθεωρητικῶν ἑτησίων. Τὸ ποσὸν τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἀπαιτῆται ἢ ἀπὸ τῶν τῶν κληροδοτήματος τοῦ δαδίου Κωνσταντίνου Σεβαστοπούλου.

Καὶ ὁρίζεται μὲν ἡμεῖς ὡς σκοπὸς τοῦ κληροδοτήματος τούτου ὑπὸ τοῦ διαθέντος ἢ ἰδρυοῦς οἰκοδομηματος ὑπὲρ τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ τοῦ Συλλόγου τούτου ὡς κύριον μέλημα ἔχοντος τὴν συντήρησιν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς, τῆς Σχολῆς δὲ ταύτης προσορηγμένης ἤδη οὖσης ἐπὶ Λυδασκαλείου τῆς ἡμετέρας Σχολῆς καὶ λειτουργοῦσης ἐν αὐτῇ τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς, μὴ ὑπόχοντος δὲ οἰκονομίας καὶ τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, πληροῦτος, νομίζομεν, ἐπιπροσῆται ἡ διάθεσις τοῦ δαδίου διαθέντος, ἐὰν οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος αὐτοῦ ἢ μέρος τούτων ἰδίᾳ καὶ τῇ Μουσικῇ Σχολῇ μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως τῆς θελήσεως αὐτοῦ. Οὐδέμιᾳ δὲ ἀμφισβησία, ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο, ἐὰν γένηται ἡ δέουσα ἀύστασις ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων τοῖς ἐκτελεσταῖς τῆς διαθήκης τοῦ δαδίου. Οἷον δὲ μόνον θὰ ἀτηλλάσαστο ἡ Μουσικὴ Σχολή ἀπὸ τῶν κατ' ἔτος ἐπαναλαμβανομένων ὀχληρῶν καὶ εἰς ἑαυτὴν καὶ εἰς ἄλλους αἰτίσεων χρηματικῶν ἀρωγῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτῆς ἀπαιτουμένου ποσοῦ, ἀλλὰ καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ φροντίσῃ

κῆς, Καλλιγραφίας, καὶ Ἰχθυογραφίας, ἐγένοντο ἤδη τῆ 11, 15 καὶ 18 τοῦ παρελθόντος μηνός, αἱ τῶν παιδαγωγικῶν τῆς γ' τάξεως τῆ 1 καὶ 4 τοῦ ὀδείου μηνός, αἱ δὲ τῶν παιδαγωγικῶν τῆς δ', τῆς τῶν τελειογούτων, διεξαχθήσονται μετὰ τὴν λήξιν τῶν προφορικῶν αὐτῆς ἐξετάσεων ἐν τοῖς μαθήμασι τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ προεκκλιδομένον Πρόγραμμα.

Δ'

Ἡ διαγωγή τῶν μαθητῶν ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ λήγον ἔτος δὲν ἐπῆρξε δυσάρετος. Ἐν ἑλευρῶν βεβαίως ἀπ' αὐτῆς τέλειον αἱ παρεκτροπαί, ἀλλ' ἐντυχῶς ἦσαν αὐταὶ ὀλίγαι, ἐκδηλωθείσαι κατὰ τὸ πλείστον, ὡς συμβαίνει συνήθως, παρὰ μαθηταῖς στερομένους τῆς προσηκούσης οἰκογενειακῆς καὶ κηδεμονικῆς ἐπιβλέψεως. Ἄλλ' εἶχεν ἡ Σχολὴ καὶ μαθητὰς, καὶ δὴ οὐκ ὀλίγους, ὅτινες πάντῃ ἄμεμπτον ἐπεδείξαντο διαγωγήν καὶ παραδειγματικὴν εἰς τοὺς νόμους αὐτῆς σέβας.

Ἀνάλογος πρὸς τὴν διαγωγήν ἐπῆρξε καὶ ἡ ἐπιμέλεια καὶ πρόοδος τῶν μαθητῶν, ὡς ἦν ἐπόμενον. Οἱ μὴ τὴν προσηκουσαν ἐπιδιξάμενοι διαγωγήν καὶ εἰς τὰς συμπαρομοιούσας ταύτῃ ἀτακίας τῶν χρόνων τῶν σπουδῶν αὐτῶν καταναλώ-

περὶ βελτιώσεως τῶν κατ' αὐτὴν, ἔχουσα ἤδη ἀδάπανον τὸν τε στεγασμὸν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ πάντα τὰ πρὸς λειτουργίαν Σχολῆς χρειώδη, εἶτι δὲ καὶ ἐτήσιαν ἑκάστης οὐρανοῦσας οὐτὴν Σχολῆς χορηγίαν ἐξ ἑκοσι καὶ πικοσίων λιγῶν Τουρκίας.

Τὰ ἐν τῇ Μουσικῇ ταύτῃ Σχολῇ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος διδασθέντα μαθήματα εἰσὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ εἶτι, ἦτοι τὰ κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ ἑσπέρως τοῦ ἑταυτοῦ φιλῶμενα ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡμετέροις ἡμετέροις ἡμετέροις.

Ἡ Σχολὴ αὕτη, λειτουργοῦσα ἐν τῇ ἡμετέρῃ Σχολῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1899, ἐπαύθη εἰς τὸ διδασκαλεῖον αὐτῆς οὐχὶ ἀπὸ τοῦ 1902—1903, ἔτους τῆς συστάσεως αὐτῆς, ὡς ἐφαλμένως ἐσημειώθη ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ σχολ. ἔτους 1911—1902 (σελ. 49 α) ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1905—1906. Οἱ δὲ κατὰ τὸ δεκαετηρειατικὸν χρόνον ἐπίσταται ἀποφοιτήσαντες πτυχιῶχοι αὐτῆς ἀνέρχονται μετὰ τῶν τοῦ λήγοντος ἔτους πτυχιούχων εἰς 298, ἐξ ὧν 150 εἰσὶ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς οἱ δὲ λοιποὶ μαθηταὶ ἄλλων Σχολῶν, ἡρωαλῶν βοηθοὶ καὶ ἐπαγγελματῆαι.

σαντες οὐδὲν ἢ ἀσήμεριον ὄφελος ἐκ τῆς εἰς τὴν Σχολὴν φοιτήσεως ἐκαρπούθησαν· καὶ ἄλλοι μὲν τούτων κατεδικάσθησαν εἰς στασιμότητα ἀποτινχόντες ἐν ταῖς ἐτησίαις ἐξετάσεσιν, ἄλλοι οὐδ' ἐτόλμησαν νὰ προσέλθωσιν εἰς αὐτάς, γινώσκοντες ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀποτυχίαν, καὶ ἄλλοι ἀπεκλείσθησαν αὐτῶν κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς νόμον διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἠδικοπολογητῶν αὐτῶν ἀπονοσίων. Ὅσοι δὲ τοῦναντίον τοῖς νόμοις τῆς Σχολῆς ἀκριβῶς κατηκολούθησαν καὶ πλήρη συναίσθησιν τοῦ σκοποῦ τῆς φοιτήσεως αὐτῶν ἐπεδείξαντο, οὗτοι καὶ περὶ τὰ γράμματα προέκομαν, οἱ μὲν πλείον οἱ δὲ ἔλαττον, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς καταβληθείσης φιλοπονοῦσας καὶ τῆς ἐνοήσεως αὐτοῖς πνευματικῆς ἰκανότητος. Ἰκανοὺς δὲ τοιούτους, κατὰ τε τὰ γράμματα καὶ τὸ ἦθος διακριθέντας, εἶχε κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἡ Σχολὴ, ἐφ' οὗς ἐπικαλοῦμαι τὰς εὐχὰς τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας, ὅπως, συνεχίζοντες τὴν ὁδόν, ἦν ἐβάδισαν, ἀποδειχθῶσι κρείττονες ἑαυτῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἔτει, δικαιοῦντες τὰς τε διατάξεις τῶν γονέων αὐτῶν καὶ τὰς ἀγαθὰς παρ' αὐτῶν τῆς Σχολῆς προσδοκίας.

Ε'

Ταῦτα διὰ βραχέων περὶ τοῦ παιδευτικοῦ τῆς Σχολῆς ἔργον κατὰ τὸ λήγον ἔτος. Ἀποφείγων πάντα λόγον, ἄσχετον πρὸς τὴν ἀκριβῆ παραστάσιν τοῦ ἐτησίου τῆς Σχολῆς βίον, εἰς ἣν μόνον θέον νὰ ἵποσκοπῆ κατὰ τὴν ἡμετέραν γράμματα πᾶσι σχολικῆ λογοδοσία, καὶ ἀκαίρων καὶ ὀχληρῶν τοῖς ἀκροαταῖς περιτολογίαν θεωρῶν πάντα λόγον, εἶτε παιδαγωγικῆς θεωρίας ἀναπτύσσονται εἶτε τρόπους καὶ μεθόδους μελιπλοῦσεως τῶν κειμένων ἀκαίρως εισηγούμενον, μεταβαίνω νῦν εἰς ἀπείρητον καὶ ἄλλων πινδὸν κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐν τῇ Σχολῇ τελεωθέντων καὶ στενῶς πρὸς τὸν ἔτησιν αὐτῆς βίον σχετιζομένων ἀγένηρον.

Τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου, ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐτε-
λέσθη καὶ ἐφέτος τὸ νενομισμένον ἐτήσιον μνημόσυνον ἐπιτῆ
τῶν Ἱδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς Σχολῆς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ (1).

Μετὰ δὲ τὴν θείαν ἱερωσσίαν ἐψάλη καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ
ταύτῃ ἡ ἐπὶ κολλύβων ἱερὰ ἀκολουθία καὶ ἀνεγνώσθη
ὑπὸ μὲν τοῦ Σχολάρχου ἡ λογοδοσία τοῦ ἀπόντος ἀπὸ τῆς
πρωτευούσης Ταμίου τῆς Σχολῆς ἐπιτίμου Κυρίου Κωνσταν-
τίνου Κέπειτση περὶ τῆς οικονομικῆς αὐτῆς καταστάσεως κατὰ
τὸ προηγουμένον σχολικὸν ἔτος 1911—1912, ὑπὸ δὲ τοῦ κα-
θίσκτου γραμματικῆς κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐκτελοῦντος Ἑλλογ.
Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Κυρίου Δημητρίου Σάργου κατάλληλος
τῇ ἡμέρᾳ πανηγυρικῶς, πολλοῦ λόγου ἄξιος.

Τῶν Καθηγητῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Κύριον Ἀνθίμου Μα-
ζουράκη, ἀσθενήσαντα καὶ πάλιν καὶ ἀποσχόντα ἀδείᾳ τῆς
αἰθουῆς Ἐφορείας τῆς διδασκαλίας, ἀνεπλήρωσαν ἐφέτος
ὁ καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀναπληρώσας αὐτὸν Ἑλλογ. Κ.
Χρήστος Πανταζίδης, Καθηγητὴς τοῦ Ζωγραφείου Γυμνα-
σίου, διδάξας τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὰ ὑπ' ἐκείνου διδα-
σκάμενα μαθήματα (2).

Ἐπίσης ἀνεπληρώθησαν καὶ ἐφέτος καὶ οἱ Ἑλλογ.
τῆς Σχολῆς Καθηγηταὶ Κύριοι Ἰωάννης Ἰλιωρὸς, Καθηγη-
τῆς τῆς Τορκικῆς γλώσσης ἐν ταῖς ἀνωτέρας τάξεσι τῆς
Σχολῆς, καὶ Κοσμήλιος Σπυθῆρης, Καθηγητῆς τῶν Μαθημα-
τικῶν καὶ Φυσικῶν ἐν ταῖς γυμνασιακαῖς τάξεσι, δι' ὧν καὶ

1. Σημ. Ἡ νενομισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Σynοδικὴ ἱερωσσία δὲν ἐτε-
λέσθη ἐφέτος μὴ ἐκκυρωθείσης μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης (30 Ἰαν.) ἐπὶ
τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Πατριάρχου. Ἀντὶ ταύτης ἐτελέ-
σθη Ἀρχιερατικὴ λειτουργία ὑπὸ ἰσοῦν Σynοδικῶν, τῶν Μητροπολιτῶν Τρα-
πεζοῦντος κ. Κωνσταντίνου τοῦ καὶ Προέδρου τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς, Σι-
σανίου Κ. Ἱεραθίου καὶ Δεβρῶν Κ. Ἀνθίμου.

2. Ταῦτα εἶσιν: ἡ Γενικὴ Παιδαγωγικὴ, ἡ Γενικὴ Διδακτικὴ, ἡ Παιδα-
γωγικὴ ψυχολογία, ἡ ἱστορικὴ Εἰσαγωγή εἰς τὴν Συστηματικὴν Παιδαγω-
γικήν, ἡ Εἰδικὴ Διδακτικὴ καὶ αἱ Διδακτικαὶ ἀσκήσεις.

πέμφοι Καθηγητῶν ἦτοι ὁ μὲν πρότερος διὰ τοῦ Ἑλλογιμοῦ
Κ. Προδρόμου Ἀναστασιάδου, Καθηγητοῦ τῆς Τορκικῆς ἐν
ταῖς πέντε κατωτέρας τάξεσι τῆς Σχολῆς, ὁ δὲ δεύτερος
ἐν μὲν τοῖς Μαθηματικοῖς, πλὴν τοῦ μαθήματος τῆς Θεω-
ρητικῆς Ἀριθμητικῆς, ὑπὸ τοῦ Ἑλλογιμοῦ Κυρίου Γεωργίου
Λιανοπούλου, Καθηγητοῦ τῶν Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν ἐν
τῇ ἐν Χάλκῃ Θεολογικῇ Σχολῇ, ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ, τῇ Χη-
μείᾳ καὶ τῇ Θεωρητικῇ Ἀριθμητικῇ ὑπὸ τοῦ Ἑλλογ. Κ. Ἀθα-
νασίου Ἰωάννου, Καθηγητοῦ τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου. Οἱ
ἀναπληρωταὶ ἐξεπλήρωσαν ἀκριβῶς καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος
τὰ ἀνατεθέντα αὐτοῖς καθήκοντα. Ἡ δὲ Σχολὴ εἴχεται τε-
λείαν καὶ ταχεῖαν τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων Καθηγητῶν
καὶ ταχεῖαν τὴν ἀνάληψιν τοῦ διουκούντος αὐτῶν ἔργου ἐν τῇ Σχολῇ.

Ἡ Ἐφορεία τῆς Σχολῆς, ὡς περὶ τῆς κανονικῆς τοῦ
καθιδρύματος λειτουργίας, οὕτω καὶ περὶ τῆς ἐμπροσθοῦσης
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἀβλαβοῦς καὶ εὐκόσμου διατηρήσεως τοῦ
ἐν ᾧ λειτουργεῖ οἰκοδομήματος φροντίζουσα, ἐπεχείρησε πολ-
λῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου μεθλαμμένων μερῶν αὐτοῦ ἐπισκευῆς
καὶ συμπληρώσεως ἄλλων, ἀναγκαῖας πρὸς τελεωροποιεῖαν
μαθημάτων τινῶν διδασκαλίαν θεωρηθείσας, ὑποβαλοῦσας δι
τὸ ἐπιθεῖνμα εἰς οὐχὶ ἀσημάντους δαπάνας (1).

Καὶ αἱ μὲν ἐπισκευαὶ ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ θύλου, τῆς στέγης
καὶ διαφόρων ἄλλων μερῶν τοῦ οἰκοδομήματος, αἱ δὲ συμ-
πληρώσεις ἐν τῇ Ὁργανοθήκῃ, τῷ Φυσιογνωστικῷ Μουσείῳ,
ταῖς αἰθούσαις τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τῆς Πειρα-
ματικῆς Φυσικῆς, τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Χημείας.

Ἐπολείπονται δὲ οὐκ ἐλάχιστον ἄλλα μέρη δεόμενα ἐπι-
σκευῆς, ἧς τὴν δαπάνην τὸ μὲν ταμεῖον τοῦ καθιδρύματος,

1. Τὰς δαπάνας ταύτας ἤλπιζεν ἡ Ἐφορεία ὅπως καλύψῃ δι' ἐράτων, ἀλλ'
ἡ ἀρξάμενη γενικὴ συλλογὴ ἐράτων ὑπὲρ τῶν παιθόντων ἐκ τῆς τοῦ οἰσμοῦ
θεωρησίας, καὶ αἱ ἐκ τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου προκύψασαι οικονομικαὶ δυσχέ-
ρειαί τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας ἐματαιώσαν τὰς ἐλπίδας ταύτας.

μολις προς Θεραπειάν των ἀπολίτων αὐτοῦ ἀναγκῶν ἐπαρκοῦν, ἀδυνατεῖ νὰ παράσχη, ἀνάγκη δὲ ἄλλοθεν νὰ ἐξευρεθῆ αὐτῇ, ὡς πρὸ δικαιοσύνης ἐγένετο, ὅτε παρομοίως μεγάλης ἐπιποκεινῆς τὴν δαπάνην ἀνεδέχθησαν οἱ πατριώζοντες υἱοὶ τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου τῆς Σχολῆς ἐδεργέτου Γεωργίου Ζαρίφη, οἱ τοῖς ἴσσοις ἐκείνου ἐν ταῖς ἀγαθοεργίαις ἀκολουθήσαντες, εὐφρονίστατοι Κύριοι Λεωνίδας καὶ Περικλῆς. Τὴν ἐξέφθειον τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης τῶν τε γενόμενων ἤδη ἐπισκευῶν καὶ τῶν ἀπολειπομένων εἶχεν ἀναλάβει ὁ πολλαχῶς τὸ καθίδρυμα εὐεργετήσας ἐν ἀμφοτέροις ταῖς Πατριουργίαις αὐτοῦ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἰωακείμ· ἀλλὰ τῆς νέας ταύτης πρὸς τὴν Σχολὴν εὐεργεσίας αὐτοῦ τὴν πραγμάτωσιν ἐματαιώσεν ὁ κατὰ Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπισυμβῆς θάνατος αὐτοῦ, εἰς ἄφατον βύθισας τὸ καθίδρυμα πένθος (1). Τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἀειμίμου Πατριάρχου πρὸς τὴν Σχολὴν διάθεσιν καὶ πατρικὴν ἐπέμψαν αὐτῆς μέγιστον ἐνδελυστικὴ αἴτη, ὅτι θὰ εἴσῃ καὶ παρὰ τῇ προκαθημένῃ τῆς σεβαστῆς καὶ ἐντίμου ταύτης ἀμνηστῆως παρολίτω Κορυφῆ, τῷ ἐκείνῃ χρησιμῆς ταῖς ἐλλείπειν ἴδόντου τῶν οὐκ τῆς πολιτείας αὐτοῦ δεξιῶς τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀειμνήστου Οἰκονομικῶν Παιδείου Κυρίου Κυρίου Γερμανοῦ, ἰκανὰ ἤδη τῶν ἐλπίδων αὐτῆς ταύτων ἐχέγγυον ἔχουσα ἐκ τῆς λυσαιτελεστάτης δωρεῆς αὐτοῦ ὡς παρολίτου τῆς Ἐφορείας αὐτῆς (2).

1. Ὁ ἀειμνῆστος Πατριάρχης Ἰωακείμ μετὰ τὴν ἀπὸ Κόρυου τῆ 13 Νοεμβρίου. Ἡ πολλὴν εὐεργεσίαν αὐτοῦ ἀπὸ ἀξιοθεσίτου Σχολῆ ἤρασαν ἐκί πεινήματα εἰς ἐκδοξὴν πειθῶν, τὸν δὲ οὐκ οὐκ ἐπιτελεσθέντων εἰς προσκόνθησαν ἐν τῷ Πατριαρχειῶν τῷ, προσεφώνησαν ὁ Σχολάρχης, ὅστις καὶ παρηγορήθησαν κατὰ τοῦ Καθηγητικῆ τῆς Σχολῆς Σολύφου τὴν παρὰ τῆς κηδεύας, γενόμενης τῆ 16 Νοεμβρίου. Ἀπολυμνήστου αὐτῆς παρολίτω εὐφρονίστατοι ἐν ταῖς φέλλαις τῶν ἐργασίων τῆς πρωτοεσχίας τῆς 16 Νοεμβρίου.

2. Ἀπὸ τῶν ἐργασίων τῆς Α. Θεωρίας Παιδείου, προσεφώνηστος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς ὡς Μητροπολίτου Ἡρακλείας τῷ 1888 ἰδιωτῆς ἐπὶ τοῦ τότε ἀναστασίου Σωτηρίου Χαμητ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐκ' ἀφελῆς τῆς Σχολῆς τὸ ἐν τῇ πρωτοεσχίᾳ ἱερὸν Ἀγίασμα τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου, κατεχό-

Ἐν τῷ προεδρείῳ τῆς Ἐφ. τῆς Σχολῆς ἐγένοντο αἱ ἐξῆς μεταβολαί· τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Τραπεζοῦντος Κύριον Κοινοταμίον, προσεδρεύσαντα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Μαυρίου τοῦ προηγουμένου μέχρι τοῦ Μαυρίου τοῦ ἀδεύοντος ἔτους, καὶ πολλὴν ἐπέμψαν τῆς εὐήμερίας τοῦ καθιδρύματος ἐλιδειξάμενον ζῆλον, ἀντικατέστησε, προαχθέντα εἰς Μητροπολίτην Κυζικίου καὶ ἀποχωρήσαντα ἀπὸ τῆς Ἐφορείας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μιτυλήνης Κύριος Κύβιλλος, εἰς οὗ τὴν ἄχρη τοῦδε δωρῆσαν ἀποβλέπουσα ἡ Σχολή, πολλὰ δικαιοῦνται νὰ προσδοκῇ ἀγαθὰ παρ' αὐτοῦ.

Τὸν δὲ ἐντιμώτατον Κύριον Λέοντα Καζανόβου, ἀπὸ μὲν τοῦ Μαυρίου τοῦ 1910 μέχρι τοῦ Μαυρίου τοῦ 1912 ὡς ὑπλοῦν Ἐφορον, ἀπὸ δὲ τοῦ μηνὸς ταύτου μέχρι τοῦ Μαυρίου τῶν διανομένων ἔτους ὡς ἀντικατάσωπον τοῦ Σ. Μικροῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ, μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζῆλον ἐπέμψαν τῆς εὐήμερίας τοῦ καθιδρύματος πονήσαντα, διεδέξατο ἐν τῷ δευτέρῳ ἄξιωματι ὁ ἐξοχώτατος Ἀλέξανδρος Ζωηγὸς Παιδῶν, οὗ ἡ πολυμάθεια καὶ ἡ πολλὴ περὶ τὰ παιδευτικὰ πείρα σπουδαία θὰ ἦναι ἀντικατάσωπος συμβολὴ εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ἐνεργείας τῶν λοιπῶν Ἐφ' ὄρων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτελής ἐκλογὴ τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Βεγλερῆ (1), δεξιῶν τῆς Θεμιδος λειτουργοῦ, νῆαν προσέθηκε δύναμιν εἰς τὴν

μενον τῶς ὡς ἀτομικὴ ἰδιοκτησία ὑπὸ ὀθωμανοῦ, ὅστις τῆς εἰς αὐτὸ προσφῶν τῶν Χριστιανῶν ἐνάντι ὡς ἰδίᾳ κηροδότου. Μετὰ τὴν δωρεάν ἐπὶ τῆς χροῦν ἅπασιν ἡ πρόσδοσις τῶν ἱερῶν ἰδιοκτησίας ἐδίδοται τῇ Σχολῇ, εἴτα δὲ ἀποχωρήσαντος ἀπὸ τῆς ἐκείνῃ Σουλίου τοῦ τὴν δωρεάν διενεργήσαντος, ἤμξατο ἀποφάσει τοῦ Σ. Μ. Συμβουλίου νὰ γίνηται δωρεάν αὐτῆς καὶ νὰ παρῆχται μέρους μόνον αὐτῆς εἰς τὴν Σχολὴν τὸ δὲ λοιπὸν νὰ δίδωται οὐκ μὲν εἰς τὸ Ἰωακείμιον Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ εἰς αὐτὸ τε καὶ ἄλλα οἰκονομικῶς κατεκτιόντα σχολεῖα.

1. Ὁ κύριος Θεόδωρος Βεγλερῆς ἐξελέγη εἰς ἀντικατάσωπον τοῦ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐκλεγέντος ἀλλὰ μὴ ἀποδεξαμένου τὴν ἐκλογὴν Κυρίου Γ. Θεωρακίδου.

Ἐφορεῖαν τοῦ καθιδρύματος, δικαιουμένου ἀγαθὰ νὰ προσδοκῇ ἐκ τῆς διακρινούσης αὐτὸν νομικῆς πολυδμοσύνης.

Ὁ ἐπίτιμος ἰαθὺς Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς Εὐγενέστατος Κύριος Λεωνίδας Ζαρίφης παρέδωκε κατὰ Δεκέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους τῇ Ἐφορείᾳ τῆς Σχολῆς πενήτηκοντα χιλιάδας (50.000) γραμμῶν, κληροδότημα εἰς τὸ καθίδρυμα τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου αὐτοῦ Στεφάνου Ζαφειροπούλου, ἄπεθ, ἀποβιώσαστος τῆς συνζύγου αὐτοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ἔδει νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα τῆς Σχολῆς κατὰ ὀρθὴν δαίταξιν τῆς διαθήκης αὐτοῦ, ὁρίζοντος ἅμα ὅπως κατατεθῇ τοῦτο ἀναπαλλοτριωτικῶς ἐν τραπέζῃ καὶ τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς δικαιουμένης νὰ ἐκπράττῃ μόνον τοῖς τόκοις αὐτοῦ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ καθιδρύματος.

Ὁ φιλοργιῆς καὶ φιλόμονος οἶκος Ζαρίφη καὶ οἱ συγγενεῖστές αὐτῶ ἐπῆρξεν ἐκ τῶν μεγάλων τῆς Σχολῆς εὐεργεσιῶν, εἰς οἷς αὐτὴ ὀφείλει κατὰ τὸ πλεῖστον οὐ μόνον τὸ περιφανές τοῦτο οἰκοδόμημα, θεραπεῖον κατὰ μέγα μέρος ἀνάσσει αὐτῆς τὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ τὴν συντήρησιν καὶ διὰ ταύτης τὴν κωνοικὴν αὐτῆς λειτουργίαν. Τὸ ὄνομα τοῦ οἴκου Ζαρίφη τισσῶν στενῶς πρὸς τὸ παιδευτήριον τοῦτο συνεδέθη, ὥστε νὰ ἦναι ἀδύνατον, γενομένης μωρίας αὐτοῦ, νὰ μὴ συμμημονιότηται καὶ τὸ τοῦ εὐεργετοῦ ἐκείνου οἴκου ὄνομα. Ὁ Κύριος κατατάξιν τοὺς μεταστάνας ἀρχηγούς τῶν οἴκων Ζαρίφη καὶ Ζαφειροπούλου ἐν σκιραῖς δικαίων, τοῖς δὲ ἐπιζῶσι πατρῷζοναι γόνους τῶν οἴκων τούτων ἐπιδαμναλίω πλοσπῆαν τὴν ἐλλογίαν Αὐτοῦ!

Τοῖς ἰχνεαί τῶν εἰρημένων μεγάλων εὐεργετιῶν τοῦ καθιδρύματος στοιχῶν καὶ τὴν φιλογένειαν ἐκείνων ζηλώσως,

1. Ὁ ἀοιδμος Στέφανος Ζαφειρόπουλος προσκληροδότησε τῇ Σχολῇ καὶ ἔτερον ἰσῆμισον ποσόν, παραδοθῆν τῇ κληροδόχῃ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

ἐν νῶ δὲ ἀεὶ τὸ τοῦ Σοφοκλέους λόγιον ἔχων « ἦτοι ἀπορρεῖ μνηστis εἰς πεπορθότος, οὐκ ἂν γένοιτ' ἔθ' οὔτος » εὐγενῆς ἀνὴρ (Αἴας 520) καὶ ὁ κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον (17. 1913) ἀποβιώσαστος ἐκ τῶν εὐγνωμόνων μαθητῶν τῆς Σχολῆς ἀοιδμος Σπυρίδων Σιδερίδης, πλοσσιώτατα ἀπέδωκε τῇ ἐκθεραπείᾳ αὐτὸν μητρὶ τὰ τροφεία, κληροδοτήσαστος αὐτῇ γενναίον ποσόν, ἐξ οὗ νῦν μὲν παραδοθήσονται αὐτῇ τρεῖς χιλιάδες (3.000) λίραι Τουρκίας μετὰ ἔνδεκα δὲ ἑτη ἦτοι τῷ 1924 ἔτερον ποσόν, ἀκαθόριστον μὲν τὸ γε νῦν, ἀλλ' ἰκανὸν ὅπως ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ διηνεκές τῆς Σχολῆς τὴν συντήρησιν (1). Ἡ οὔτως δαυριλῶς εὐεργετηθεῖσα μήτηρ εἶχεται τῷ ἀοιδμῶ τέκνῳ αὐτῆς τὴν ἐν χόρῳ Ἀγίων ἀνάπυνοι. Ἡ δὲ σεβαστὴ Ἐφορεία αὐτῆς ἐν ἐπὶ τοῦτω συγχορηγηθείσῃ συνεδρίᾳ ἁμοφώνως ἐνέκρινεν, ὅπως τὸ μὲν ἐκλείετ τὸ ἀειμνήστου ὄνομα ἀναγραφῆ ἐν τῇ στήλῃ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ καθιδρύματος, εἰκῶν δὲ τῆς γίνεσις αὐτοῦ μορφῆς ἀναγνηθῆ ἐν τῇ οἰκείᾳ αἰθοσίᾳ.

Εἰς παρομοίαν ἀπόφασιν προσέθη ἡ Ἐφορεία τῆς Σχολῆς καὶ περὶ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἰωακείμ, εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας πρὸς τὸ καθίδρυμα εὐεργεσίας αὐτοῦ ἀποβλέψασα, τὰς τε ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τὰς ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ Πατριαρχειᾷ περυσθηθείσας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν διηνεκῇ ὑπὲρ αὐτῆς πατρικὴν μέριμναν τοῦ ἀοιδμῶ (2).

Ὡς ἐν παντὶ δευ οὔτως καὶ κατὰ τὸ διαγραφῶσαν προσοη-

1. Τισσῶν γενναίων κληροδοτήματα ἀπόλυτον ἀνάγκην εἶχεν ἡ Σχολὴ πρὸς διαρκῆ ἐξασφάλισιν τῆς συντηρήσεως αὐτῆς καὶ πρὸς θεραπείαν πολλῶν αὐτῆς ἀναγκῶν, διότι τινὲς τῶν ἐπαρχόντων κήρων αὐτῆς καὶ ἀβέβαια εἰσι καὶ κατ' ἔτος ἑλαττοῦνται.

2. Ὁ ἀοιδμος Πατριάρχης Ἰωακείμ, πρὸς τὰ τέλεια καὶ ἰδεώδη τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἀεὶ ἐστραμμένην ἔχων, πολλακίς ἐξεδήλωσε καὶ ἰδίῳ καὶ δημοσίᾳ ἐν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ζωηρὸν ἔτριψε πῶλον, ὥπως ἀνευρίσῃ τὴν Σχολὴν εἰς ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον, προσλαμβάνουσαν καὶ Πανεπιστημιακὰς τάξεις. Πιθόσαι δὲ περὶ τοῦτου καὶ τὴν γνώμην τοῦ καθηγητικῶ τῆς Σχο-

έχθησαν δωρεαί τινες εἰς τὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὸ Μουσεῖον τῆς Σχολῆς, ἔγγραφοί τε ἐν τῷ οἰκίῳ βιβλίῳ. Οἱ προσεργκόντες ταύτας εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι :

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριος Αιμαμάνος.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιδυμοτείχων Κύριος Φιλάρετος.

Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Κύριος Γεώργιος Χατζιδάκης.

Ὁ Ἐπίτιμος Κύριος Σταῦρος Κέπεδζης.

Ὁ Ἐλλόγιμος Κύριος Γεώργιος Βεργλερής.

Ὁ Ἐλλόγιμος Κύριος Θεόδωρος Π. Μακρίδης Βέης.

Ὁ ἱατρός Κύριος Πέτρος Μπέμπης.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

Ἡ Διεύθυνσις τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδομένων Περιοδικῶν « Φάρον τῆς Ἀλεξανδρείας » καὶ « Πανταίου ».

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐν Σμύρῃ ἐκδομένου Περιοδικοῦ « Ἱεροῦ Πολυγράφου ».

Ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἀκαδημίας.

Αἱ Διεύθυνσεις τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων Ἐφημερίδων « Νεολόγου », « Ταχυδρόμου », « Προόδου » καὶ « Νέας Πατρίδος ».

λῆς Συλλόγου δι' ἐπὶ ταύτῃ Πατριαρχικοῦ Παιτακίου. Ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος τὸ μὲν εἰς τὴν μεγάλην δαπάνην, τὴν πρὸς συντήρησιν τοιοῦτον παιδευτηρίου απαιτούμενην, ἀποβλέπει, τὸ δὲ εἰς τὰ διὰ λόγους ἑφημερίδων ἀσφύρορον τῆς ἐν τῷ ἴδιῳ οἴκῳ ποιῆσαι ἡμῖν παιδευτηρίου, ἐνέκρινεν οὕτως δι' ἄσφροδον πρὸς τὸν ἀοιδίμον γράμματι εὐσεβάτως δηλώσῃ. ὅτι διὰ τοῦς εἰρημένους λόγους καὶ ἰδίᾳ διὰ τῶν δευτέρων ἀδυνατεῖ ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης τῆς Σχολῆς εἰς ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐπιδοθῇ τῷ ἀοιδίμῳ τῷ γράμματι τοῦτο, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Πάσης εἰς τὰς αἰωνίους μνάς.

Ἀλλὰ καὶ τοῖς μαθηταῖς τῆς Σχολῆς ἐγένοντο κατὰ τὸ λήγον ἔτος δωρεαί, αἱ ἑξῆς :

Ἡ Α. Θειοτάτη Παναγιότης, ἡ προκαθήμενὴ τῆς ὁμηγύρεως ταύτης πάναρτος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κορυφή, συνεχίζουσα τὸ φιλόανθρωπον τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου Αὐτῆς ἔργον, διέθερεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις 15 ἀπόρους τῆς Σχολῆς μαθητάς, δυνηθέντας διὰ τῆς πατρικῆς ταύτης χάριτος νὰ μὴ διακόψωσι τὴν σειρὰν τῶν σπουδῶν αὐτῶν καὶ ἐγνωμονοῦντας δλοφύχως τῷ εὐεργετήσαντι.

Ἡ ἐν Ἀθήναις Ἐγγενεσιτὴ Κυρία Ἀγρυψὴ Καλθοκορέση, γυνόκονσα τὴν εἰς τὸ παιδευτήριον τοῦτο πολλῶν ἀπόρων μαθητῶν φοίτησιν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ τὴν Γυμνασιακὴν παιδεύσιν λαβόντων τῶν τέκνων αὐτῆς — διακροθέντων πρὸς πολλαῖς ἄλλαις ἀρταῖς, μετιδοθείσας αὐτοῖς ὑπὸ τῆς ἐναρέτου μητρὸς καὶ ἐπὶ παραδειγματικῇ ἐπιμελείᾳ καὶ χρηστότητι ἤθους — ἔπεμφε καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος τῇ Σχολαρχίᾳ εἰκοσι λίρας Τουρκίας πρὸς Θεραπειᾶν ἀναποφείκτων ἀναγκῶν χρησῶν καὶ γιλομαθῶν μαθητῶν, διατεθείσας εἰς πύροχὴν τῶν ἀναγκαίων διδασκαλῶν βιβλίων τοῖς ἀπορωτάτοις ἐξ αὐτῶν.

Ἐπολείπεται ἤδη μία ἔτι προῆξις, δι' ἧς περαιοῦται ὁ ἐτήσιος τοῦ καθολογίου σχολικὸς βίος, ὁ γνωστός Σεβαστοπολίτιος διαγωνισμὸς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, εἰς ὃν ἐπιβάλλονται κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου ἀγωνοθέτου οἱ διακρονόμενοι ἐπὶ χρηστότητι ἤθους καὶ ἐν ἅπασι τοῖς μαθήμασι ἀριστερόντες μαθηταὶ τῶν δύο ἀνωτέρων τῆς Σχολῆς τάξεων, καὶ οὗτοι θέλει τελεσθῆ, ὡς κατὰ τὰ δύο προηγουμένα ἔτη, λίγοντος τοῦ μηνὸς Αὐγούστου.

Εἰς τὸν εἰρημένον διαγωνισμὸν προστίθεται ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους καὶ ἕτερος, οὗ ἴδρυτής τυγχάνει ὁ κατὰ Ἰούνιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν Αἰπλοκωνίᾳ ἀποθνήσκων — μαθητῆς καὶ σῆτος τῆς Σχολῆς — ἀοιδίμος Ἀναστάσιος Δημητριάδης,

κλήροδοτήσας τῇ Σχολῇ ἑξακισχιλίας λίρας Τουρκίας καὶ ὀφείας ὅπως ἐκ τῆς προσόδου τούτων ἐκπαιδεύηται ἐν Εὐρώπῃ τὴν Μηχανικὴν, ἐφηρμοσμένην εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς τέχνας, εἰς ἐκ τῶν ἀριστενόντων ἐν τοῖς Μαθηματικοῖς τελειοφοίτων τῆς Σχολῆς, ὑποχρεούμενος ὅπως μετὰ τὴν ἀποπεριπέτῃσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ διδάξῃ ἐν τῶν ἡμετέρων Σχολῶν. Ὁ διαγωνισμὸς οὗτος, εἰς ὃν δικαιονῶνται τὰ προσέλιθισαι οἱ ἐκ τῶν διακριθέντων ἐπὶ χρησιότητι ἤθους καὶ ἀριστεῖσάντες ἐν τοῖς Φυσικομαθηματικοῖς τελειοφοίτοι τοῦ τε λήγοντος ἔτους καὶ τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν, θέλει τελειοθῆ, συμφώνως τῇ ἐν κοινῇ τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐκτελεισίων τῆς Διαθήκης (1) τοῦ ἀοιδίμου ἀγωνοθέτου συνεδρίου ληφθεῖσα ἀποφάσει, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου ἐν τῇ Σχολῇ ἐνώπιον ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας, ὑπὸ τῆς αὐθιγῆς Ἐφορείας αὐτῆς ὑφιστοιμένης.

Τὸ δὲ ἄθλον τῆς ὑποτροφίας δοθῆσεται εἰς ἐκείνον ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων, ὅστις πρὸς τοῖς Μαθηματικοῖς καὶ Φυσικοῖς καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς λοιποῖς μαθήμασι τῆς τῶν τελειοφοίτων τάξεως εἶχεν ἀξιωθῆ τοῦ βιβλίου « Ἀριστο », ὑπερέχει δὲ τῶν ἄλλων συναβλητῶν καὶ ἐν τῇ γνώσει τῆς Γαλλικῆς.

1) Οἱ ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ συνεδρίῳ παραστάτες ἐκτελεστοὶ τῆς Διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Ἀναστασίου Δημητριάδου ἦσαν οἱ Κύριοι Κωνσταντῖνος Βαβίνης, Ἐφένδης καὶ Γεώργιος Ἀποστολίδης, ἐκτροποισθέντες καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐκτελεστοῖς Κυρίοις Γεώργιον Εὐσταθιάδην καὶ Α. Α. Σπυριδιώτην.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκ τῆ ὑποτροφίης ἔχει ὡς :

1) Ἡ ὑποτροφία παρῆται τῷ νικῶντι ἐν διαγωνισμῷ, τελευτῶντι ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ κατὰ ἰσραελίων.

2) Τοῦ διαγωνισμοῦ μετέχουσι μόνον τελειοφοῖται τῆς Μεγάλης τοῦ Γ. Σχολῆς τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, διακριθέντες ἐπὶ χρησιότητι ἤθους καὶ ἀριστεῖσάντες ἐν τοῖς Μαθηματικοῖς καὶ Φυσικοῖς.

3) Ἀποκλείονται τοῦ διαγωνισμοῦ ἰσὺν ἅσαι τῶν τελειοφοίτων τῶν δύο

Τὰ διαγωνίσματα ταῦτα θέλουσιν ἐπιωξήσῃ ἀναμφιβόλως τὴν τάσιν τῶν τροφίμων τοῦ καθιδεγμένου πρὸς τε τὴν μελέτην καὶ σπουδὴν τῆς ἀθανάτου προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης καὶ τὴν περὶ τὰ Μαθηματικὰ καὶ Φυσικὰ ἐπιμέλειαν καὶ θέλουσι προαγαγεῖ οἷτω τὸ διττὸν τῆς Σχολῆς ἔργον, ἐπιδιδωκούσης διὰ τῶν τοῦ προγράμματος αὐτῆς μαθημάτων οὐ μόνον τὴν Ἑλληνομάθειαν τῶν εἰς αὐτὴν φοιτῶντων, ἀλλὰ σὺν τῇ Ἑλληνοπαιδείῃ καὶ Χριστιανικῇ μορφώσει καὶ τὸν προσήκοντα αὐτῶν

προτελευταίων ἐτῶν σπουδάζουσι Μαθηματικὰ ἐν Πολυτεχνεῖω ἢ ἄλλῃ τινὶ σχολῇ προπαρασκευάζουσα διὰ Πολυτεχνεῖον.

4) Τοὺς ἀγωνιζομένους κρίνει ἄγωνόδικος ἐπιτροπεία, προεδοσμένη ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου καὶ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν διδασκόντων τὰ Μαθηματικὰ καὶ Φυσικὰ ἐν τῇ Μ. Σχολῇ, εἰς οὓς προστίθεται, ἐὰν θελήσῃ ἡ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία, καὶ ἕτερον ἐν ἄλλῃ ἀνωτέρᾳ Σχολῇ τῆς πρωτεύουσας τὰ Μαθηματικὰ διδάσκοντα.

5) Ἐὰν ἐν τῷ διαγωνισμῷ ἀναδειχθῶσι νικηταὶ ἰσοβάμιοι κλειότες τοῦ ἐνός, προτιμῶνται οἱ λαβόντες τὸν βαθμὸν Ἐ Αριστο ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασι τῆς Σχολῆς, καὶ ἐκ τούτων πάλιν οἱ ἔχοντες πλείονας γνώσεις τῆς Γαλλικῆς, ἐὰν δὲ καὶ οἱ αἰσὶ πλείονες τοῦ ἐνός, γίνεται χρῆσις τοῦ κλήρου.

6) Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ γνωρίζονται τῇ Ἐφορείᾳ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας δι' ἰδίαν ἐκθέσεως.

7) Ὁ ὑπότροφος ὑποχρεοῦται ἵνα σπουδάσῃ τὴν Μηχανικὴν ἐφηρμοσμένην εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς τέχνας, καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ νὰ διδάξῃ ἐν Σχολῇ, ἢν ἤθελεν ὑποδείξῃ αὐτῷ ἡ Ἐφορεία ἐπὶ χροῖον ἴσον πρὸ τῶν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ.

8) Ὡς τόπος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ὀρίζεται ἡ Βελγικὴ ἢ ἡ Γαλλικὴ Ἐλβετία.

9) Ἡ διὰ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ μηνιαία χορηγία εἶναι 10 λίρ. Τουρκίας.

10) Οἱ προσελεγόμενοι εἰς τὸν διαγωνισμὸν, δεῖον νὰ μὴ ἔχωσιν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 25 ἐτῶν, οἷτε κατωτέραν τῶν 18.

11) Ὁ διαγωνισμὸς προκηρυσσεται ὑπὸ τῆς Σχολῆς διὰ τοῦ τύπου λήγοντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους οἱ δὲ θέλοντες νὰ μετέσχουσιν αὐτοῦ δεῖον ἵνα δηλώσωσι τοῦτο τῇ Σχολαρχίᾳ μέχρι τέλους τοῦ Ἀυγούστου δι' ἐπὶ τούτῳ αἰτήσεως, προεπιδηλοθέντες οἱ τῶν δύο προτελευταίων ἐτῶν τελειοφοῖτοι τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ἢν κατ' αὐτὰ ἐτέλεσαν καὶ προσάγοντες ἀρμόδια πιστοποιητικὰ περὶ αὐτῆς.

12) Οἱ μέλλοντες τῶν μετᾶσχουσι τοῦ διαγωνισμοῦ δεῖον ἵνα ἀπολαύσωσι ἄκρας ὑγείας. Ἐν' ἣ καὶ ὑποβάλλονται μετὰ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐπὶ τούτῳ αἰτήσεων εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν, γινομένην ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ, ὃν ἤθελεν ὀρίσει ἡ Ἐφορεία τῆς Σχολῆς.

καταρτισμῶν πρὸς σπουδὴν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ ἀσκησὶν οἰονδήποτε ἔργων ἐν τῇ πραγματικῇ βίῳ. Ἐφ' ἧ καὶ ἀδίων ἀμφίλει ἡ Σχολὴ ἐργνωμοσάνην τοῖς ἀνεμνήστοις ἀγωνοθέταις.

Ἐνχαριστίας πολλάς διολογεῖ ἡ Σχολὴ καὶ τῇ Αὐτοῦ Θεοιότητι Παναγιότητι, τῷ πανσέπτῳ Οἰκουμένικῳ Πατριάρχῳ, ἡμῖν. καίπερ ἐπὶ τοσοῦτων βεβαρημένον τῷ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἐπουργήματος ἀσχολιῶν, ἠδδόκησεν ἵνα ἐπιδείξηται τὴν πατρικὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ καλλίδουμα ἐμμένειν ἀνταπροσώπως παριστάμενος καὶ ἐπενλογῶν τὴν κατὰ τὸ διορεῖσθαι ἔτος τελεσθεῖσαν ἐν αὐτῷ ἐργασίαν, ὡς καὶ τοῖς Σεβασμιωτάτοις Ἁγίοις Ἀρχιερεῶσι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς φιλομούσοις, τοῖς εὐαρεστηθεῖσαν ἵνα παρακολούθησασιν τὸν τῶν τελειοποιῶν αὐτῆς ἐξέτασις καὶ ἵνα τμήσωσιν αὐτὴν διὰ τῆς ἐν τῇ τελειῇ ταύτῃ παρουσίας αὐτῶν.

Ἀλλὰ καὶ τῇ Ἐγγενεστίῳ Κυρίῳ Ἀργυρῷ Καλλιοκορέσῳ θεομῶς ἐκφράζει ἡ Σχολὴ ἐνχαριστίας διὰ τὴν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διατρανωθεῖσαν ἀληθῆ μητρικὴν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητῶν αὐτῆς διάθεσιν.

Ἐνχαριστίας δὲ πολλῶν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, Παναγιώταται, ἀξίῳ λατίν ἡ οὐβασίῃ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία, δι' οὗς ἐπὶ τῆς ἐνημερίας αὐτῆς κατέβαλε κόπους. Καὶ ὑπὲρ τῶν Ἐλλογιμῶν δὲ Καθηγητῶν τοῦ καθιδουμάτου, τῶν προσφιλέων μοι ἀναδέλφων, ἐπικαλοῦμαι τὰς πατρικὰς ἐλλογίας τῆς Ὑμετέρας πανσέπτου Παναγιώτητος διὰ τὴν ἀκριβῆ τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς καθηκόντων ἐκτέλειαν καὶ διὰ τὴν προφρόνως παρασχεθεῖσάν μοι πολέμιον αὐτῶν ἀδελφικὴν ἀρωγὴν ἐν τῷ τῆς διεθνήσεως ἔργῳ.

Ἐνχαριστίας ἐκφράζει ἡ Σχολὴ καὶ τοῖς εὐαρεστηθεῖσαν ἵνα δείξωσι τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμμένειν διὰ τῶν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὸ Μουσεῖον αὐτῆς δωρεῶν.

Πρὸς ἡμᾶς ἤδη ἀπευθίναται τὸν λόγον, ἀγαπητὰ τοῦ παιδευτηρίου τοῦτου τέκνα, οἵτινες, αἰσίως τῇ χάριτι τοῦ Πανα-

γάθου τὸν δόλιχον τῶν σπουδῶν ὑμῶν ἐν αὐτῷ διαπίσαντες, καὶ ἠνδρωμένοι ἤδη πνευματικῶς, ἐπ' ἄλλα ἐπὶ χρηστικαῖς ταῖς ἐλπίσι μέλλετε ἵνα τραπήτε ἔργα, ἐφ' ἃ ἕκαστον ὑμῶν ὁ δάκτυλος τῆς πανσόφου θείας Προνοίας δδηγήσει. Ὅπου καὶ ἂν ἦτε καὶ οἰονδήποτε ἂν ἔργον ἀσκήτε, μὴ ἀνημονεῖτε, ἵτι τῆς γεραῶς ταύτης Σχολῆς ἐπήρξατε μαθηταί, ἵτις στερρὰς παρέσχεν ἡμῖν τὰς βάσεις τῆς περαιτέρω μορφώσεως καὶ ἀναδείξεως ἐν τῷ βίῳ. εἰς τότοι ἄλλοι προηγηθέντες ὑμῶν ἐτίμησαν αὐτὴν δικαίῃ ἐτίμῃ ἐν οἷς ἤσκησαν ἔργοις, οἷτω καὶ πῶρ' ὑμῶν προσδοκᾷ αὐτὴ τὴν αὐτὴν διὰ παρομοίας διακρίσεως τιμὴν καὶ ἐξελπιστεῖ, ἵτι ἀξιωθήσεται καὶ παρὰ τῆς φιλοτιμίας ὑμῶν τοῦ ἀγαθοῦ τοῦτου. Ἀλλὰ πᾶσα διάκρισις ὑμῶν, ἵνα ἢ ἀληθῆς καὶ πράγματι τιμὴν τῇ ἐκθρηγῶσῃ ὑμᾶς μητρὶ περιάπτονσα, δέον ἵνα ἐδράζῃται ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς πέτρας τῆς εὐσεβείας. Ἄνευ τοῦ στεροῦ τοῦτου θεμελίου οὐ μόνον αἱ ἐν τῇ Σχολῇ κτηθεῖσαι γνώσεις, ἀλλὰ καὶ πολλῶ ἀνώτεροι τοῦτου, γινώσκουσι μόνον τὸ πνεῦμα, δὲν ἀπεργάζονται τὸν ἀληθῆ ἀνθρωπισμὸν, ὅστις μόνον ἐξεργεῖται καὶ προσπελάζει τὸν ἀνθρωπινον πρὸς τὸν Θεῖον Πλάστην, ἀλλ' ἀπομακρύνουσι μᾶλλον τοῦτον ἀπ' Αὐτοῦ, δολόγητος δὲ καὶ πανουργίας μόνον διζυῖα μέσα καθιστάμενοι παρουσκευάζουσι μὲν ἴσως τῷ ἄνευ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐκείνου θεμελίου τὰς γνώσεις ταύτας κεκτημένῳ παροδικῆν τινα καὶ ψευδῆ ἐν τῇ κοινωνίᾳ λάμψιν καὶ διάκρισιν, ἀλλὰ τοῦ ἀληθοῦς ἀνθρωπισμοῦ στερεῖται οὗτος καὶ ἀφέλκεται πραγματικὴν πῶρ' αὐτοῦ οὔτε τὸ Γένος, οὔτε ἡ Ἐκκλησία οὔτε ἡ κοινωνία ἔχει ἵνα ἀναμῆν.

Μόνη ἡ εὐσέβεια, ἀλλ' ἡ ἀληθῆς καὶ ἀνεπόκετος εὐσέβεια, ἐξαγιάζουσα τὰς ἄλλας ἀνθρωπίνους γνώσεις, ἐπαγγέλλεται ἐν τε τῷ παρόντι βίῳ τὴν προσήκουσαν τῷ ἀνθρώπῳ ζωὴν καὶ τὴν ἀμπαρομαστοῦσαν ταύτῃ ἀνάφωσιν καὶ

διάφοροι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν τοῦ δικαιοκρίτου Πλάσιου αἰωνίαν τιμὴν καὶ δόξαν.

Πρὸς ὑμᾶς δὲ ἰδίᾳ, τοὺς εἰς τὸ Λυδασκαλεῖον τῆς Σχολῆς φοιτήσαντας καὶ εἰς τὸ ἔντιμον καὶ εὐγενὲς τοῦ διδασκάλου τῆς τρυφερῆς νεότητος ἔργον προαλειφθέντας, καθήκον θεωροῦναι ἀπευθίνασθε τὰς ἐξῆς ἀπὸ μέρους τῆς ἐν μητρικῇ φιλοσοφίᾳ ἐκθροφάσης ὑμᾶς Σχολῆς ὑποθήκας. Πρὸς τῇ περὶ τὸ ἐκλεγεῖν ἔργον φιλοπονήᾳ καὶ ἀκριβεῖ καὶ εὐσυνειδήτῳ τῶν συμπαρομαρτυούντων τοῦτω διδακτικῶν καθηκόντων ἐπιτελέσει, ὑφείλετε ἀπαραιτήτως τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἵνα ἐπιστήσῃτε πρὸ παντός εἰς τὴν διὰ τοῦ παραδείγματος διδασκαλίαν, ἧς ἡ ἐπὶ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως καὶ θελήσεως τῶν νεωτέρων παιδῶν ἐπίδρασις εἶναι, καθὰ ἡ πείρα διδάσκει, πολλῶν μεγαλειτέρα ἢ πᾶσα ἄλλη διδασκαλία. «Οἱ λόγοι διδάσκουσιν — λέγει ἀρχαίᾳ τῆς παροιμίας — τὰ δὲ παραδείγματα ἔλκουσιν *Verba docent, exempla trahunt*). Τὸ παράδειγμα οὐ μόνον σαφεστέραν καθίσταται ἐν ταῖς ἀπλοικαῖς τῶν παιδῶν ψυχαῖς πᾶσαι διὰ λόγου ἡθικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ χρησιμεύει ἅμα καὶ ὡς ἀναμνηστικός ἀπόδειξις τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διδασκόμενων. Ἐὰν δὲ μεγάλη εἴη ἡ δύναμις τοῦ ἀγαθοῦ παραδείγματος, πολλῶν μᾶλλον ἐπιδοῦν τὸ κακὸν παράδειγμα ἐπὶ τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παραδείγματος καθόλου, ἔλκοντος εἰς ἐκτέλειαν τοὺς φῶσι πρὸς μίμησιν τῶν ἀφομμένων τείνοντας παῖδας καὶ διὰ τὴν εἰς τὸ κακὸν ἑστῆν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιμελῶς ἐκ νεότητος αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ποτηρὰ ἔχοντος τὴν διάνοιαν ἐγκειμένην. Ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ τοῦ παραδείγματος διδασκαλία ἡμῶν ἴστω εὐλακωνῆς καὶ ἀληθῆς. «Υβρίζει ἑαυτὴν ἢ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ — λέγει ὁ φιλόσοφος Ρωμαῖος Ἀντοκράτωρ — ὅταν ὑποκρίνηται καὶ ἐπιπλάσιως καὶ ἀναλήθως τι ποιῆ καὶ λέγῃ». (Τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλ. Β', 16). Τὸ δὲ ὑποκριτικὸν παράδειγμα, πᾶσι ἐπὶ τῶν νοημάτων παιδῶν κατανοούμενον, εἰς πάντη

ἀντίθετον τοῦ ἐπιδοκίμου θὰ ἀγάγῃ ἀποτέλεσμα, γεννῶν προίμως ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὴν πονηρίαν καὶ δολιότητα. Ἐὰν τὴν εὐσέβειαν ἔχητε βᾶσον τοῦ ἔργου ὑμῶν, ἡ ἀναποκρίσιμος μετ' αὐτῆς συνδεδεμένη ἀλήθεια θέλει ἀπαισίτως χειρωθῆναι ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ εὐγενεῶς ἔργου καὶ θαυλεῖς θὰ δρέψῃτε τοὺς καρποὺς τῶν πόνων ὑμῶν, παρέχοντες τῇ κοινωσίᾳ τοὺς ἐμπειροπυμένους ὑμῖν παῖδας κατόχους τῆς προσηκούσης μορφώσεως.

Ἡ ὄλικὴ τοῦ ἔργου ὑμῶν ἀνωβή βεβαίως οὔτε πρὸς τοὺς ἐν τῇ προσηκούσῃ ἐπιτελέσει αὐτοῦ πόρους δύναται ἵνα ᾖ ἀνάλογος, οὔτε πρὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ προερχομένην τῇ κοινωσίᾳ ἀφ' ἑλπίαν. Τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων γνώσκοντες διατηρεῖτε ἀμειψίον τὸν ζῆλον, ὅστις παρώτρυνεν ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἔθνωφ' ελοῦς ἔργου, ἐφ' ὅσον χρόνον ἀσκέετε τοῦτο, καὶ λογίζεσθε τοῦτο ὡς ὑπηγεσίαν τῷ Γένει προσηγορευμένην, ἔχοντι ἀπὸλυτον ταύτης ἀνάγκην πρὸς μύθοισιν τῶν ἑαυτοῦ τέκνων. Μίαν ἐν ὁσάτῃ παραινεσθαι ἀπευθίνασθε πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητὰ τέκνα. Τῆς φιλοσοφίᾳς ἐκθροφάσης ὑμᾶς μητρὸς Σχολῆς μὴ ἀνημιονῆτε, ὅπου καὶ ἂν ἦτε καὶ ἔργω δὲ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐργασίαν ὑμῶν ἀποδείξατε, προγενεστέρους ἀδελφούς ὑμῶν μιμούμενοι, ἐὰν ὁ Πανάγαθος πατήρ ἐπιδαψιλεύσῃ τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔργοις ὑμῶν.

Τελειῶν συνίστημι ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ταῖς εὐχαῖς τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἵνα, ἐφ' ὅσων ταύτας ἐν τῷ βίῳ ὑμῶν ἔχοντες καὶ δι' αὐτῶν τῇ παρσθενεῖ χάριτι τοῦ Παναγὰθου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ὑμῶν ἐπισχόμενοι, ἀναδρεχθῆτε ἄξια τῆς Μητρὸς ὑμῶν Σχολῆς τέκνα τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῇ περιποιούοντες. Γένοιτο!

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΕΝΙΚΟΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΜΕΓ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ.

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1) Θρησκευτικά

(δύο της εβδομάδος ἐν ἐκάστη τάξει).

ΤΑΞΙΣ Α' — Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

ΤΑΞΙΣ Β' — Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης.

ΤΑΞΙΣ Γ' — Στοιχειώδης διδασκαλία περὶ τῆς Θεῆς λατρείας (ἱερὰ Λειτουργική).

ΤΑΞΙΣ Δ' — Στοιχειώδης ἱερὰ Κατήχησις.

ΤΑΞΙΣ Ε' — Στοιχειώδης εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' — Στοιχειώδης ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, ἀπὸ τῆς γενήσεως τοῦ Κυρίου μέχρι τοῦ 1453.

ΤΑΞΙΣ Ζ' — Συνέχεια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ 1453 — 1900.

ΤΑΞΙΣ Η' — Στοιχειώδης Χριστιανικὴ Ἠθική.

2) Ἑλληνικά.

ΤΑΞΙΣ Α' (13 τῆς εβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Μῦθοι Αἰσώπων. — Πλουτάρχου ἐκ τῆς Συλλογῆς ἀποφθεγμάτων βυαίων καὶ στρατηγῶν (τὰ ἀπλοῦστερα). — Διαγίνους Λαερτίου βίαι καὶ γνώμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εἰδοκιμησάντων (αἱ ἀπλοῦστεραι). — Ἀπολλοδώρου τοῦ Γραμματικοῦ Μυθολογικά (τὰ κατὰ Φοῖβον καὶ Ἑλλήν, Ἀργοναυτικὴ ἐξοστρατεία, οἱ 12 ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους,

τὰ κατὰ Κάδμον, Οἰδίποδα καὶ Σφίγγα τῶν Θηβῶν, τὰ τοῦ πολέμου τῶν Ἐπιὰ ἐπὶ Θήβας καὶ τῶν Ἐπιγόνων, τὰ κατὰ Κέκροπα καὶ Θηαέα). — (Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις (βιβλ. Α' κεφ. 1 καὶ 2).

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Ἱστορικὰ μέρη τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ κεκείμενα ἐγκρίτων νεωτέρων συγγραφέων.

Γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. — Τὸ φθογγολογικὸν καὶ τυπικὸν μέρος.

Συντακτικόν. — Προσορική ἀνάπτυξις τῶν ἀπλοῦστατων τοῦ συντακτικοῦ ἀρχῶν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἑλληνικῶν.

Συνθέσεις. — (ἅπαξ τῆς εβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Β' (11 τῆς εβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις — Ξενοφῶντος Κύρου Παιδεία. — Λουκιανοῦ Νεκρικοὶ διάλογοι.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Ἱστορικὰ μέρη τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, Ἀρκεينوῦ Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου.

Γραμματικὴ. — Τὸ ἔτιμολογικὸν καὶ ἐπιανάληξις τοῦ φθογγολογικοῦ καὶ τυπικοῦ.

Συντακτικόν. — Ἡ αὐτὴ καὶ ἐν τῇ Α' τάξει προσορική ἐργασία ἀλλ' ἐκτενέστερον ἐπὶ παντὸς τοῦ Συντακτικοῦ γινόμενη.

Ἀσκήσεις ὑπογραμμικαί — (δύο τῆς εβδομάδος).

Συνθέσεις — (ἅπαξ τῆς εβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Γ' (11 τῆς εβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Ξενοφῶντος Κύρου Παιδεία. — Ξενοφῶντος Ἑλληνικά. — Λυσίου ὁ κατὰ Ἀγοράτου, ὁ ἐπὶ Μυτιλήου, ὁ περὶ τοῦ σηκοῦ. — Ἰσοκράτους πρὸς Νικοκλέα καὶ ἡ πρὸς Δημόδικον παραίνεσις.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Λουκιανὸς τὸ ἐνύπνιον. — Ἐκ τῶν παραλλήλων βίῶν τοῦ Πλουτάρχου.

Γραμματικὴ. — Ἐπιτάφησις τῆς ὄλης Γραμματικῆς καὶ ἐπισυμμένη ἐξέτισις τῶν ἀνωμαλῶν σημείων.

Συντακτικόν. — Συστηματικὴ διδασκαλία ἀπὸ κειμένων καὶ ἐφαρμογῆ.

Ἀσκήσεις ὀρθογραφικαί. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

Συνθέσεις. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Α' (11 τῆς ἑβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα, Δημοσθένους εἰς Ὀλυμπιακὸς καὶ εἰς Φιλίππικας. — Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Ἀεσίον κατ' Ἐφοισθένους. — Πλουτάρχου βίῃ παραλλήλοι. — Βυσιλείον τοῦ Μεγάλου πατριευκὸς καὶ ὁ λόγος «πρόσθε οὐρανῷ». — Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁ πρὸς Ἐιτροπίων καὶ ὁ περὶ προσευχῆς.

Γραμματικὴ. — Τὸ ἔτυμολογικὸν κατ' ἔκτασιν.

Συντακτικόν. — Συνέχει καὶ τέλος.

Θέματα. — Ἐκ τῆς λαλονμένης γλώσσης εἰς τὴν ἀρχαίαν (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

Ἀσκήσεις ὀρθογραφικαί. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

Συνθέσεις. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Ε' (10 τῆς ἑβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Πλάτωνος δύο διάλογοι. — Δημοσθένους δύο διάλογοι. — Ὀμήρου δύο ποιήματα τῆς Ὀδυσσεύς.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Πλάτωνος διάλογοι δύο. — Δημοσθένους λόγοι τρεῖς. — Ὀμήρου Ὀδυσσεύς 5-6 ποιήματα.

διδάσκειν. — Ἡροδότου τὸ Ε' καὶ Θ' βιβλίον καὶ ἔκ τῶν προτέρων τὸ ἐπεισοδικὸν μέρος.

Εὐθύνουτος διδασκαλία τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου καὶ συστηματικῆ ἐπιτάφησις τῶν δυσκολωτέρων ἰδίᾳ μερῶν τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ διὰ προφορικῶν ἀσκήσεων ὡς καὶ διὰ γραπτῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Συνθέσεις. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (8 τῆς ἑβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Θουκυδίδης ἔκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων τὰ ἱστορικὰ μέρη καὶ αἱ ἐλάσσονες δημοσιεύσεις. — Ὀμηρος. — Πέντε ποιήματα ἔκ τῆς Ἰλιάδος.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Πλάτων, εἰς ἣ δύο ἔκ τῶν μὴ ἐρμηνευθέντων ἐν τῇ Ε' τάξει διαλόγων ὡς καὶ ὁ Μενέξενος καὶ ὁ Λῦσις. — Μελικῶν καὶ Λυρικῶν ποιητῶν ἀποφθέγματα.

Συνθέσεις. — (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Ζ' (9 τῆς ἑβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν. — Θουκυδίδης. Τὰ προσιμῶν καὶ ἔκ τῶν δημοσιῶν τοῦ Α' καὶ Β' βιβλίου ὁ ἐπιτάφησις τοῦ Περικλέους καὶ ὁ διάλογος τῶν Μηλίων. — Σοφοκλέους ἡ Ἐὐριπίδου ἐν δράμει. — Ἐλεγειακοὶ ποιηταί. — Θεοκρίτου Ἐιδύλλια.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν. — Τεμάχια ἐκλεκτὰ ἔκ τοῦ Φαιδῶνος, Γοργίου, Πρωταγόρα καὶ Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος. — Τοῦ περὶ Στεφάνου λόγου τοῦ Δημοσθένους. — Ἀδίδακτα μέρη τῆς Ἰλιάδος. — Ἐκ τῶν δραμάτων τοῦ Σοφοκλέους ἢ τοῦ Εὐριπίδου περισοπαί.

Παράφρασις εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα προφορικῶς καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Γραμματολογία.—(ἀπαξ τῆς εβδομάδος).

Συνθέσεις.—(ἀπαξ τῆς εβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Η' (9 τῆς εβδομάδος).

α') Πρὸς ἐρμηνείαν.—Σοφοκλέους ἢ Αἰσχύλου ἐκ περικοπῆς τραγωδία μία.—Πινδάρου ἀνά 5 ἐξ ἐκάστου ἰῶν διαφόρων εἰδῶν.—'Αριστοφάνους κωμωδία μία.

β') Πρὸς ἀνάγνωσιν.—'Εκ τοῦ 'Ηροδότου κατ' ἐκλογήν.

Γραμματολογία.—Συνέχεια καὶ τέλος (ἀπὶ τῆς εβδομάδος).

Συνθέσεις.—(ἀπαξ τῆς εβδομάδος).

3) Λατινικά.

ΤΑΞΙΣ Δ' (2 τῆς εβδομάδος).

'Ανάγνωσις καὶ μετάφρασις ἐκ Λατινικοῦ 'Αναγνωσματορίου μετὰ τεχνολογίας.—Λατινικὴ Γραμματικὴ μέχρι τοῦ ρήματος.—'Εφαρμογὴ τῆς Γραμματικῆς ἐπὶ θεμάτων καὶ ἀπομνημόνυσις λέξεων Λατινικῶν μετὰ τῶν σημασιῶν αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Ε' (2 τῆς εβδομάδος).

Μετάφρασις 4 ἢ 5 βίων ἐκ τοῦ Κορηλίου Νέπωτος.—Τεχνολογία καὶ συντακτικαὶ παρατηρήσεις.—Λατινικῆς Γραμματικῆς συνέχεια καὶ τέλος.—'Εφαρμογὴ τῶν γραμματικῶν κανόνων ἐπὶ θεμάτων καὶ ἀπομνημόνευσις λέξεων Λατινικῶν μετὰ τῶν σημασιῶν αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (3 τῆς εβδομάδος).

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλατικοῦ πολέμου τοῦ Καίσαρος καὶ ἐνὸς τῶν κατὰ Κατιλίνα λόγων τοῦ Κικέρωνος μετὰ τεχνολογίας καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων.—Συντακτικοῦ τῆς Λατινικῆς γλώσσης τὸ ἥμισυ.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (3 τῆς εβδομάδος).

Μετάφρασις ἐκ τῆς Γερμανίας ἢ τῶν χρονικῶν τοῦ Τακίου, ἢ ἐκ τοῦ Κατιλιναϊκοῦ τοῦ Σαλλονστίου καὶ τοῦ 'Ιουγουρθικοῦ πολέμου ἐν τῷ πρώτῳ σχολικῷ ἑξαμῆνῳ ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἑξαμῆνῳ ἀνάγνωσις κατὰ μέτρον καὶ μετάφρασις ἐκ τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ 'Οβιδίου κατ' ἐκλογήν μετὰ τεχνολογικῶν, συνιακτικῶν καὶ γλωσσικῶν παρατηρήσεων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν.—Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ Συντακτικοῦ.

ΤΑΞΙΣ Η' (3 τῆς εβδομάδος).

'Ανάγνωσις κατὰ μέτρον καὶ μετάφρασις ἐκ τῆς Αἰνειάδος τοῦ Οὐεργιλίου κατ' ἐκλογήν κατὰ τὸ πρῶτον σχολικὸν ἑξάμηνον μετὰ τεχνολογίας, συντακτικῶν καὶ γλωσσικῶν παρατηρήσεων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον μετάφρασις ᾠδῶν τοῦ 'Ορατίου κατ' ἐκλογήν, ὡσαύτως μετὰ τεχνολογικῶν συντακτικῶν καὶ γλωσσικῶν παρατηρήσεων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν.

4) Μαθηματικά.

ΤΑΞΙΣ Α' (4 τῆς εβδομάδος).

Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ μέχρι τῶν συμμεγῶν.

ΤΑΞΙΣ Β' (4 τῆς εβδομάδος).

Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ.—'Επιανάληψις τοῦ ἐν τῇ Α' τάξει διδαχθέντος μέρους καὶ συνέχεια μέχρι τέλους.

ΤΑΞΙΣ Γ' (2 τῆς εβδομάδος).

Α' 'Επιανάληψις ὅλης τῆς Πρακτικῆς ἀριθμητικῆς μετὰ πολλῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων (2 τῆς εβδομάδος).

Β' Γεωμετρία Στοιχειώδης.—'Επιπεδομετρία (3 τῆς εβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Δ' (5 τῆς εβδομάδος).

Θεωρητικὴ Ἀριθμητικὴ.

ΤΑΞΙΣ Ε' (5 τῆς εβδομάδος).

Α' Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ (ἀπαξ τῆς εβδομάδος). Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα ἐμπορικὰ καὶ τραπεζιτικά.

Β' Ἀλγεβρα (δὺς τῆς εβδομάδος).

Γ' Γεωμετρία (δὺς τῆς εβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (5 τῆς εβδομάδος).

Α' Ἐξακολοίθησις Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς καὶ συμπληρώσις τῶν ἐν τῇ Ε' τάξει ἀσκήσεων (1 τῆς εβδομάδος).

Β' Ἀλγεβρα.—(Συνέχεια καὶ τέλος (2 τῆς ἑβδομ.)).

Γ' Γεωμετρία—(Συνέχεια καὶ τέλος (2 τῆς ἑβδομ.)).

ΤΑΞΙΣ Ζ' (2 τῆς εβδομάδος).

Τριγωνομετρία.

ΤΑΞΙΣ Η' (2 τῆς εβδομάδος).

Κοσμογραφία.

5) Φιλοσοφικά.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (δὺς τῆς εβδομάδος).

Α' Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν.

Β' Ψυχολογία.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (δὺς τῆς εβδομάδος).

Α' Λογικὴ.—Β' Ἠθικὴ.—Γ' Ἐπιστήμη τοῦ καλοῦ καὶ Μεταφυσικὴ συντομώτατα.

ΤΑΞΙΣ Η' (δὺς τῆς εβδομάδος).

Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας.

6) Πολιτικὴ Ἱστορία.

ΤΑΞΙΣ Β' (3 τῆς εβδομάδος).

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

ΤΑΞΙΣ Γ' (2 τῆς εβδομάδος).

Α' Ἑλληνικῆς Ἱστορίας συνέχεια.

Β' Ρωμαϊκὴ Ἱστορία.

ΤΑΞΙΣ Δ' (3 τῆς εβδομάδος).

Α' Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας συνέχεια.

Β' Βυζαντινὴ Ἱστορία.

ΤΑΞΙΣ Ε' (2 τῆς εβδομάδος).

Ἱστορία Ἀνατολικῶν Ἐθνῶν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (3 τῆς εβδομάδος).

Ἱστορία Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ ἐκτενέστερον.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (3 τῆς εβδομάδος).

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων καὶ ἡ τοῦ Βυζαντίου.

ΤΑΞΙΣ Η' (3 τῆς εβδομάδος).

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων.—

7) Ἑλληνικὴ Ἀρχαιολογία.

ΤΑΞΙΣ Ε' (2 τῆς εβδομάδος).

8) Ἑλληνικὴ Μυθολογία.

ΤΑΞΙΣ Γ' (ἀπαξ τῆς εβδομάδος).

9) Πολιτικὴ Γεωγραφία.

ΤΑΞΙΣ Α' (3 τῆς εβδομάδος).

Προεἰσαγωγικαὶ γνώσεις.—Τὰ ἐν Εὐρώπῃ Κράτη γενικῶς.

ΤΑΞΙΣ Β' (3 τῆς εβδομάδος).

Τὰ ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου Κράτη.

ΤΑΞΙΣ Γ' (2 τῆς εβδομάδος).

Τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης Κράτη.

Τὰ κράτη τῆς Ἀσίας, αἱ ἐν Ἀφρικῇ χῶραι, τὰ ἐν Ἀμερικῇ Κράτη, ἡ Ὠκεανία, Πολικαὶ χῶραι.

ΤΑΞΙΣ Δ' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Μαθηματικὴ Γεωγραφία.

ΤΑΞΙΣ Ε' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Γεωγραφία πασῶν τῶν Ἠπείρων ἐκτενέστερον δὲ ἢ τῆς Εὐρώπης.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Γεωγραφία τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐν ἐκτίσει.

10) Φυσιογνωσία.

ΤΑΞΙΣ Α' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης Ζωολογία, Ἀνθρωπολογία καὶ Ὄρνιθολογία.

ΤΑΞΙΣ Β' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Φυτολογία.

ΤΑΞΙΣ Γ' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης Πειραματικὴ Φυσικὴ καὶ Μετεωρολογία.

ΤΑΞΙΣ Δ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης Χημεία.

11) Φυσικὴ Ἱστορία.

ΤΑΞΙΣ Ε' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φυσικὴν Ἱστορίαν καὶ Ἀνθρωπολογία.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Εἰδικὴ Ζωολογία.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Φυτολογία.

ΤΑΞΙΣ Η' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Α' Ὄρνιθολογία,

Β' Ὄρνιθογνωστικὴ,

Γ' Γεωλογία.

12) Χημεία.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. Χημεία ἀνόργανος (2 τῆς ἐβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Ζ'. Χημεία ὄργανικὴ (2 τῆς ἐβδομάδος).

13) Φυσικὴ Πειραματικὴ.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (2 τῆς ἐβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Η' (3 τῆς ἐβδομάδος).

14) Γαλλικὴ γλῶσσα.

ΤΑΞΙΣ Α' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχεῖα γραμματικῆς. — Ἀνάγνωσις κειμένων εὐλήπτων. Ἀντιγραφή τῶν ἀναγινωσκομένων τεμαχίων κατ' οἶκον ἐπὶ τετραδίων καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῇ παραδόσει. Μετάφρασις αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Β' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης Γραμματικὴ. Ἀνάγνωσις κειμένων εὐλήπτων μετ' ἐξηγήσεως γαλλιστί κατὰ τὸ δυνατόν. Γραφή καθ' ὑπαγόρευσιν εὐλήπτων κειμένων ἐν τοῖς τετραδίοις πρὸς ἄσκησιν ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ. Ἀντιγραφή τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων ἐπὶ τετραδίων κατ' οἶκον καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῇ παραδόσει. Μετάφρασις αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Γ' (5 τῆς ἐβδομάδος).

Γραμματικὴ. Ἀνάγνωσις κειμένου ἐξ ἐγκρίτου βιβλίου μετ' ἐξηγήσεως γαλλιστί. Ἀπομνημόνευσις αὐτῶν. Συνθετικαὶ ἀ-

σκήσεις. Γραφή καθ' ύπαγόρευσιν εύκόλων κειμένων επί τετραδίων. Ἀντιγραφή τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων επί τετραδίων κατ' οἶκον καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῇ παραδόσει.

ΤΑΞΙΣ Δ' (5 τῆς ἐβδομάδος);

Γραμματικῆς συνέχεια. Ἀνάγνωσις κειμένων ἐξ ἐγκρίτου βιβλίου μετ' ἐξηγήσεως γαλλιστί. Ἀπομνημόνευσις αὐτῶν. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις. Γραφή καθ' ύπαγόρευσιν ἐπὶ τετραδίων καὶ ἀντιγραφή τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων ἐπὶ τετραδίων κατ' οἶκον καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῇ παραδόσει.

ΤΑΞΙΣ Ε' (5 τῆς ἐβδομάδος).

Γραμματικὴ πλήρης ἐκτενεστέρα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις γαλλιστί κειμένων ἐξ ἐγκρίτου Ἀναγνωστικοῦ. Ἀπομνημόνευσις αὐτῶν. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις. Γραφή καθ' ύπαγόρευσιν ἐπὶ τετραδίων καὶ ἀντιγραφή τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων ἐπὶ τετραδίων κατ' οἶκον καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῇ παραδόσει.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (5 τῆς ἐβδομάδος).

Γραμματικὴ πλήρης ἐκτενεστέρα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις γαλλιστί ἀποσπασμάτων κειμένων δοκίμων συγγραφέων μετὰ φιλολογικῶν παρατηρήσεων. Ἀπομνημόνευσις αὐτῶν. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (5 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις γαλλιστί κειμένων δοκίμων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μετὰ φιλολογικῶν παρατηρήσεων. Συνθέσεις ἐπὶ δεδομένων θεμάτων. Ἀσκήσεις περὶ τὸ διαλέγεσθαι.

ΤΑΞΙΣ Η' (5 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις γαλλιστί κειμένων νεωτέρων δοκίμων συγγραφέων μετὰ φιλολογικῶν παρατηρήσεων. Συνθέσεις ἐπὶ δεδομένων θεμάτων. Πολιτικὴ Οἰκονομία Γαλλιστί.

15) Τουρκικὴ γλῶσσα.

ΤΑΞΙΣ Β' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις. Ἀλφάβητος, συλλαβαί, λέξεις μονοσύλλαβοι, δισύλλαβοι κλπ. Διάλογοι καὶ ἀναγνώσματα ἐν ἀπλουστάτῃ γλώσσῃ. Καλλιγραφία γραμμάτων τοῦ Ἀλφαβήτου, συλλαβῶν, λέξεων μονοσυλλάβων, δισυλλάβων κλπ. Γραφικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος καλλιγραφικῶς. Ἀπομνημόνευσις ἀριθμῶν μέχρι τῶν χιλιάδων καὶ γραφὴ αὐτῶν ἐν τῷ τετραδίῳ τῆς καλλιγραφίας καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ἀπομνημόνευσις λέξεων καὶ φράσεων τῆς πρώτης ἀνάγκης καθ' ἑκάστην. Κλίσις ὀνομάτων, ἀριθμῶν καὶ ἀντωνυμιῶν.

ΤΑΞΙΣ Γ' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἐξάσκησις περὶ τὴν ἀνάγνωσιν. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγινωσκομένου κειμένου τουρκεσί: Ἐρμηνεία. Καλλιγραφία. Γραφικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ἀπομνημόνευσις ἀριθμῶν μέχρι τοῦ δισεκατομμυρίου καὶ γραφὴ αὐτῶν ἐν τῷ τετραδίῳ τῆς καλλιγραφίας καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος. Κλίσις ὀνομάτων, ἀριθμῶν, ἀντωνυμιῶν καὶ ρημάτων μέχρι τῶν μετοχῶν συμπεριλαμβανομένων. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν.

ΤΑΞΙΣ Δ' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις. Ἐρμηνεία. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς διδασκομένης ὕλης. Καλλιγραφία. Γραφικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν. Κλίσις ὀνομάτων, ἀριθμῶν, ἀντωνυμιῶν, ρημάτων, μετοχῶν, ῥήματα παράγωγα, προθέσεις, ἐπιρροήματα, σύνδεσμοι καὶ ἔτυμολογικόν.

ΤΑΞΙΣ Ε' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἐξάσκησις περὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἐξ ἀποσπασμάτων δοκίμων

συγγραφέων. Ἐξάσκησις περὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπὸ χειρογράφου. Ἑρμηνεία. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσκομένου τεμαχίου τουρκιστί. Καλλιγραφία. Γραφικαὶ ἀσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν. Γραμματικῆς τὸ Περσικὸν μέρος καὶ μέρος Ἀραβικῆς μετὰ τῶν τύπων.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τεμαχίων δοκίμων συγγραφέων καὶ ἐξ ἑφημερίδων. Ἐξάσκησις περὶ τὴν ἀνάγνωσιν χειρογράφων. Καλλιγραφία. Γραφικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις τουρκιστί ἐπὶ τῆς διδασκομένης ἕλης. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν. Γραμματικὴ Ἀραβικὴ μέχρι τέλους.

ΤΑΞΙΣ Ζ' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν τεμαχίων πεζοῦ καὶ ἑμμέτρου λόγου καὶ ἐξ ἑφημερίδων. Διάφορα εἶδη γραφῆς Τουρκικῆς καὶ ἐξάσκησις περὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπὸ χειρογράφων ἀναλόγων. Καλλιγραφία. Γραφικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ πίνακος. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις τουρκιστί. Γραμματικὴ ἀπὸ τουρκικοῦ κειμένου. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐξ ἐντύπου Ἀναγνωστικοῦ.

ΤΑΞΙΣ Η' (4 τῆς ἐβδομάδος).

Ἑρμηνεία κειμένου καλλιεποῦς. Ἀνάγνωσις χειρογράφων διαφόρου γραφῆς. Διαλογικαὶ καὶ τεχνολογικαὶ ἀσκήσεις τουρκιστί. Ἀνάγνωσις ἑφημερίδων μεθ' ἑρμηνείας. Συντακτικὸν τουρκιστί. Μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν. Τύποι διαφόρων ἀναφορῶν, ὁμολόγων, ἐπιτροπικῶν, τακτριῶν, συγχαρητηρίων κλπ. Ἐξάσκησις περὶ τοὺς ἀνωμάλους τῆς Ἀραβικῆς ῥηματικούς τύπους καὶ περὶ τὰ πληθυντικά.

16) Καλλιγραφία.

ΤΑΞΙΣ Α' (2 τῆς ἐβδομάδος).

Συνήθης γραφὴ κάθετος.

ΤΑΞΙΣ Β' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Α' Συνήθης γραφὴ κάθετος.

Β' Συνήθης γραφὴ πλαγία.

ΤΑΞΙΣ Γ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Ἀσκήσις εἰς τὸ ταχυγραφεῖν καλλιγραφικῶς.— Γαλλικὴ γραφὴ κάθετος καὶ πλαγία.— Χειρισμὸς τῆς Γοθτικῆς γραφίδος.

ΤΑΞΙΣ Δ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Συστηματικὴ ἀσκήσις περὶ τὸ ταχυγραφεῖν καλλιγραφικῶς. Ἑλληνικὴ στρογγυλόσχημος γραφὴ.— Γαλλικὴ στρογγυλόσχημος γραφὴ.

ΤΑΞΙΣ Ε' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Συνέχεια ἀσκήσεων περὶ τὸ ταχυγραφεῖν ἐν τε τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Γαλλικῇ συνήθει γραφῇ. Γραφὴ Ἑλληνικὴ τοῦ τύπου. Γαλλικὴ γραφὴ πλαγία διὰ γοθτικῆς γραφίδος.— Βυζαντινὴ γραφὴ. Γοθτικὴ γραφὴ. Κοσμηματογραφία.

17) Ἰχνογραφία.

ΤΑΞΙΣ Α' (δὶς τῆς ἐβδομάδος).

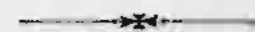
Γραμμικὴ Ἰχνογραφία.

ΤΑΞΙΣ Β' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης ῥυθμικὴ.

ΤΑΞΙΣ Γ' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Στοιχειώδης προσωπογραφία.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ

Α') Τεχνικά.

ΤΑΞΙΣ Α' (Ε' τῆς Σχολῆς).

Καλλιγραφία (ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Ίχνογραφία (δὶς τῆς ἐβδομάδος).

Μουσικὴ (τρὶς τῆς ἐβδομάδος).

Γυμναστικὴ (τρὶς τῆς ἐβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Β' (ΣΤ' τῆς Σχολῆς).

Καλλιγραφία (ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Ίχνογραφία (δὶς τῆς ἐβδομάδος).

Μουσικὴ (τρὶς τῆς ἐβδομάδος).

Γυμναστικὴ (τρὶς τῆς ἐβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Γ' (Ζ' τῆς Σχολῆς).

Γενικὴ Παιδαγωγικὴ (2 τῆς ἐβδομάδος).

Γενικὴ Διδακτικὴ (2 τῆς ἐβδομάδος).

Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία (1 τῆς ἐβδομάδος).

Ίστορικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Συστηματικὴν Παιδαγωγικὴν
(1 τῆς ἐβδομάδος).

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ (3 τῆς ἐβδομάδος).

Γυμναστικὴ (3 τῆς ἐβδομάδος).

ΤΑΞΙΣ Δ' (Η' τῆς Σχολῆς).

Εἰδικὴ Διδακτικὴ (2 τῆς ἐβδομάδος).

Ὑποδειγματικὴ Διδασκαλία (ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος).

Διδασκαλικαὶ ἀσκήσεις (3 τῆς ἐβδομάδος).

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ (3 τῆς ἐβδομάδος).

Γυμναστικὴ (3 τῆς ἐβδομάδος).

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῶν κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1912 - 1913 διδασθέντων
ἐγκυκλίων μαθημάτων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ								Ὅλκ. ἄθρ ἐβδ. ὡρῶν
	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	
Χριστ. Ἠθικὴ ...							2		2
Ἐκκλ. Ἱστορία..						2	2		4
Εἰσ. εἰς τὰς Γραφ.					2				2
Ἱερὰ Κατήχησις .				2					2
Ἱερὰ Λειτουργικὴ.			2						2
Ἱερὰ Ἱστ. Κ. Διαθ.		2							2
Ἱερὰ Ἱστ. Π. Διαθ.	2								2
Ἑλληνικά.....	11	9	9	9	9	7	7	7	68
Συνθέσεις.....	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Ὄρθογρ. Ἀσκήσ.	1	1	1	1					4
Ἑλλην. Γραμματ.							1	1	2
Λατινικά.....				2	2	3	3	3	13
Πρακτ. Ἀριθμητ.	4	4	2		1	1			12
Θεωρ. Ἀριθμητ..				3					3
Ἀλγεβρα.....					2	2			4
Γεωμετρία.....					2	2			4
Στοιχ. Γεωμετρία.			3						3
Τριγωνομετρία...							2		2
Σύνολον ὡρῶν ..	19 + 17 + 18 + 18 + 19 + 18 + 16 + 14 = 139								

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ								Όλ. αθρ. έσδ. ώρων
	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	
	19	17	18	18	19	18	16	14	139
Κοσμογραφία...				2				2	4
Φυσ. Πειραματική							2	3	5
Χημεία.....						2	2		4
Πολιτική Ίστορ.		3	2	3	2	3	3	3	19
Άρχαιολογία....					2				2
Έλλην. Μυθολογ.			1						1
Εισ. εις Φιλοσοφ και Ψυχολογία.						2			2
Λογική και Ήθικ.							2		2
Ίστ. Φιλοσοφίας.								2	2
Φυσιογνωσία....	2	1	2	1					6
Άνθρωπολογία..					2				2
Ζωολογία.....						1			1
Φυτολογία.....							2		2
Όρυκτ. Γεωλ. και Όρυκτογνωσία								3	3
Πολιτική Γεωγρ.	3	3	2	2	1	1			12
Καλλιγραφία ...	2	1	1	1	1				6
Ίχνογραφία.....	2	1	1						4
Τουρκικά.....		2	4	4	4	4	4	4	26
Γαλλικά.....	2	2	5	2	5	5	5	5	34
Γυμναστική.....	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Σύνολον ώρων..	30 + 30 + 36 + 36 + 36 + 36 + 36 + 36 = 276								

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

των εν τῷ Διδασκαλείῳ τῆς Σχολῆς διδασθέντων
μαθημάτων
κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1912—1913.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ				ΣΥΝΟΛΟΝ ΩΡΩΝ
	Δ	Γ	Β	Α	
Εἰδικὴ Διδακτικὴ.....	2	—	—	—	2
Ύποδειγματικὴ διδασκαλία.	1	—	—	—	—
Διδασκαλικαὶ Ἀσκήσεις....	3	—	—	—	3
Γενικὴ Παιδαγωγικὴ.....	—	2	—	—	2
Γενικὴ Διδακτικὴ.....	—	2	—	—	2
Παιδαγωγικὴ ψυχολογία...	—	1	—	—	1
Εἰσαγ. εἰς Συστ. Παιδαγ...	—	1	—	—	1
Ίχνογραφία.....	—	—	2	2	4
Καλλιγραφία.....	—	—	1	1	2
Γυμναστικὴ.....	3	3	3	3	12
Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ...	3	3	3	3	12
Σύνολον ώρων.....	12	12	9	9	41

Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γερμανὸς Ε΄.

Τὰ μέλη τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου:

Ὁ Μητροπολίτης Προύσης Δωρόθεος, Πρόεδρος.

Ὁ Μητροπολίτης Χαλδείας Λαυρέντιος.

Ὁ Μητροπολίτης Μιρωνείας Νικόλαος.

Ὁ Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας Σεραφεῖμ.

Ὁ Ἐξοχώτατος Ἀλέξανδρος Ζωηρὸς πασᾶς.

Ὁ Ἐξοχώτατος Ἀλέξανδρος Παντζείρης βέης.

Ὁ Νικόλαος Σγουρίδης ἐφέντης.

Ὁ Ἰπποκράτης Ζαγανιάρης ἐφέντης.

Ὁ Βασίλειος Ἐλευθεριάδης.

Ὁ Ἰωάννης Χλωρός.

Ὁ Νικόλαος Φερμάνογλους.

Ὁ Ἀλέξανδρος Κιοσέογλους.

Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1) Ὁ Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Κωνσταντῖνος, Πρόεδρος, (ὃν κατὰ Ἀπρίλιον ἀποχωρήσαντα ἀντικατέστησεν ὁ Μητροπολίτης Μιτυλήνης Κύριλλος).

2) Ὁ Λεωνίδας Ζαρίφης, ἐπίτιμος ἰσόβιος Πρόεδρος.

3) Ὁ Λέων Καζανόβας (ἀντιπρόσωπος τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ, ὃν, ἀποχωρήσαντα ἀπὸ τοῦ Μ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΟΙΣ ΕΞΗΤΑΣΘΗ Η ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Α΄) ΓΡΑΠΤΩΣ

α΄) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

1) Ἡ Ἀλγεβρα καὶ ἡ Γεωμετρία, τῇ 16 Σεπτεμβρίου.

2) Ἡ Ἑλληνική, ἡ Ρωμαϊκή καὶ ἡ Βυζαντινὴ Ἱστορία τῇ 5 Ἰανουαρίου.

3) Ἡ Ψυχολογία καὶ ἡ Λογική, τῇ καθαρᾷ Τρίτῃ.

4) Ἡ Γεωγραφία, τῇ Παρασκευῇ τῇ πρὸ τοῦ Λαζάρου.

5) Ἡ Χημεία, τῷ Σαββάτῳ τῆς Διακαινησίμου.

β΄) Κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις.

1) Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθική.

2) Τὰ Ἑλληνικά.

3) Τὰ Λατινικά.

4) Τὸ μάθημα τῶν Συνθέσεων.

5) Ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία.

6) Ἡ Κοσμογραφία.

7) Ἡ Ὄρυκτολογία καὶ Γεωλογία.

8) Τὰ Τουρκικά.

9) Τὰ Γαλλικά.

Β΄) ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΣ

κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις

1) Τὰ Ἑλληνικά.

2) Ἡ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας.

3) Τὰ Λατινικά.

4) Ἡ Φυσικὴ Πειραματικὴ.

5) Τὰ Γαλλικά.

6) Τὰ Τουρκικά.

ΟΙ ΑΞΙΩΘΕΝΤΕΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟ
τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1912—1913.

A'

Ἰωάννης Βογιατζόγλου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Εὐγένιος Θ. Καλογιάννης, ἐκ Λαμίας,
 Ἀνέστης Παπαδόπουλος, ἐκ Κρώμνης Πόντου,
 Γεώργιος Λουίζος, ἐκ Καλλιπόλεως,
 Παντελεήμων Καρατζᾶς, ἐκ Νικομηδείας,
 Νικόλαος Τεπέρογλου, ἐκ Συνασοῦ τῆς Καππαδοκίας,
 Ἀθανάσιος Πακιάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Νικόλαος Μιχαηλίδης, ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας,
 Κωνσταντῖνος Τζάντζαρης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Βασίλειος Λοπιτόγλου, ἐκ Νεαπόλεως τῆς Καππαδοκίας,
 Μιχαὴλ Ν. Ἀγόρογλου, ἐκ Περάμου τῆς Κυζίκου,
 Ἀριστοτέλης Β. Πατσέλης, ἐκ Δελβινακίου τῆς Ἠπείρου,
 Δημήτριος Δημητριάδης, ἐκ Γανοχώρων,
 Νικόλαος Σγουρδαῖος, ἐκ Σίφνου,
 Σάββας Δουράτζογλου, ἐκ Νεαπόλεως Καππαδοκίας,
 Θεόδωρος Χ. Δανηλόπουλος, ἐκ Βασιλικοῦ τῆς Θράκης,
 Πρόδρομος Σεφέρογλου, ἐκ Καισαρείας,
 Ξάνθιππος Ζουμπούλογλου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Μιχαὴλ Πουμπουράκης, ἐκ Χίου,
 Γεώργιος Ἐμμανουηλίδης, ἐκ 40 Ἐκκλησιῶν τῆς Θράκης,
 Σεραφεῖμ Παπάζογλου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Ἀδαμάντιος Σεραφεῖμ, ἐκ Βαχτσέ-κιῶ Βοσπόρου,
 Γεώργιος Σαπουντζάκης, ἐκ Λέσβου,
 Βασίλειος Καραβασίλης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Ἐμμανουὴλ Μαρκάκης, ἐκ Κρήτης,
 Δημήτριος Γ. Δημητριάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Θεόφιλος Μοσχοβάκης, ἐξ Ἀλικαρνασοῦ,

Λεωνίδας Οἰκονομίδης, ἐκ Μαδύτου,
 Δημήτριος Ροδοκανάκης, ἐκ Μεγ. Ρεύματος Βοσπόρου,
 Παναγιώτης Σ. Καστόρης, ἐκ Χίου.

B'

Οἱ πρὸς τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν
μαθημάτων ἀκροασάμενοι τελειόφοιτοι.

Ἀριστοτέλης Πατσέλης ἐκ Δελβινακίου,
 Δημήτριος Γ. Δημητριάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Νικόλαος Μιχαηλίδης, ἐκ Σπάρτης Πισιδίας,
 Δημήτριος Σ. Δημητριάδης, ἐκ Γανοχώρων,
 Σάββας Τουράτσογλου, ἐκ Νεαπόλεως Καππαδοκίας,
 Ἀθανάσιος Πακιάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Μιχαὴλ Ἀγόρογλου, ἐκ Περάμου Κυζίκου,
 Μιχαὴλ Πουμπουράκης, ἐκ Χίου,
 Πρόδρομος Σεφέρογλου, ἐκ Καισαρείας,
 Ἀδαμάντιος Σεραφεῖμ, ἐκ Βαχτσέκιῶ Βοσπόρου,
 Νικόλαος Σγουρδαῖος, ἐκ Σίφνου,
 Γεώργιος Δανηλίδης, ἐκ Βασιλικοῦ Θράκης,
 Βασίλειος Καραβασίλης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Θεόδωρος Δανηλόπουλος, ἐκ Βασιλικοῦ Θράκης,
 Λεωνίδας Οἰκονομίδης, ἐκ Μαδύτου,
 Σεραφεῖμ Παπάζογλου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
 Γεώργιος Ἐμμανουηλίδης, ἐκ 40 Ἐκκλησιῶν Θράκης,

ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΑΓΩΝΟΔΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ

Τῆ 2 Σεπτεμβρίου 1913 ἐν τῆ Μ. τοῦ Γένους Σχολῆ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ Δ. Φ.

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΑΥΤῃ.

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,

Ἀξιότιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,

καὶ λοιπὴ φιλόμουσος δμήγυρις,⁽¹⁾

Προκειμένου ἵνα κατὰ τὰ ἀπὸ διείας ἤδη τεθεσπισμένα δημοσίᾳ μετὰ τὴν ἐναρκτήριον τῆς μεγαλωνύμου ταύτης Πατριαρχικῆς Σχολῆς τελετὴν ἐξαγγελθῶσιν ἐνταῦθα τὰ ἀπομυλόμενα τοῦ Σεβαστοπουλείου διαγωνίσματος τοῦ ἐναγχοῦ διεξαχθέντος, περιττὴ ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀγωνοδίκου Ἐπιτροπείας οἰαδῆποτε ἐν προοιμίῳ μνεία τοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ἀπέβλεψεν ὁ αἰμίμησιος ἀγωνοθέτης καὶ ἔξαρχος τῆς ὄντως μεγάλης καὶ λίαν εὐεργεικῆς αὐτοῦ σημασίας, διότι ἤδη τὸ πρῶτον ἔτος τῆς διεξαγωγῆς αὐτοῦ ἱκανὰ περὶ τούτων ἀπὸ τοῦ βήματος

1. Τὴν Α. Θ. Π. κωλυθείσαν ἐξ ἀδιαθεσίας ἵνα παραστῆ ἐν τῆ τελετῇ ἐξιπροϊώπησεν ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Μυτιλήνης, ὁ καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς. Διεξήχθη δὲ ἡ τελετὴ, ὡς πάντοτε, ἐν μέσῳ ἱκανοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ πλήθους παρόντων καὶ μελῶν τῆς ἀξιότιμου Ἐφορείας.

τούτου ἐλέχθησαν (*) καὶ σχεδὸν τοῖς πᾶσι πλέον γνωστὸν κατέστη τί ἐστὶ Σεβαστοπούλειος ἀγὼν καὶ ἐν τίνι ἐγκριταί ἢ σπουδαιότης καὶ ἡ μεγάλη αὐτοῦ ἐθνικὴ σημασία. Τούτου δ' ἕνεκα προβαίνομεν ἀμέσως εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῶν κατὰ τὴν ἐσχάτως γενομένην διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος τούτου καὶ εἰς τὴν δημοσίᾳ ἐξαγγελίαν τῆς κρίσεως τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπείας.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἐξ ἀρχῆς κεκανονισμένα, ἐν καιρῷ ὑπὸ τῆς Σχολῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων προκηρυχθέντος τοῦ διαγωνίσματος, ὡς ἐκ τοῦ ἀνωμάλου τῶν περιστάσεων μετέσχον αὐτοῦ ἐφέτος μόνον τέσσαρες, δύο μὲν ἐκ τῆς νῦν Ἡ' τάξεως τῆς Σχολῆς ἡμῶν, ἕτεροι δὲ δύο ἐκ τῶν τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους ἀποφοίτων, οἵτινες καὶ εἶχον ὑποβάλλει τῇ σεβαστῇ Σχολαρχίᾳ αἰτησὶν δηλοῦντες, ὅτι ἐπιθυμοῦσιν ἵνα κατέλθωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα. Κατὰ δὲ τὸ οἰκεῖον ἄρθρον τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου ἀγωνοθέτου ὁρισθεῖσαι δύο Ἐπιτροπεῖαι ἐκ Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, ἡ μὲν διμελὴς ἐκ τῶν κυρίων Κ. Ζαχαράδου καὶ Π. Παπακωνσταντίνου πρὸς ἐπιτροπείαν τῶν διαγωνισθησομένων, ἡ δὲ τριμελὴς ἐκ τῶν κυρίων Β. Α. Μυστακίδου, Μ. Αὔθентиπούλου καὶ τοῦ ἤδη τὴν εἰσήγησιν ποιουμένου, ἵνα μελετήσῃσιν πάντα τὰ χειρόγραφα ἐξενέγκῃ τὴν ἑαυτῆς κρίσιν καὶ ὑποδείξῃ τὸ ἄξιον βραβεύσεως ἢ ἐπαινοῦ, ἕν ἢ ἔθελεν εὔρει τοιοῦτον, μετὰ πολλῆς προθυμίας, ἀκριθείας καὶ ἀσθηρότητας ἐξεπλήρωσαν καὶ αἱ δύο τὴν σεπτὴν Παιρμαρχικὴν ἐντολήν. Τὸ θέμα τὸ ἰδίᾳ χειρὶ τῆς Αὐτοῦ Θειοπάτης Παναγιότητος γεγραμμένον καὶ ἐντὸς ἐνσφραγίστου φακέλλου ἐγκεκλεισμένον ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Β. Α. Μυστακίδου τῇ 9 π. μ. ὥρα τῆς 26 τοῦ παρελθόντος μηνός, ἀποσφραγισθέντος τοῦ φακέλλου καὶ ἐδόθη τοῖς διαγωνισαμένοις ἔχον οὕτω:

1. Ἴδε τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἀγωνοδίκου Ἐπιτροπείας τοῦ 1911 σελ. 9—10 καὶ 20.

«Ποῦ ὀφείλει τὸ ἡμέτερον ἔθνος τὴν μετὰ τὴν ἄλωσιν πνευματικὴν καὶ ἐν μέρει πολιτικὴν αὐτοῦ ἀναγέννησιν».

Περατωθείσης δὲ τῆς ἐργασίας τῇ 1 μ. μ. ὥρα τὰ χειρόγραφα ἐνσφράγιστα ἕκαστον ἐντὸς φακέλλου περικλείοντος ἕτερον ὡσαύτως ἐνσφραγιστὸν φακέλλου καὶ φέροντα ἐπιγεγραμμένον ἐν τῶν στοιχείων τῆς ἀλφαβήτου Α, Β, Γ, Δ, παρεδόθησαν τῇ ἑλληνοδίκῃ Ἐπιτροπεῖᾳ πρὸς μελέτην καὶ κρίσιν αὐτῶν. Αὕτη δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιστασίας διεξελοῦσα αὐτὰ καὶ κατ' ἰδίαν καὶ ἐν κοινῇ συνεδρία ἔκρινε μετὰ τῆς δεούσης ἀσθηρότητας καὶ δικαιοσύνης ἐν ἕκαστον καὶ ἤδη τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς ἐκφέρουσα μετὰ πολλῆς λύπης δηλοῖ, ὅτι οὐδένα τῶν μετασχόντων τοῦ διαγωνισμοῦ ἔκρινεν ἄξιον βραβεύσεως, διότι πάντες οὐ μόνον ἠστόχησαν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν γλώσσης τοιαύτης, οἷαν ἀπαιτεῖ ὁ αἰόδιμος ἀγωνοθέτης, ἀλλὰ καὶ εἰς ἱκανὰ περὶ τοὺς τύπους τῶν λέξεων καὶ τὴν σύνταξιν ὑπέπεσον σφάλματα καὶ ἀβλεπτήματα ἐπιθυμοῦσα ὁμῶς ὅπως ἐνισχύσῃ τὴν πρὸς τὰ ἀπαράμιλλα κάλλη τῆς ἀθανάτου ἡμῶν γλώσσης ἀγάπην καὶ ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς καὶ ἄλλων μὲν ὑπεκκαύσῃ τὸν ζῆλον, ἄλλοις δ' ἐμπνεύσῃ τοιοῦτον καὶ παραθαρρύνῃ αὐτοὺς εἰς τὴν φιλότιμον ἀμίλλαν, ἐπαινεῖ τὰ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Β καὶ Δ χειρόγραφα καὶ παρέχει ἑκατέρῳ ἀνά ἑκατὸν χρυσᾶ φράγκα, διότι τοῦ μὲν πρώτου ἡ γλώσσα μᾶλλον τῶν ἄλλων φαίνεται προσεγγίζουσα τῇ ἀρχαίᾳ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ διεξήχθη ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος εὐρύτερον ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς· οἱ ἄξιοι ἐπαινοῦ κριθέντες οὗτοι δύο εἰσὶν ὁ Γεώργιος Λουίζος καὶ ὁ Παντελεήμων Καρατζᾶς, ἀμφότεροι ἐκ τῆς τῶν τελειοφοίτων τάξεως.

Ἀληθῶς οὐχὶ χαρμόσυνον, ὅτι τὸ δεύτερον ἤδη παρέρχεται ὁ Σεβαστοπούλειος ἀγὼν ἄνευ βραβεύσεως, ὅποιαν οἶτος ὁρίζει, ἀλλὰ τοῦτο μήτε ἀποθαρρυντικὸν μήτε καὶ πολλῆς ἀπο-

ρίας ἄξιον δέον ἵνα θεωρῆται, ἐὰν μάλιστα ἀποβλέψωμεν εἰς τοῦτο, ὅτι πρὸ ἐτῶν διαρροθμισθέντος τοῦ προγράμματος τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ἕνεκα τῶν νέων συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν τοῦ βίου, ἠλαιτώθησαν αἱ ὥραι τῆς διδασκαλίας τῶν ἑλληνικῶν, ἵνα εὐρύτερον διδάσκωνται ἕτερα μαθήματα εἰς τὰς πρακτικὰς ἀνάγκας χρήσιμα, ἐπὶ καὶ κατηγορήθη ἡ θεματογραφία, μάθημα, ὅπερ ἀνυμφισβήτητος ἰκανὴν ἔχει χρησιμότητα ἐν Γυμνασίοις κλασσικοῖς οὐ μόνον διότι ἐμπεδοῖ τὰς κεκτημένας ἤδη τοῦ μαθητοῦ λεξιλογικὰς, γραμματικὰς καὶ συντακτικὰς γνώσεις, ἀλλὰ καὶ ἐξασκεῖ αὐτὸν ἐν τινι μέτρῳ περὶ τὴν κατανόησιν τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνος λόγου καὶ τὴν ὡς οἶόν τε εὐχερῆ ἐξακριβώσιν καὶ διάκρισιν τῶν κοινῶν καὶ τῶν διαφόρων μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης στοιχείων. Οὐδεὶς δὲ ὁ μὴ ἀνομολογῶν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἀδύνατον ἵνα γράφῃ τις ὅπωςδῆποτε καλῶς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ ἢ ἐν τῇ καθαρηνούσῃ ἔφ' ὅσον οὗτος ἄγνοιε τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα ἑκατέρας αὐτῶν, τὸν κοινὸν χαρακτήρα καὶ τὴν σχέσιν ἀμφοτέρων, ὡς καὶ τὰς οὐσιώδεις μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰς· διότι ὁ τοιαύτην ἄγνοιαν πάσχων μηδεμίαν ἔχων ἀκριβῆ καὶ στερεὰν γνώσιν τῶν ὁρῶν καὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτῶν ἀφεύκτως θέλει περιέλθει εἰς σύγχυσιν καὶ χαώδη κατάστασιν καὶ οὐδὲν ἄπορον ἔν οὗτος εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε συγκλώθων τὰ ἀσύγκλωστα ἐναντίον πάσης καλαισθησίας ἑλληνικῆς ἀναμειγνύει ἀδιαφόρως ἀρχαῖα καὶ νέα στοιχεῖα μηδὲ πῶς προσαρμοζόμενα καὶ οὕτω φέρον εἰς μέσον γλωσσικὸν τι ἐξάμβλωμα ἐστερημένον ζωῆς, δυνάμεως καὶ χάριτος φωρᾶται, ὅτι οὐ μόνον πόρρω ἀπέχει τοῦ γράφειν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ, ἀλλὰ καὶ τὴν νέαν αὐτοῦ γλῶσσαν δὲν κατέχει. Ἐντεῦθεν δ' ἐξηγεῖται καὶ ἡ πλάνη, εἰς ἣν περιέρχονται τινες νομίζοντες, ὅτι τότε μόνον γράφουσι τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ὅταν ἀκολουθῶσι τὸ λεκτικὸν καὶ τὸ ὕφος τοῦ Θουκυδίδου ἢ τοῦ Δημοσθένους, καὶ ὅτι κατορθοῦσι τοῦτο

παρνεύοντες ὅσον τὸ δυνατὸν πλείους λέξεις καὶ τύπους καὶ φράσεις τῶν συγγραφέων τούτων ἐν τῷ γραπτῷ αὐτῶν λόγῳ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀνάγκη ὅπως ἐνισχυθῆ ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἐν τῇ Σχολῇ, ἐν ἣ μετὰ μείζονος πάντοτε ἢ ἀλλαχοῦ ζήλου καὶ τελεσφορώτερον ἐκαλλιεργοῦνται ἀνεκάθεν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἥτις ἀθορύβως πάντοτε τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἀποστολὴν ἐκπληροῦσα ὑπὸ τὸ ἄγρυπνον βλέμμα καὶ τὴν μητροκὴν προστάσιν τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν ἐθνικοῦ κέντρου καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς σεβαστῆς αυτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως οὐδέποτε ἐπαύσατο σπουδαίας παρέχουσα ὑπηρεσίας τῷ Γένει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὣν καὶ δικαίως ἐξαιρετικὸν ἐπεσπίασατο τὴν ἐκτίμησιν διακρινομένη ὡς ἀληθῆς φάρος τῆς Ἀνατολῆς, ὅστις ἀπὸ τοῦ λόφου τούτου τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἐκπέμπει πανταχοῦ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, τὰ νάματα τῆς χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικῆς ἀρετῆς, τὸ ἄσβεστον καὶ ζωογόνον πῦρ τὸ θερμαῖνον τὰς καρδίας καὶ καθοδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπιγῆς προορισμοῦ αὐτοῦ ἐν εὐγενεῖ καὶ φιλοτίμῳ ἀμίλλῃ. Ἀλλὰ πρὸς μείζονα διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν ἀνάγκη ὅπως καὶ ἐν τῇ κατωτέρᾳ ἡμῶν παιδεύσει, ὅπου τίθενται αἱ πρῶται βάσεις τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος, ἡ νέα ἑλληνικὴ διδάσκηται πάντοτε κατὰ τρόπον ἐν μείζονι βαθμῷ διευκολύνοντᾳ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀρχαίας.

Τῆς ἀρχαίας ἡμῶν γλώσσης ἡ μεγίστη ὠφέλεια καὶ σημασία, ὅσον καὶ ἔν περιεστιάτῃ ἡ διδασκαλία αὐτῆς καὶ παρ' ἡμῖν, οὐδέποτε παρεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν εὐφρονούντων, ἥκιστα δὲ νῦν, ὅπότε πλέον παρατηρεῖται, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν οὐχὶ φιλίως τῷ κλασικισμῷ διακειμένων ἀνομολογοῦσι τὴν πλάνην αὐτῶν καὶ πρῶμην ἀνακρούσαντες θερμῶς συνιστῶσι τὴν ἐνίσχυσιν τῆς σπουδῆς τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν, περὶ ὧν ἐκτενῶς ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τῶν δύο

ηγουμένων ετών τὰ προσήκοντα ἐλέχθησαν, καὶ ἐξ ἀνακοινώσεως οὐ μικρῆς ἀλλὰ λελογισμένης, δεδημοσιευμένης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 342 καὶ ἡμερομηνίαν 25 Ἰουλίου τοῦ 1912 φύλλῳ τῆς «Schwäbische Kronik»¹. Ἐν αὐτῇ ὁ κ. Wilhelm Schmid, ὁ γνωστὸς καθηγητὴς τῆς Τυβίγγης, μεταξὺ ἄλλων πολλῶν λέγει καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἡ φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ ἐν Τυβίγγῃ Πανεπιστημίου τὸ μὲν κατιδοῦσα, ὅτι οἱ προσερχόμενοι εἰς αὐτὸ ἐκ πραγματικῶν σχολῶν (Realschulen) καὶ γυμνασίων (Real - Gymnasien) ἀπολείπονται πολὺ τῶν ἀποφοίτων τῶν κλασσικῶν γυμνασίων καὶ οὐκ ὀλίγον δυσχεραίνουνσι τοὺς Καθηγητὰς ἐν τῇ αὐστηρῶς ἐπιστημονικῇ αὐτῶν ἐργασίᾳ, τὸ δὲ καὶ βλέπουσα ὅτι ἐγένετο σκέψις ὅπως καὶ ἐν Τυβίγγῃ ἡ διδασκαλία τῆς λατινικῆς ὑποστῇ νέαν τετράωρον καθ' ἑβδομάδα ἑρσῖαν (ἀφ' οὗ ἤδη τὸ 1891 ἡ γλῶσσα αὕτη εἶχεν ὑποστῆ τὴν πρώτην μεγάλην ἑρσῖαν ἐλαττωθεῖσα κατὰ 21 ὥρας τὴν ἑβδομάδα) ὁμοφώνως διετύπωσε τὴν ἐξῆς αὐτῆς γνώμην:» Καθῆκον ἡμῶν ἡγούμεθα ὅπως ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν εἰς τοῦτο, ὅτι ἐν τῇ μελετωμένῃ περαιτέρω ἐλαττώσει τῶν ὥρῶν τῆς διδασκαλίας τῆς λατινικῆς ἐν τοῖς κλασσικοῖς γυμνασίοις διαβλέπομεν κίνδυνον τῆς προπαιδεύσεως καὶ προετοιμασίας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν σπουδὴν τῆς προπαιδεύσεως ἀκριβῶς, ἣν προώρισται ἵνα παρῶσθῃ πρὸ πάντων τὸ ἐξανθρωπιστικὸν γυμνάσιον.

«... Μεταξὺ τῶν μαθημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνίσχυσις προβάλλεται ἐπὶ ζημίᾳ τῆς λατινικῆς, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ γαλλικὴ γλῶσσα. Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν παραδεχόμεθα ἀκριβῶς, ὅτι ἡ ἐνίσχυσις τῆς γαλλικῆς γλώσσης εἶναι ἀναγκαία καὶ συντελεῖ ὅπως ὁ ἀκροατὴς προπαιδευθῇ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν οἰκονομίαν...»

Καὶ περαιτέρω ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ὁ αὐτὸς κ. W. Schmid

1. Die Tübinger philosophische Fakultät über die Verminderung der lateinischen Stunden am Gymnasium.

λέγει: «Ὅπως δὴ ποτε ἐν πάσῃ μεταρρυθμίσει τοῦ προγράμματος τῶν ὥρῶν τοῦ γυμνασίου συνιστᾶται ὅπως σκεφθῇ τις, ὅτι ὁ λόγος τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐξανθρωπιστικοῦ γυμνασίου ἐγκείται ἐν τούτῳ, ὅτι αὐτὸ τοῦλάχιστον διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς τοῦ πνεύματος σπουδὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τὴν ἀρίστην καὶ σκοπιμωτάτην παρέχει βάσιν.»

Πιραινόντες τὸν λόγον ἐκθύμως εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἐλλανόδικος Ἐπιτροπεία τοῦ προσχοῦς ἔτους εὐτυχῆσῃ ἵνα ἐξαγγείλῃ πλήρη τῶν διαγωνισθησομένων ἐπαυχίαν καὶ ἀνταξίαν τοῦ Σεβαστοπουλείου ἀγῶνος βράβευσιν, ὡς τοῦτο τὸ πρῶτον ἔτος συνέβη, ἐν τοιαύτῃ εὐσήμερῃ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν διαπρυσίας καὶ τοῦτο διακηρύττεται, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο τῶν Μουσῶν τέμενος μετὰ βαθυτάτης πάντοτε ἐγγνωμοσύνης πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἀποβλέπον ἐξαίτεται καὶ ἀπεκδέχεται παρ' Αὐτῆς τὴν σεπτὴν καὶ ὑψηλὴν προστασίαν, ἧς ἀείποφε ἐτύγχανε καὶ μάλιστα δόξαις τὸν κλεινὸν τῶν Χρυσοστόμων θρόνον ἐκόσμον Πατριάρχαι, ὁσὸς ὁ νῦν εὐκλεῶς πατριαρχεύων, «Ὅστις κύριον Αὐτοῦ μέλημα ἔχων τὴν ὑπὸ πάντων ποθουμένην βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ ἰδιαίτερον αἰσθανόμενος ἀγάπην πρὸς τὴν μεγαλῶνυμον ταίτην Σχολὴν ἀναμφιβόλως ἰδιαζόντως μεριμνήσει περὶ βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς καὶ τῶν κατ' αὐτήν. Ἐλπίζομεν δὲ οἱ πάντες ὅτι «τάχ' ἐς αὔριον ἔσσειτ' ἄμεινον».

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1913.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, εἰσηγητῆς

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

Μ. ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ
ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Μ. ΣΑΡΡΟΥ Δ. Φ.

τῆ 30 Ἰανουαρίου 1913.

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Ἐπίτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος δμήγυρις,

Δικαίως ἄγουσι σήμερον ἐπὶ τῇ σεπτῇ μνήμῃ τῶν Τριῶν μεγάλων Διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν μετὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα λιμπρὰν καὶ χαρμόσυνον ἑορτήν, ἧς εὐκότως καὶ καθηκόντως συμμετέχει προεξάρχουσα ἡ μεγαλώνυμος αὕτη Σχολή, ἡ πρεσβυγενὴς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας θυγάτηρ, ἧτις ἀνέκαθεν ὑπῆρξεν ἡ ἀνέσπερος πνευματικὴ τοῦ Γένους λαμπάς, τὸ χάσμα καὶ ἐγκαλλώπισμα αὐτοῦ. Καὶ δικαίως καθιερώθη ἀπὸ χρόνων ἀρχαίων ἡ σημερινὴ ἑορτὴ ὥστε μεγάλη χριστιανικὴ πανήγυρις καὶ ὡς ἑορτάσιμος τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἡμέρα. Διότι ἐν τῇ ζητήσῃ τῆς σοφίας, ἀνθρωπίνης τε καὶ θείας, οἱ Τρεῖς μεγάλοι Ἱεράρχαι ἐκπροσωποῦσι κατ' ἐξοχὴν τὸν ἁρμονικὸν συνδυασμὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Διότι οἱ ἁγιώτατοι οὗτοι πατέρες, ἐμπλεοὶ ἐνθέου καὶ φιλοχρίστου ζήλου, ἐμβαπτισθέντες εἰς τὰ καλλίεσσα νάματα τῶν Ἑλλη-

ρίδων Μουσῶν, συνεκέντρωσαν καὶ συνήρμησαν ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτῶν διανοίᾳ σύμπυσαν τὴν τε θύραθεν καὶ ἱερὰν παιδείαν, ἀναδειχθέντες οὕτω μέγιστοι ἱεροφάνται καὶ τελεσιουργοὶ νέου πνευματικοῦ κόσμου, ἀποτόκου τῆς θείας τοῦ Ἰησοῦ θρησκείας καὶ τοῦ ἀθανάτου Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς συνδέσεως καὶ συναδελφώσεως τῶν δύο τούτων ὑπεργυῶν δυνάμεων, τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, λαχὼν τῆς μεγάλης τιμῆς ὅπως ἀπὸ τοῦ σεμνοῦ τούτου βήματος εἶπω τὸν νενομομένον λόγον, ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν ἐπιείκειαν πρὸς συνοπτικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος διὰ μέσου τῶν αἰώνων πρὸς σκιαγραφίαν ἀδρομερῆ καὶ ὅσον ἔνεσι διὰ βραχυτάτων τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν κυριατάτων αὐτοῦ χαρακτηριστικῶν, καὶ δὴ τῆς αἰδίου καὶ παγκοσμίου αὐτοῦ σημασίας καὶ δυνάμεως.

*
**

Ποῦ, πότε καὶ πῶς ἔσχεν ὑπόστασιν καὶ διεπλάσθη ἡ προνομιούχος Ἑλληνικὴ διάνοις, ὁ πολυύμνητος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, τὸ ἐκπλήσσον τὸν κόσμον Ἑλληνικὸν θαῦμα; Τίνες ποτὲ ὑπεργυεῖς καὶ μυστηριώδεις τῆς φύσεως δυνάμεις, τίνες θαυμάσιαι τῆς θείας προνοίας βουλαὶ ἐδημουργήσαν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἀειθαύμαστον Ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸ φωτίζον ἔκτοτε σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος, τὸ ἐξημερῶσαν τὴν βαρβαρότητα, τὸ παρασκευάσαν τέλος τὸν θρίαμβον τῆς λευκῆς φυλῆς κατὰ τῶν ἀπειραριθμῶν πληθῶν τῶν ἄλλων φυλῶν;

Δύο τῶν διαπρεπεστάτων ἱστορικῶν τοῦ λήξαντος αἰῶνος, οἱ Γερμανοὶ Κάρολος Ὀδοφρεΐδος Μύλλερ καὶ Ἐρνέστος Κούρτιος, ἔδογματίσαν διὲν ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶναι ἀπαύγασμα τῆς ἀντιζηλίας καὶ διαπάλης δύο ἐθνικῶν στοιχείων, τῶν Λωριέων καὶ τῶν Ἰώνων, οἵτινες, κατ' αὐτούς, ἀπετέλεσαν σύμπυσαν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα.

Καὶ ὁ μὲν Μύλλερ διετύπωσε τὴν Λωρικὴν αὐτοῦ θεωρίαν οὕτως: «Ὁ Λωριεύς, θεοσεβής, ἐνάρετος, σοβαρὸς, ὑμνοδόξος, ἰδρυτὴς χρηστηρίων, καλὸς στρατιώτης, καλὸς πολίτης, γενναῖος ἀμύντωρ τοῦ πατρίου ἐδάφους καὶ πιστὸς φύλαξ τῶν παραδόσεων, ἐγένετο ὁ ἱεροφάντης πάσης σοφίας. Ἡμέραν τινὰ ὄφθη κατερχόμενος ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Θεσσαλίας ὁ θεῖος οὗτος λαὸς, ὅστις ἐβάδιζεν ὀπισθεν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος, ὑπὸ τοὺς ἦχους τῆς λύρας. Γαλήνιος καὶ περικαλλῆς, λευκὰ περιβεβλημένος ἐνδύματα, ἐκόμιζε τὰ μέγαρα ἱερά, ἅτινα εἶχον ἐμπνεύσει εἰς αὐτὸν οἱ ἐπὶ τοῦ Θεσσαλικοῦ Ὀλύμπου κατοικοῦντες θεοί. Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Σινᾶ κατέρχονται, πολλοὺς τελοῦντες ἐν τῷ μεταξὺ σταθμούς, οἱ Λωριεῖς, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα, ἐνθα καθιδρύνουσι τὸν ἱερὸν αὐτῶν βωμόν, ὅστις ἀποβαίνει βωμὸς Πανελλήνιος, τοὺς Δελφούς, εἰτα πρὸς τὴν Πελοπόννησον, ἐνθα ἐδραιοῦνται περὶ τὴν ἑαυτῶν μητρόπολιν, ἦτις ἀποβαίνει μητρόπολις Πανελλήνιος, τὴν Σπάρτην... Ἄφ' οὗ χρόνου καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὑπῆρξε Σπάρτη, ὑπῆρξε καὶ Ἑλλάς».

Ὁ δὲ Κούρτιος ἀπένειμε τοῖς Ἰωσι τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνάπτυξιν ὡς ἑξῆς: «Τὸ δημιουργήσαν τὴν Ἑλλάδα ἦτο οὐχὶ ὁ πρὸς τὴν παράδοσιν σεβασμὸς, οὐχὶ ὁ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἔρως, ἀλλ' ἡ ἀένμος τῶν ἰδεῶν κίνησις, ἡ τῶν εἰρημικῶν τεχνῶν θεραπεία, μάλιστα δὲ ἡ κατὰ θάλασσαν ἐμπορία, ἡ στρέψασα καὶ διοχετεύσασα πρὸς τὰς Ἀθήνας, τὴν ἀληθῆ ταύτην Πανελλήνιον πρωτεύουσαν, πάσας τὰς τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς σκέψεως συναλλαγὰς. Ἑλλάς δὲν εἶναι τὰ ὄρη καὶ αἱ κλεισταὶ κοιλάδες, τὰ λήϊα καὶ οἱ ἐλαιῶνες, ἀλλ' ἡ θάλασσα καὶ αἱ νῆσοι αὐτῆς, τὸ ἐλεύθερον Αἰγαῖον πέλαγος καὶ οἱ ἀνασπεπτιμένοι λιμένες αὐτοῦ, ἡ θάλασσα ἡ πάντοτε ἄδουσα, αἱ νῆσοι αἱ πάντοτε μειδιῶσαι, καὶ οἱ Ἰωνικοὶ στόλοι οἱ ἀπὸ λιμένος εἰς λιμένα πρὸς ἀφύ-

πρισιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς χαρᾶς θαλασσοδρομοῦντες. Ὁ ναυτίλος τῆς Ἰωνίας γῆς ἐκυρίευσε τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ μετεποίησεν εἰς Ἑλλάδα. Ταλαντευόμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων τούτων, ἐγκαθιστάμενος ὅτε μὲν ἐπὶ τῆς μιᾶς, ὅτε δὲ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ἀκτῶν τούτων, νῦν μὲν Ἀσιάτης, νῦν δὲ Εὐρωπαῖος, πολίτης τῆς Μιλήτου ἢ πολίτης Ἀθηναῖος, ὁ Ἴων ἐλθὼν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀσίας ἐγκατέστη προσκαίρως ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀτικῆς, εἶτα δ' ἐπέστρεψε πρὸς τὰς νήσους καὶ τοὺς πορθμοὺς τῆς Ἀσίας, σύμπας δ' ὁ βίος αὐτοῦ δύναται νὰ εἰκονισθῇ ὑπὸ τετραχόρου ἀδιακόπου μετὰ προχωρήσεων πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ μετὰ θυσμικῶν ὀπισθοχωρήσεων πρὸς τὴν Ἀσίαν ».

Ἄλλ' ἡ Δωρικὴ καὶ Ἰωνικὴ θεωρία τῶν διασήμεων τούτων ἱστορικῶν δὲν ἐρμηνεύει καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ· διότι ἡ τῶν Ἰώνων καὶ Δωριέων ἐμφάνισις δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἀκμὴν τοῦ Ὀμηρικοῦ ἔπους, ἢ μόνον δύναται ν' ἀνέλθῃ εἰς χίλια πρὸ Χριστοῦ ἔτη. Γνωστοῦ δ' ὄντος ὅτι ἡ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων ἱστορία ἀνέρχεται μέχρι τῆς πέμπτης πρὸ Χριστοῦ χιλιετηρίδος, τί ἦσαν οἱ Ἕλληνες πρὸ τοῦ Ὀμηρικοῦ αἰῶνος καὶ ὅποιον τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα πρὸ τῶν Ἰώνων καὶ Δωριέων;

Περὶ τούτου οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι εἶχον δύο δοξασίας. Καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος οἱ λογιώται τοῦ Ἑθνους, ἐρευνῶντες τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἐγνωμάτευον ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος προῆλθεν ἐκ τῆς ἀπωτάτης Ἀνατολῆς, ἧς ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτοψίας, ἄλλοι δ' ἐκ φημηγοριῶν εἶχον γνωρίσει τὰ βασίλεια καὶ τὰ παμπάλαια γιγαντώδη μνημεῖα, ἰδίᾳ τὰς Αἰγυπτιακὰς πυραμίδας, καὶ εἶχον ἀκούσει τοὺς θρύλους. Ἐκεῖθεν, κυρίως δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Φοινίκης, διὰ τοῦ Λαλαῶν καὶ τοῦ Κάδμου καὶ ἄλλων, ἐπίστευον ὅτι ἦλθον τὰ πρῶτα σπέρματα τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν γένει

εἰς τοὺς Πελαγοὺς, τοὺς δρεσιβίους καὶ ἀγροδιαίτους τούτους Προέλληνας. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐντυπώσεων καὶ παραδόσεων τούτων διετέλουν οἱ πολυμαθίστατοι τῶν ἱστορικῶν καὶ γεωγράφων, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Στράβων. Τὰς δοξασίας ὅμως ταύτας ἀπέκρουε τὸ λαϊκὸν φρόνημα, ἰδίᾳ ὅτε εἶχε συντελεσθῆ ἡ λαμπρότης τοῦ Ἑθνους διὰ τῆς ἀκμῆς τοῦ πνεύματος καὶ τῶν πολεμικῶν κατακτήσεων, μετὰ φιλοτιμίας δ' ἔθνικῆς ἠμιλλῶντο ἕκασταχοῦ οἱ ἱστοριογράφοι, μετὰ τοὺς Μακεδονικοὺς μάλιστα χερόνους, ν' ἀποδείξωσι γηγενῆ καὶ αὐτοφυῆ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀκμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἐν πᾶσιν ὑπεροχὴν αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν δύο τούτων δοξασιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων οἱ νεώτεροι σοφοὶ ἀπεδέξαντο τὴν πρώτην, τὴν τοῦ Θουκυδίδου καὶ Στράβωνος, ἣτις δικαίως θεωρεῖται ὡς μᾶλλον ἀξιόπιστος, ὅτι δηλαδὴ ἐξ Ἀνατολῶν ὠρμήθη ἡ πρώτη ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης ταύτης προσηνέχθησαν βραδύτερον, πλὴν ἄλλων, καὶ τὰ πορίσματα τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν Ἰαπετικῶν ἢ Ἰνδευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, καθ' ἃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐθεωρήθη ὡς τὸ ἀκρότατον ἄνθος τοῦ μεγάλου ἐκείνου Ἰαπετικοῦ δένδρου, οὗ αἱ μὲν ρίζαι ἐκρύπτοντο ἐν τῇ μυστηριώδει τοῦ Γάγγου γῆ, οἱ δὲ κλάδοι ἐξηπλοῦντο εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Ἡ ἀναμφήριστος συγγένεια τῶν γλωσσῶν ἐκείνων μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς ἠγαγον εἰς τὸ λίαν ἀμφίβολον συμπέρασμα ὅτι ὑφίσταται καὶ συγγένεια καταγωγῆς καὶ πολιτισμοῦ μετὰ τῶν λαλοῦντων ταύτας λαῶν. Κατόπιν ὅμως νεωτέρων μελετῶν μετεβλήθησαν αἱ τοιαῦται θεωρίαι, σχολὴ δ' ὅλη γλωσσολόγων ἰσχυρίζεται ὅτι οὐχὶ ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' ὅπως ἀντιστρόφως, ἐκ τῆς κεντρικῆς ἢ ἀνατολικῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀσίαν ἤρξατο ἡ διάδοσις τῶν γλωσσῶν τούτων. Αἱ δ' ἀποκαλυπτικώταται ἀνασκαφαὶ πρῶτον μὲν τοῦ Σλίμαν, εἶτα δὲ τοῦ Διῶργελδ, ἐν Τροά, Τίρυνθι, Μυκῆναις καὶ Ὀρχο-

μενῶ, δι' ὧν ἐξηρέχθησαν εἰς τῶς τοσοῦτοι ἐκπληκτικοὶ ἀρχαιολογικοὶ θησαυροὶ τοῦ Τρωϊκοῦ καὶ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ, τέλος δὲ καὶ αἱ τοῦ Ἐβανς ἐν Κνωσῶ τῆς Κρήτης, προκαλέσασαι ὡς εἰκὸς ποικίλας συζητήσεις, ἐπανήγαγον τοὺς ἀρχαιολόγους εἰς τὰς δύο ἀντιμαχικὰς θεωρίας τῶν ἀρχαίων, καὶ ἐπ' ἄλλων μὲν ἐπεστηρίχθη ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀφείλει τὸ πᾶν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπ' ἄλλων δὲ ὅτι ἀφείλει τὸ πᾶν εἰς ἑαυτήν.

Οὕτως, οὐδὲν πρὸ πολλοῦ χρόνου, διατριπὴς Γάλλος συγγραφεὺς, ὁ Jules Bois, ἔγραψεν: «Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κρήτης, αἵτινες ἀπεκάλυψαν ἡμῖν τὸν ναὸν τοῦ Μίνωος, τὸ ἀνάκτορον τῆς Ἀριάδνης καὶ τοσοῦτους ἄλλους θησαυροὺς κοιμωμένους ἐν τῇ λίθῃ, ἔχομεν τὸ ἀναμφισβήτητον τεκμήριον, ὅτι ἡ Κρήτη ἐξεπολίτισε τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πράγματι ἡ Κρήτη ὑπῆρξεν ἡ κοινὴ πολιτισμοῦ, ὃν ὁ σοφὸς γερμανιστὴς Μοσσὸ ἀπεκάλεσε μεσογειακὸν πολιτισμὸν, ἀκμῆσαντα ὀλόκληρον τρισημιετῆρῳ πρὸ Χριστοῦ, καὶ οὗ τὰ ἴχνη ἀνευρίσκωμεν καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν τῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου καὶ ἐν Ἀλικάντη, ἐν Γιογέντῃ, ἐν Καρρηδόρῳ. Πρὸ τούτου ἐπιστεύετο τὸ ὑπὸ τοῦ Ῥενὰν ἀποκληθῆν Ἑλληνικὸν θαῦμα. Καὶ ὅμως δὲν ἔχει οὕτως ὁ αἶὼν τοῦ Περικλέους ἀποτελεῖ πραγματικὴν καλλιτεχνικὴν ἀναγέννησιν, καὶ σήμερον δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ἀπὸ τοῦ Μίνωος, ὡς λέγομεν ἀπὸ τοῦ Περικλέους ἢ ἀπὸ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ὅστις ἐπιστεύετο ὅτι ἐπέστη τὴν ἐπίδρασιν τῆς Φοινίκης, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀσσυρίας, εἶναι τοῦναντίον καθ' ὀλοκληρίαν ἀντόχθον, ἀπὸ τῆς Κρήτης δὲ προήλθον οἱ θεοὶ τῶν, τὰ μυστήριά τῶν, αἱ πρώται τέχναι καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν».

Ἐν τοῦτοις θα παραμένῃ ἔγκυρος, ἴσως δὲ καὶ ἀδιάσειστος, ἡ γνώμη τῶν ἀρχαίων σοφῶν, καθ' ἣν ἐξ Ἀνατολῶν ἦλθεν ἡ πρώτη ὄθησις εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ τοσοῦτον ἐκπᾶγλως εἶτα γιγαντωθέντος Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἀρξαμένη ἡ διαμόρφωσις αὕτη ἀπὸ τῆς μακαρίας Κίπρου, ἐνθα τὸ πρῶτον ἐστάθμευσαν οἱ Φοίνικες, καὶ τῆς ἡλιολοίστου Ῥόδου, ἐνθα μετεστάθμευσαν, λαμπρῶς ἐξεδηλώθη ἐν τῇ μυροβόλῳ λεκάνῃ τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ ἀριστοτόκῳ Κρήτῃ, ἐν τῇ ὀλβίᾳ Χίῳ, ἐν τῇ εὐώδει Σάμῳ, ἐν τῇ ἐρασμίᾳ Λέσβῳ καὶ ταῖς ἄλλαις θελκτικαῖς νήσοις καὶ γοητευτικαῖς ἀκτίσις τῆς τε Μικρασιατικῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς γῆς, ταῖς περικρασπεδουμέναις ὑπὸ τοῦ πολυθελγήτρου τούτου πελάγους. Ἐνιαῦθα, καθ' ἣ λέγει καὶ ὁ προμνησθεὶς σοφὸς Ἐρνέστος Κούριος [ἐν ἀρχῇ τῆς λαμπρῆς αὐτοῦ Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἣν γλαφυρώτατα, ὡς γνωστόν, ἐξηλλήνισεν ὁ ἐφάμιλλος ἐκείνῳ ἡμέτερος ἱστορικὸς κ. Σ. Λάμπρος], «ἐν ἄπασι τοῖς χρόνοις ὄκησαν οἱ αὐτοὶ λαοὶ κατ' ἀμφοτέρους τὰς παραλίαις (τοῦ Αἰγαίου) καὶ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Πριάμου ἐκράτησαν ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν αἱ αὐταὶ γλῶσσαι καὶ ταῦτα ἦθῃ... Καθ' ἣ δὲ μία καὶ ἡ αὐτὴ κυμάτωσις κυλινδεῖται ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἰωνίας μέχρι τῆς Σαλαμίνας, οὕτως οὐδέποτε κινήσις τις λαῶν κατέλαβε τὴν ἐτέραν τῶν ἀκτῶν χωρὶς νὰ μεταφραστεθῇ καὶ ἐπὶ τὴν ἄλλην. Καὶ ἐχώρισε μὲν πολιτικὴ ἀφαιρέσις ἐν τε ἀρχαίοις καὶ νέοις χρόνοις ἀπ' ἀλλήλων τὰς ἐναντι ἀλλήλων κειμέναις παραλίαις, καὶ μετέβαλεν εἰς σύνορα κρατῶν ἐρυτέρας μεταξὺ τῶν νήσων ἰγυῆς κελεύθους, ἀλλὰ πᾶς τοιοῦτος χωρισμὸς ἔμεινεν ἐξωτερικὸς καὶ οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ διαζεύξῃ ὅτι ἡ φύσις ἐγκρινέστατα προώρισεν ὡς θέατρον μιᾶς κοινῆς ἱστορίας».

**

Ἔστωσαν λοιπὸν ἐξ Ἀνατολῶν τὰ πρῶτα ζώπυρα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἐξ Ἀνατολῶν ὁ ἔμπορος τῆς Φοινίκης, ὁ ἀποδημητὴς τῆς Αἰγύπτου, ἐν χρόνοις παλαιολιθίου μετήνεγκον εἰς τὰς Ἑλληνίδας νήσους καὶ χώρας μετὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν καὶ τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἄλλ'

ὁποῖός τις ἐπῆρξεν ὁ πολιτισμὸς ἐκεῖνος; Ἦτο βεβαίως παχυλὸς καὶ ἀκατέργαστος. Ἡ Ἀνατολὴ εἶναι μεγάλη τις ἀγλυδέσσα καὶ δυσζύμβλητος Σφίγγξ. Ἀπὸ τοῦ ἰσοθέου αὐτοκράτορος μέχρι τοῦ ἐσχάτου τῆς κοινωνίας ἀποκλήρου οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἔρχεται, ποῦ βαδίζει, τίνα προορισμὸν ἔχει. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ κυριαρχεῖ τὸ μυστήριον ἐν πᾶσιν. Ὁ ἄνθρωπος στερεῖται βουλήσεως, αὐτενεργείας καὶ λογισμοῦ. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ τυγχάνει ἄγνωστος ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ τῆς σκέψεως καὶ ἡ ἀδέσμευτος τῆς ἀληθείας ἀναζήτησις. Ὑπὸ τὸν ἀκτινοβόλον ὄμως καὶ ἀεὶ μειδιῶντα οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ πολυθελγήτρῳ αὐτῆς φύσει, ὁ στοιχειώδης ἐκεῖνος πολιτισμὸς λαμβάνει ὄλως ἄλλο' ἂν ὑποτύπωσιν καὶ ἐξελίσσειται εἰς ἀνέφικτον ἐξιδανίζεισιν. Ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀχλὺς διασκεδάννεται, τὸ μυστήριον λύεται. Γεννᾶται τὸ φῶς. Ὁ οὐρανοβάμων Προμηθεὺς ἀποκαλύπτει τὸ πῦρ καὶ τὸ φῶς τῆς ζωῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ μαντικὴ Πυθία ἐκ τοῦ Πανελληνίου Δελφικοῦ βωμοῦ ἀνακρίζει τὸ « γνῶθι σαυτὸν ». Καὶ ὄντως ἡ γνῶσις θαυματουργεῖ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στερεώματι. Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα « ἐπόμενον τῷ λόγῳ οἱ ἂν ἄγῃ ἡμᾶς », κατὰ τὴν ὁῆσιν τοῦ θεοῦ Πλάτωνος, εὐρίσκει καὶ ἀνυπερβλήτως τελειοποιεῖ τὰς αἰωνίους ἰδέας τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμφυσῆ ψυχὴν εἰς τὸν λόγον, καὶ διπλάσσει ἄρστοιτεχνικῶς ἐκ τῆς τραχείας τῶν Προελλήνων διαλέκτου τὴν ἀθάνατον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸ ἐνιαῖον ἐν τῇ ἐνδοθιμῷ αὐτοῦ διαλεκτικῇ πικιλίᾳ, τὸ λεπτεπιτέπτον παρασιατικότητος καὶ ἀγαστῆς τελειότητος πρῶτον τοῦτο καὶ ὑπέροπιον καλλιτέχνημα τῆς δημιουργικῆς τῆς δυνάμεως.

« Δικαίως ἐπαίρονται οἱ Ἑβραῖοι — λέγει σοφὸς Γαλάτης, ὁ V. Berard — ἐπὶ τῷ ὅτι ἔδωκαν εἰς τὸν κόσμον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὸς ὅμως τὸν ἀνθρώπινον λόγον, τὸν ἐρμηνεύοντα καὶ ἀποδεικνύοντα, τὸν βεβαιοῦντα καὶ πείθοντα, τὸν ἀναλύοντα καὶ συντιθέντα, τὸν ὑπολογίζοντα καὶ τεκμηριοῦντα, τὸν συζητοῦντα

καὶ ἀνασκευάζοντα, ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληὴν ὁ Ἑλληὴν ὅστις φαίνεται ὅτι εἶχε ψελλίσει αὐτὸν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ κοιτίδι καὶ ὅστις ἐξεφώνησεν αὐτὸν καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον ἅμα τῇ ἠρωϊκῇ αὐτοῦ ἦβῃ... Ἐὰν θεωρήσωμεν πρὸς σιγμὴν τὰ ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ἀποτελέσματι τοῦ ἔργου τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ λαοῦ—λέγει ὁ αὐτὸς—συμφαιέτατον ἀποβαίνει, ὅτι οἱ τῶν νεωτέρων χρόνων κατακτηταὶ καὶ ἐφευρεταὶ οὐδὲν σημαίνουσιν ἀπέναντι τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐκεῖνου λαοῦ, ὅστις πρῶτος αὐτὸς κατεκτήσατο τὴν περὶ ἀμεταθέτων καὶ ἀναλλοιώτων ἐν τῷ σύμπαντι νόμων γνῶσιν καὶ ἐφεῦρε τὰ φῶτα τοῦ συλλογισμοῦ. Ἀπέναντι τῆς δημιουργίας ταύτης τοῦ λογικευομένου προφορικοῦ καὶ ἐνδιαθέτου λόγου, πάντα τὰ λοιπὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα ἐπισκιάζονται καὶ μονονουχὶ ἐξαφανίζονται ἐν τῇ γενικῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ καθυπεστάξαν τὸν κόσμον λογικὸν τῶν καθ' ἡμᾶς Εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἀποτελεῖ ἀκτίνα μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκεῖνου φωτός ».

Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐμβάλλει ζωὴν καὶ κίνησιν εἰς τὴν νωθρὰν ἕλην, εἰς τὸν λίθον καὶ εἰς τὸ μέταλλον, καὶ ἐπισπᾶται τῶν μετέπειτα αἰώνων τὴν ἀληθῆ λατρείαν καὶ τὸν διηνεκῆ θαυμασμόν. Πᾶν ὃ τι ἦλθεν ἐξ Ἀνατολῶν ἄκαμπτον καὶ τραχὺ μεταμορφοῦται καὶ ἐξαισίως διατυποῦται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ γόησσα τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἔρωτος θεά, ἡ Οὐρανία τῆς Ἑλλάδος Ἀφροδίτη, ἐν Ἀνατολῇ ἦτο ἐστερημένη τῶν μαγικῶν αὐτῆς θελγήτρων, ἅτινα περιεβλήθη μόνον ὅτε ὁ ἠδύπνους Ἑλληνικὸς Ζέφυρος προσώρμισεν αὐτὴν εἰς τοὺς ἐρυσμίους Ἑλληνικοὺς αἰγιαλοὺς. Naί, εὐθὺς ὡς ἐπάτησε τοὺς ἄβροὺς πόδας τῆς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς ἐναλίου Κύπρου, ἀναδνομένη ἐκ τῶν μαλακῶν τῆς θαλάσσης ἀφρῶν, τὴν ὑπεδέχθησαν αἱ χαριτόβρυτοι Ἑλληνίδες Ὠραι, αἵτινες, κατὰ τὸν ἀρχαῖον τῶν Ὀμηρικῶν Ὑμνων ποιητῆν, ἀφροῦ τὴν περιέβαλον δι' ἀμβροσίων ἐνδυμάτων καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς ἀθανάτου κεφαλῆς τῆς λαμπρῶν, χρυσοῦν καὶ καλλιτευκτον στέμμα

καὶ ποικιλοτρόπως τὴν διεκόσμησαν, ὠδήγησαν εἰτα ἀνὰ τὰ Ὀλύμπια δώματα, εἰς τὸν ἱμερόεντα χορὸν τῶν ἀθανάτων. Ὀντως χαρακτηριστικώτατος συμβολισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ θεὰ τῆς παρθενίας Ἄρτεμις δὲν εἶχεν ἐν Ἀνατολῇ τὰς χάριτας τῆς μεγαλεπρεποῦς καλλονῆς καὶ ὑπερλάμπρου ἀγρότητος, αἵτινες ἤκτινοβόλουν ἐξ αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι.

Πᾶσαι αἱ διαπλάσεις καὶ προσωποποιήσεις, ἃς ἀπεργάζεται τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, εἶναι θαυμάσιαι. Τίς εἶναι ἡ γηγενῆς, παρθενικὴ καὶ μεγαλόφρων θεότης, ἣτις ἀναθρόσκει ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Δὸς πάνοπλος καὶ στεφανηφόρος; Εἶναι ἡ Παλλὰς Ἀθηνα, ἡ θεὰ τῆς φρονήσεως, ἡ θεοποίησις τῆς γηγενοῦς Ἑλληνικῆς σοφίας.

Τίς εἶναι ὁ ἀκτινοβόλος καὶ δαφνοστεφῆς ἐκεῖνος θεός, ὁ φέρων περικαλλῆ φόρμιγγα εἰς τὰς χεῖρας; Εἶναι ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων, ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ φωτός καὶ τῆς ἁρμονίας. Καὶ τίνας εἶναι αἱ αἰθέριαι ἐκεῖναι καὶ θελξικάρδιον Παρθένοι, αἱ σίτιχοφοῖ τοῦ περικαλλοῦς Φοίβου, ὧν ἡ θεὰ καὶ ἡ μολπή κατενφραίνει καὶ καταναρκᾷ τοὺς Ὀλυμπίους θεοὺς καὶ ἐμπνέει τοὺς ἐπιθέους ποιητὰς καὶ τοὺς δαιμονίους καλλιτέχνους; Εἶναι αἱ ἐννεο Πιερίδες Μοῦσαι, αἱ συμπάροδοι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Παρθέου, αἵτινες, ὑπὸ τὰ νεύματα τοῦ Μουσηγέτου Ἀπόλλωνος καὶ τῆς μεγαλογνώμονος Παλλάδος, ἐντρομονίζουσι τοὺς τραχεῖς ἕθμους καὶ ἀναιδέπουνσι τὰ πλαδαρὰ καὶ ἄφρυχα εἰδῶλα τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Αἰγύπτου, ἐν ὀνόματι τῶν ἀθανάτων τῆς Ἑλλάδος θεῶν καὶ τῆς ἐθνικῆς δημιουργικότητος.

Παρὰ τὰ τοιαῦτα δὲ γοητευτικὰ τῆς καλλιγόνου Ἑλληνικῆς φαντασίας εἰκασματα καὶ διαπλάσματα, παρὰ τοὺς μὴ προσηκόντως ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐννοηθέντας μηδ' ἐκτιμηθέντας χαρακτηριστάτους μυθολογικοὺς θησαυροὺς, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἰδίᾳ χρόνους, διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ μυσταγωγῶν, φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, εἶχε μορφώσει καθα-

ρωπάτην ἰδέαν τοῦ θείου, ἣν τελείως διετέπωσαν ἄλλοι τε καὶ ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἑλεατικῆς σχολῆς Ξενοφάνης, ὅστις τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἀνεφώνει:

«εἷς θεὸς ἐν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος,
οὔτε δέμας θνητοῖσιν ὁμοίος οὔτε νόημα,
οὐλος ὄρα, οὐλος δὲ νοεῖ, οὐλος δὲ τ' ἀκούειν».

Οὕτως αἱ καλλιγάντιστοι μυθολογικαὶ τοῦ ἔθνους δοξασίαι, αἵτινες τὰ μέγιστι συνεβάλοντο εἰς τὴν ἀνέγκιον τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἄλλων καλῶν ἰδίᾳ τεχνῶν ἐξάνθησιν, δὲν πρέπει νὰ συγγέωνται πρὸς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ θρησκείαν διότι, ὡς πάνυ εὐστόχως ἀποφαίνεται καὶ ὁ ἄριστος τῶν Ἑλληνικῶν μύθων ἐρμηνευτὴς Γαλάτης P. Decharme, «διὰ τὸν οἱ Ἕλληνες δὲν ἐμιλῶσι τὴν μυθολογικὴν γλῶσσαν, ἡ περὶ τῆς θεότητος ἐννοία αὐτῶν δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς ἡμετέρας. Παρ' αὐτοῖς ἡ μυθολογία καὶ ἡ θρησκεία καίτοι συνεβίωσαν εἶναι τῷ ὄντι δύο διάφορα πράγματα, ἀντίθετα ἐπίστευσι, ἅτινα δέον νὰ ἐξετάζωνται κεχωρισμένα».

Καὶ ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν ἱστορίαν ἡ Ἑλλάς πλήρης σφρίγγου καὶ χάριτος καὶ ζωῆς αἰωνίου. «Πᾶν ὁ τι ἐδημιούργησαν οἱ Ἕλληνες ἐν τε τῇ θρησκείᾳ καὶ τῇ λατρείᾳ, ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ, ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, εἶναι τι ἴδιον ἑαυτῶν — λέγει ὁ E. Κούρτιος —, εἰ τι δὲ παρέλαβον παρ' ἄλλων ἔθνῶν μετεποίησαν αὐτὸ καὶ ἀνεγέννησαν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε ἀπέβη ἴδιον αὐτῶν κτήμι καὶ ἀπότυπον τῆς πνευματικῆς αὐτῶν οὐσίας. Ἐντεῦθεν ἡ ἀπέραντος μὲν τῶν δημιουργημάτων ποικιλία, ἀλλὰ καὶ ὁ εἰς πάντα προσιδιάζων Ἑλληνικὸς χαρακτήρ. Ἡ δὲ σωματικὴ αὐτῶν διάπλασις ἐκδηλοῦται ἐν ταῖς εἰκαστικαῖς τέχναις... Ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἔρμης, ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ Θησεύς, οἷους βλέπομεν πρὸ ἡμῶν ἐν λίθῳ καὶ χαλκῷ ἢ ἐν εἰκόσῳ, οἳ δὲν ἄλλο εἶναι ἢ Ἕλληνες, ἐν περιβλέπτῳ λαμπρότητι εἰκονιζόμενοι. Ἡ δ' εὐγενῆς ἁρμονία τῶν μελῶν αὐτῶν, αἱ μιλακαὶ καὶ ἀπλαῖ γραμμαὶ τοῦ

προσώπων, ὁ μέγας ὀφθαλμός, τὸ βροχὸν μέτωπον, ἡ εὐθεία
ὄψις, τὸ λεπτόγραμμα στόμα, ἀνῆκον εἰς τὸν λαὸν αὐτὸν καὶ
ἦσαν τὰ φυσικὰ αὐτοῦ γνωρίσματα ».

Καὶ θριαμβεῦει τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν τε τῷ πεδίῳ τῶν
μαχῶν καὶ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης.
« Μὴ ἐλπίζετε ποτε νὰ κατινοήσητε τὸ μυστήριον τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ πνεύματος — ἔλεγεν ὁ Ἐδγὰρ Κινὲ — ἂν μὴ συμπε-
ριλάβητε ἐν αὐτῷ ὃ τι ἐγὼ ὀνομάζω ἡρωισμόν ἐν τῷ βίῳ
καὶ ἐν τῇ τέχνῃ. Ἐν ταῖς δυοῖν ταύταις λέξεσι περιλαμβάνεται
ἡ Ἑλλὰς σύμπασα ». Ναί, ἡρωισμὸς ἐκδηλοῦται πανταχοῦ
ἡρωισμὸς ἐν τῇ ἐμπνεύσει, ἡρωισμὸς ἐν τῇ σοφίᾳ, ἡρωισμὸς
ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ, ἡρωισμὸς ἐν τῷ βίῳ καθόλου. Ἀπὸ ἡ-
μιθέων ἄρχεται καὶ δι' ἡμιθέων ἐξελίσσεται ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν σταδιο-
δρομία. Τοῖς μυθολογουμένοις Ἡρακλέα καὶ Θησέα, οἵτινες
ἐκπροσωποῦσι τὴν ἀνδρείαν τῶν Δωριέων καὶ Ἰώνων, δια-
δέχεται ὁ Ἰάσων, καὶ τοῦτον ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων,
ἵνα ἔλθωσι μετὰ ταῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης,
ὁ Λεωνίδας καὶ ὁ Κυναίγειρος, ὁ Μιλτιάδης καὶ ὁ Κίμων
καὶ ἡ ἄλλη ἀτελεύτητος τῶν ἐθνικῶν ἡρώων χορεία...
Καὶ ἐκπληκτικὸς βλέπει καὶ ἀκούει ὁ κόσμος τοὺς θριαμ-
βους τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς βαρβαρότητος ἐν Σαλαμῖνι καὶ
Μαραθῶνι, ἐν Θερμοπύλαις καὶ Πλαταιαῖς, ἐν Ἀρτεμισίῳ
καὶ Μυκάλῃ, ἐν Ἡϊῶνι καὶ Εὐρυμέδοντι...

« Ἄν ἤθελον ν' ἀναφέρω ἐν μιᾷ λέξει — λέγει ὁ Ε. Κούρ-
τιος — γνώρισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, δι' οὗ διακρίνεται ἀπὸ
πάντων τῶν ἄλλων λαῶν, θὰ ἔλεγον ὅτι τὸ διακριτικὸν τοῦτο
σημεῖον εἶναι ὁ στέφανος. Ναί, ὁ στέφανος εἶναι τὸ
οὐκ ὀσημον τῶν Ἑλλήνων, τὸ σύμβολον τῆς ἰδια-
ζούσης αὐτῶν ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου. Αὐτὰ τί ἄλλως κα-
τελήφθησαν ὑπὸ τρόμον οἱ ὑπερφίαλοι στρατηγοὶ οἱ συνα-
κόλουθοῦντες τὸν Ξέρξην, ὅτε ἤκουσαν ὅτι καθ' ὃν χρόνον
ἐγίνετο ἡ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπιδρομὴ τοῦ στρατοῦ τῶν Περσῶν

καὶ τοῦ στόλου οἱ Ἕλληνες διηγωνίζοντο παρὰ τὸν Ἀλφειὸν
περὶ τοῦ ἐκ κοΐνου στεφάνου; Κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμον,
ἐπειδὴ ταῦτα μαθόντες εὐρέθησαν ἐνώπιον νέας, ὅπως ξένης
εἰς αὐτοὺς ἐκτιμήσεως τοῦ βίου, ἐνώπιον ἀντιλήψεως μὴ
ζητούσης τὴν ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως ἐν τῇ εὐμαρεῖ
κίησει, ἐν τῇ ἡρεμαίᾳ ἀπολαΐσει, ἀλλ' ἐν τῇ πάλῃ καὶ τῷ
μόχθῳ ἐνόουν δέ, ὅτι ἐκ τοιαύτης κινῆσεως ἰδέας ἐπήγαγεν
ἀναγκαίως ἔξοχος τις καὶ ἰδιάζων ἡρωισμὸς. Ἄλλ' οἱ Ἕλ-
ληνες δὲν ἐτέλουν μόνον ἐν Λελλοῖς καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ, οὐδὲ
μόνον ἐν τοῖς ὄρειοις τοῦ ἵπποδρομοῦ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν·
ὅλος αὐτῶν ὁ βίος, ὅλος κατοπιρίζεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ
Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἦτο μέγας ἀγὼν ».

Καὶ ἀκτινοβολεῖ ἡ Ἑλλὰς καλλίκομος καὶ στεφανηφόρος
καὶ περιστέφουσι τὴν κεφαλὴν τῆς τὰ μάραντα τῆς δόξης καὶ
τῆς σοφίας ἄνθη.

Εἰς τὴν θαυματουργὸν δὲ ταύτην διέπλυσεν τοῦ Ἑλληνικοῦ
πνεύματος, τὴν καταστάσαν ἀνυπερέβλητον ἀπὸ τοῦ Μηδικοῦ
ἰδία πολέμου καὶ ἐξῆς, συνετέλεσε τὰ μάλιστα, πρὸς τῇ ἐμ-
φύτῳ τῆς φυλῆς ἰδιοφυΐᾳ, καὶ ἡ ἐναρμόνιος ποικιλία τῆς
πολυμόρφου διαιθερώσεως τῆς χώρας, τὸ κλίμα, καὶ καθ'
ὅλου τὸ σύμμιτρον τῶν φυσικῶν χαρισμάτων αὐτῆς, καὶ ἡ
θαυμασιὰ εὐκρασία αὐτῶν, ὡς πρῶτοι παρετήρησαν οἱ με-
γάλοι τῆς ἀρχαΐου φιλόσοφοι, πηγηταὶ καὶ ἱστορικοὶ, ὁ
Ἡρόδοτος, ὁ Ἴπποκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀ-
ριστοτέλης, ὁ Πολύβιος καὶ ἄλλοι.

Καὶ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων ἐν γένει ὃ τι περὶ
τῶν Ἀθηναίων ἰδία ἀριστοτεχνικῶς ἔφαλεν ὁ Εὐριπίδης,
ἀποθανυμάζων τὴν διαύγειαν τῆς αἰθερώδους ἀτμοσφαιρας τοῦ
Ἀττικοῦ οὐρανοῦ:

« Ἐρεχθεῖσαι τὸ παλαιὸν ὄλβιοι
καὶ θεῶν παῖδες μακάρων, ἱερᾶς
χώρας ἀπορθήτου τ' ἀπο φερβόμενοι
κλεινοτάταν σοφίαν, αἰεὶ διὰ λαμπροτάτου

βαίνοντες ἀβροῶς αἰθέρος, ἔνθα ποθ' ἀγνὰς
 ἐννέα Πιερίδας Μούσας λέγουσι
 ξανθὰν Ἀρμονίαν φυτεῦσαι
 τοῦ καλλιῶν ἔ' ἀπὸ Κηφισοῦ ῥοῆς
 τὰν Κύπριν κλήζουσιν ἀφυσσομένην
 χώραν καταπνεῦσαι μετρίας ἀνέμων
 ἠδυσπτόους αἴθρας· αἰεὶ δ' ἐπιβαλλομένην
 χαίταισιν ἐνώδη ῥοδέων πλόκον ἀνθέων
 τῆ σοφίᾳ παρέδρους πέμπειν ἔρωτας,
 παντοίας ἀρετᾶς ξυνεργούς».

Οὕτως ἀπαράμιλλος χάρις ἐπανθεῖ ἐν πᾶσιν ὑπὸ τὸν
 χαριέστατον Ἑλληνικὸν οὐρανόν. Καὶ θάλλουσι τάθάναια, τὰ αἰεί-
 ποτε ἐνώδη καὶ δροσερὰ ἔπη τοῦ θεοῦ πατρὸς τῆς ποιήσεως Ὀ-
 μήρου, ἡ βαθυγνωμοσύνη τοῦ Σόλωνος, αἰ γοητεύουσαι Μοῦσαι
 τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας Ἡροδότου, ἡ ἐνθουσιώδης λύρα τοῦ
 Τυρταίου, ἡ πεπρωμένη μεγαλορρημοσύνη τοῦ Αἰσχύλου,
 ἡ περὶ τεχνος γλαυροτόης τοῦ Σοφοκλέους, ἡ τραγικὴ καὶ
 φιλόσοφος τέχνη τοῦ Εὐριπίδου, ἡ δηρικὴ καὶ ἀνεξάντλητος
 τοῦ Ἀριστοφάνους ἐντραπελία, ἡ μελισταγῆς ᾠδὴ τοῦ Πιν-
 δάκου. Καὶ ἀβλαστάειαι το γυγνῆδες καὶ ἀγλυόκαρ-
 πον δένδρον τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Καὶ αὐτοδονεῖ τὰς ψυχὰς
 ἡ σεμνὴ καὶ φιλόσοφος ἀρμονία τοῦ Πυθαγόρου, ὁ Νοῦς τοῦ
 Ἀραξαγόρου, ἡ κλεινοτάτη σοφία τοῦ δαιμονίου Σωκράτους
 καὶ τοῦ ἐνθέου αὐτοῦ μαθητοῦ Πλάτωνος, ἵνα συνεχίσῃ αὐτὴν
 βραδύτερον ἢ ἐκπλήττουσα πολυμάθειαι τοῦ πινδαήμονος Στι-
 γειρίτου. Καὶ θαυμάζεται ἡ ἀπροσπέλαστος πολιτικὴ ἐμβρί-
 θεια τοῦ Θουκυδίδου, ἡ πανσθενὴς τοῦ Ὀλυμπίου Περικλέους
 προσωπικότης, καὶ ἡ φλογερὰ τοῦ Δημοσθένους ἐγγλωττία.
 Καὶ διαλάμπει ἀειφεγγὲς τὸ ἄφθιτον κάλλος τῶν ἀριστοτε-
 χνημάτων τοῦ Ἰκτίνου, τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Πρωξιτέλους, ἔν τε
 τῇ ἱερῇ τῆς Παλλάδος ἀκροπόλει καὶ ἐν τῇ ἐκπάγλῳ Ὀλυμ-
 πία, ἔνθα συνέρχονται οἱ Πανέλληνες τὸ μὲν ὅπως θεωρήσωσι
 τοὺς λαμπροὺς ἀγῶνας, τὸ δὲ καὶ ὅπως ἴδωσι καὶ γνωρί-
 σωσιν ἑαυτούς. Καὶ ἀκτινοβολοῦσιν αἰεῖποτε νεουργά, αἰεῖποτε

ἐκλαμπρα καὶ θαυμασιὰ τάθάναια τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης μνη-
 μεῖα. Καὶ περιβάλλεται αἴγλην ἄφθιτον καὶ δόξαν οὐρανομήκη
 ἢ « Ἑλλάς τῆς Ἑλλάδος », αἰ, κατὰ τὸν μέγαν μουσοποιόν,

. . . . « λιπαροὶ καὶ ἰσοτέφανοι καὶ ἀοίδιμοι
 Ἑλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθῆναι, ἡ ἰμόνιον ποίειθρον »,

ἢ πόλις, ἦτις, κατὰ τὸν Ἰσοκράτη, « τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα
 πεποίηκε μῆκετι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι
 καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείσεως τῆς
 ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέγοντας », ἢ πόλις ἐν ἣ
 συγκορευοῦνται σύμπασα ἢ δημιουργικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύ-
 ματος μεγαλοφυΐα, καὶ εἰς τῆς ὁποίας τὴν δύναμιν καὶ τὴν
 ἀκμὴν μετὰ δικαίας ἐγκανχῆσεως ἀποβλέπων Περικλῆς ὁ
 πάνν προεφήτευσεν ὀρθόταται τάδε, ἐν τῷ περιγῆμφ αὐτοῦ Ἐ-
 πιταφίῳ: « Μετὰ μεγάλων δὲ σημείων καὶ οὐ δὴ τοι ἀμάρτυρόν
 γε τὴν δύναμιν παρασχόμενοι τοῖς νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυ-
 μασθησόμεθα ».

Ἐνιαῦθα, ἐν τῇ « κοινῇ τῆς Ἑλλάδος ἐστ' α », ἐν τῷ « φα-
 νῆ τοῦ κόσμου », συγκεντρωθεῖσαι αἱ φαινόταται τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ πνεύματος ἀκτῖνες ἐκπέμπονται ἀνὰ σύμπαν τὸ συνοικοῦν
 καὶ διεσπαρμένον Ἑλληνικόν, ἀπὸ τῶν ὀμιχλωδῶν τοῦ Πόντου
 ἀκτῶν μέχρι τῶν περικλυτῶν Ἀτλαντικῶν τερμόνων, φωτίζου-
 σαι τὰς τε λαμπρὰς Ἑλληνικὰς μητροπόλεις καὶ τὰς χαριτοβρύ-
 τους ἐφῶς καὶ ἐσπερίους αἰτῶν ἀποικίας. Naί, τὰς ὀβλιο-
 δώρους ἐσπερίους ἰδίᾳ ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ ἀποικίδας, ἔνθα
 νέα μεγάλη Ἑλλάς εἶχε σχηματισθῆ, ἐν ἣ λαμπροφανῶς καὶ
 ποικιλοτρόπως ἐξεδηλώθη ἡ θαυματουργὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ
 πνεύματος δύναμις, ἔν τε τῇ τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ καὶ ἐν τοῖς
 πολιτειακοῖς καὶ κοινωνικοῖς θεσμοῖς.

**

Οὕτω γιγαντοῦται τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, οὕτως ἐκδη-
 λοῦται ἡ δημιουργικὴ δύναμις καὶ μεγαλοφυΐα τῆς ἡμετέρας

φυλής, λαβοῦσα μὲν ᾧθησίν τινα ἐκ τῆς μωστηριώδους Ἀνατολῆς, διαιμορφωθεῖσα ὁμοῦ καὶ διατυπωθεῖσα τελείως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Ἴωνικοῦ καὶ Ἀωρικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ Αἰολικοῦ κόσμου.

* *

Ἐνοσκήπιουσιν ὁμοῦ ἀνὰ τὸ Ἑλληνικὸν καὶ συμφοραὶ μεγάλαι, ἐπιγεννήματα τῆς διχονοίας καὶ ἰδιωφελείας καὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν προελθόντος ὀλεθριωτάτου ξυμφυλίου Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τοῦ κατακερματίσαντος τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς. Δὲν ἐμπνέει πλέον τὰς ψυχὰς πάντων τὸ μεγαλοφυῶδες φρόνημα τῶν εὐκλεεσιτάτων ἐκείνων χρόνων, καθ' οὓς οἱ Ἕλληνες, ὡς λέγει ὁ μεγαλόφρων Ἰσοκράτης, «ἴδια μὲν ἄσθη τὰς ἑαυτῶν πόλεις ἠγοῦντο, κοινήν δὲ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα ἐνόμιζον εἶναι». Βαίνει δὲ πρὸς μαρτυροῦν ἢ κατὰ τὸν χοροῦν τοῦ Περικλέους αἰῶνα ἰδίᾳ συντελεσθεῖσα λαμπροτάτη τῆς δημιουργικῆς μεγαλοφυΐας τῆς φυλῆς ἐξάνθησις, καθ' ἣν παρήχθη ὅ τι μέγα, ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον ἀποτελεῖ καὶ νῦν εἶ το καύχημα τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, καὶ ἦτις δικαίως ἐκλήθη «τὸ ἔαυ τῆς ἀνθρωπότητος».

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν κρισιμωτάτην ταύτην τοῦ ἔθνικοῦ ἡμῶν βίου περίοδον ἀναφαίνεται μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ γεγονός καὶ νέα ὑπερφυῆς σταδιοδρομία ἀναμένει τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Γεννῶνται ἐν τῇ περιμαχητῷ Μακεδονίᾳ δ' οἱ ἄνδρες διανοῖοι, ὁ πανεπιστήμων Ἀριστοτέλης, ὃς ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ διανοίᾳ περιλαβῶν σύμπασαν τὴν ἀρχαίαν σοφίαν κατέστη ὁ ἰδρυτὴς καὶ θεμελιωτὴς τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, καὶ ὁ ἡμίθεος κοσμοκράτωρ, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ὁ Ἀριστοτέλης συγκρίνων πρὸς ἅλλα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ἔθνη τὸ Ἑλληνικὸν γένος, εἶχεν εἶπει ὅτι μόνον αὐτὸ «ἐνθυμον καὶ διανοητικόν ἐστὶ διόπερ ἐλεύθερον διατελεῖ καὶ βέλτιστα πολιτευόμενον, καὶ δυνάμενον ἄρχειν πάντων, μᾶς τυγχάνον πολιτείας». Ἡ τοιαύτη περὶ

παγκοσμίου τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀρχῆς δοξασιὰ ἐνισχύθη βεβαίως παρὰ τῷ κατακτῆσαντι τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς διανοίας μεγάλῳ Ἀριστοτέλει παιδαγωγῶντι τὸν διὰ τοῦ ξίφους μέλλοντι νὰ καθυποτάξῃ αὐτὴν δαιμόνιον μαθητὴν τοῦ Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὅστις εἶχε παρὰσχει αὐτῷ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἔμελλε ν' ἀναδειχθῇ ἀληθῶς Ἕλληνα βασιλεὺς καὶ ἐπιτελέσῃ τὴν ἰδεώδη ἐκείνῃ μοναρχίαν, ἣν ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ὠνειροπόλουν. Κατ' ἀλήθειαν ὁμοῦ — προσεπιλέγει ὁ Κούρτιος — τὴν πράγματι δι' ἀγώνων ἐπιβληθεῖσαν παγκόσμιον ταύτην ἀρχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, (ἦτις κατ' αὐτὸν ἦτο μόνον πνευματικὴ) χρεωστεῖ τοῦτο πολὺ μᾶλλον εἰς τὸν Ἀριστοτέλην ἢ εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ.

Ἐξασφαλίσας ὁ εἰκοσιδιετής μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Φιλίππου συντελεσθεῖσαν τὸ πρῶτον ἀρτιπαγῆ Πανελλήνιον πολιτικὴν ἔνωσιν — ἦτις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτηχθῇ διὰ τῶν ποικιλοτύπων δημοσπονδιακῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος γνωρισμάτων μόνον, — διαβαίνει ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, ἐμπνεόμενος ὑπὸ «μεγαλοφυΐας, συνέσεως, σωφροσύνης, ἀνδραγαθίας, οἷς αὐτὸν ἐφωδ' ἄζε φιλοσοφία πρὸς τὴν στρατείαν, καὶ πλείονας παρ' Ἀριστοτέλους τοῦ καθηγητοῦ ἢ παρὰ Φιλίππου τοῦ πατρὸς ἀφορμὰς ἔχων».

Ἐν τῇ θριαμβευτικῇ αὐτοῦ πορείᾳ ὁ μέγας δορυκτῆτωρ ἐντὸς ἑνδεκα ἑνιαυτῶν, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν τότε διασημοτάτων σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, φιλοσόφων, ἱστορικῶν, γυμναστικῶν, γεωμετρῶν καὶ καλλιτεχνῶν, μετὰ οὐχὶ πλείονων τῶν τρισμυρίων πεζῶν καὶ πεντακισχιλίων ἵππέων, καταλύει τὴν ἀπέραντον, πλουσιωτάτην καὶ ἄπειρα δυσκάρηκα καὶ μαχημῶτατα περιέχουσαν φῦλα Περσικὴν αὐτοκρατορίαν, ἐξηχρειωμένην ὁμοῦ ἤδη «διὰ τὴν σφόδρα δουλείαν καὶ δεσποτίαν» — ὡς εἶχε πρότερον παρατηρήσει καὶ ὁ Πλάτων —, ἐκδικήσας τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν πολιτισμὸν ἀλαξονικὴν αὐτῆς ὕβριν, καὶ ὑποτάσσει μυρίους ἄλλους λαοὺς καὶ εὐρείας

βασίλειας, συνενόσας εἰς ἓν ἀχανές Ἑλληνικὸν κράτος τὸν τέως γνωστὸν καὶ ἄγνωστον κόσμον τῆς Ἀνατολῆς. « Ἡ ἱστορία δὲν γνωρίζει ἄλλο γεγονός τοσοῦτον καταπληκτικόν οὐδέποτε, οὔτε πρότερον οὔτε μετέπειτα, ἔθνος τόσον μικρὸν ἐδυνήθη τοσοῦτον θαυδαίως καὶ δλοσχερῶς νὰ καταβάλῃ τὴν δύναμιν τόσον πελωρίου κράτους, οἷον τὸ Περσικόν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτοῦ νὰ θεμελιώσῃ νέους τύπους τοῦ πολιτειακοῦ καὶ ἔθνικοῦ βίου »—λέγει δ σοφὸς τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἱστορικὸς Δρόυσεν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐξόχου αὐτοῦ συγγραφῆς.

Ναί, εἶναι καταπληκτικὴ ἡ δύναμις τοῦ φωτός, τῶν μεγάλων ἰδεῶν, καὶ τῆς εὐτόλμου καὶ εὐσταθοῦς αὐτοπεποιθήσεως. Εἶναι θαυματουργὸς ἡ ἰσχὺς τῆς τελεσιουργοῦ ἐν τῷ καλῷ προαιρέσεως, τῆς ἐπιταίρου καὶ ἀκαταπονήτου ἐργασίας καὶ τοῦ ἐσκεμμένου τάχους ἐν ταῖς πράξεσιν. Μηδὲ νὰ νομίζῃ τις ὅτι ἡ τύχη εἶναι ὁ κύριος συντελεστής τῶν μεγάλων θριάμβων. Ὁ Μέγας στρατηλάτης, « τὸ ἀπειροτέλειον τοῦτο Ἰνδαλμα τῶν ἡρώων ἀπάντων τῶν χρόνων », « τόλμη τὴν τύχην ὑπερβαλέσθαι καὶ τὴν δύναμιν ἀρετῇ φιλοτιμούμενος, οὐδὲν ᾤετο τοῖς θαρροῦσιν ἀνάλωτον, οὐδ' ὄχυρόν εἶναι τοῖς ἀτόλμοις »—λέγει δ σοφὸς Ἡλοῦταρχος. Γράφων δ' ὁ αὐτὸς « περὶ τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς τύχης τοῦ Ἀλεξάνδρου » καθῆκον αὐτοῦ θεωρεῖ « ἀντιπεῖν ὑπὲρ φιλοσοφίας, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου, δυσχεραίνοντος καὶ ἀγανακτοῦντος, εἰ προῖκα δόξει καὶ παρὰ τῆς τύχης λαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν, ἦν ᾧσιον αἵματος πολλοῦ καὶ τραυμάτων ἐπαλλήλων κτώμενος, "πολλὰς μὲν αὐπτιους νύκτας ἴαυεν, ἡματα δ' αἱματόεντα διέπρησεν πολεμίζων,, πρὸς ἀμάχους δυνάμεις καὶ ἄπειρα φῦλα, καὶ ποταμούςς ἀπεράτους καὶ πέτρας ἀτοξεύτους, εὐβουλίᾳ καὶ καρτερίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ σωφροσύνῃ παρατατιόμενος ». Καὶ ἀνέχων ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ τὸ ξίφος ὡς κατακτητῆς, ἐν δὲ ἐτέρα τὴν δάδα τοῦ πολιτισμοῦ ὡς μέγας

ἀναμορφωτῆς, διαπυρσεῖει ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ φῶτα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, τὴν Ἔρησκείαν, καὶ τὰς παραδόσεις, ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν ἐξετείνοντο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔθνων.

Ὁ σοφὸς Χαιρωνεὺς παραβάλλων τοὺς ἐξοχωτάτους τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων πρὸς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον ἀναφωνεῖ ἐνθους: « ὦ θαυμαστῆς φιλοσοφίας, δι' ἣν Ἴνδοι θεοὺς Ἑλληνικοὺς προσκυνοῦσι, Σκύθαι θάπτουσι τοὺς ἀποθανόντας, οὐ κατεσθίουσιν, [Σογδιανοὶ πείθονται τρέφειν πατέρας καὶ μὴ φονεύειν καὶ Πέρσαι σέβεσθαι μητέρας, ἀλλὰ μὴ γαμῖν...]. Ἀλεξάνδρου τὴν Ἀσίαν ἐξημεροῦντος, Ὅμηρος ἦν ἀνάγνωσμα, καὶ Περσῶν καὶ Σουσιανῶν καὶ Γεδρωσίων παιδες τὰς Εὐρωπίδου καὶ Σοφοκλέους τραγωδίας ἤδον... διὰ δ' Ἀλέξανδρον τοὺς Ἑλλήνων θεοὺς Βάκτρι καὶ Καύκασος προσεκύνησεν. Πλάτων μὲν γὰρ μίαν γράμματα πολιτείαν, οὐδένα πέπεικεν αὐτῇ χρῆσθαι διὰ τὸ αὐστηρόν. Ἀλέξανδρος δὲ ὑπὲρ ἐξδομήκοντα πόλεις βαρβάροις ἔθνεσιν ἐγκτίσας, καὶ κατισπίρας τὴν Ἀσίαν Ἑλληνικοῖς τέλεσι, τῆς ἀνημέρου καὶ θηριώδους ἐκράτησε διαίτης. Καὶ τοὺς μὲν Πλάτωνος ὀλίγοι νόμους ἀνιγινώσκομεν, τοῖς δὲ Ἀλεξάνδρου μυριάδες ἀνθρώπων ἐχρήσαντο καὶ χρῶνται μακαριώτεροι τῶν διαφργόντων Ἀλέξανδρον οἱ κρατηθέντες γενόμενοι τοὺς μὲν γὰρ οὐδεὶς ἐπανσεν ἀθλίως ζῶντας, τοὺς δὲ ἠνάγκασεν εὐδαιμονεῖν ὁ νικήσας. Ὅστε, ὅπερ εἶπε Θεμιστοκλῆς, ὀπηνίκα φρυγῶν ἔτυχε δωρεῶν μεγάλων παρὰ βασιλέως... ὦ παῖδες, ἀπωλόμεθα ἂν εἰ μὴ ἀπωλόμεθα τοῦτο περὶ τῶν ἀλόντων ὑπ' Ἀλεξάνδρου δικαιότερόν ἐστιν εἰπεῖν. Οὐκ ἂν ἡμερώθησαν εἰ μὴ ἐκρατήθησαν οὐκ ἂν εἶχεν Ἀλεξάνδρου εἰν Αἴγυπτος, οὐδὲ Μεσοποταμίᾳ Σελεύκειαν, οὐδὲ Προφθασίαν Σογδιανή, οὐδ' Ἰνδία Βουκεφαλίαν, οὐδὲ πόλιν Ἑλλάδα Καύκασος πυρρικοῦσαν, αἷς ἐμπολισθεῖσιν ἀπεσβέσθη τὸ ἄγριον καὶ μετέβαλε τὸ χεῖρον ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἔθιζό-

μερον. Εἰ τοίνυν μέγιστον μὲν οἱ φιλόσοφοι φρονοῦσιν ἐπὶ τῷ τὰ σκληρὰ καὶ ἀπαίδευστα τῶν ἡθῶν ἐξημεροῦν καὶ μεθαρμοῦζειν, μνηστία δὲ φαίνεται γένη καὶ φύσεις θηριώδεις μεταβαλῶν Ἀλέξανδρος, εἰκότως ἂν σοφώτατος νομοίζετο». Οὕτω δ' ὁ Ὑπεράνθρωπος, ἐπραγματοποίησεν, ὃ περὶ Ζήνων, ὁ τῆς Στοᾶς ἰδρυτῆς διεντίπασεν «ὡς ὄναρ ἢ εἰδωλον εὐνομίας φιλοσόφου καὶ πολιτείας...» ἐν τῇ πολὺν θαυμαζομένη πολιτεῖᾳ αὐτοῦ, ἥτις, καθὰ συνεπιφέρει ὁ Πλοῦταρχος, «εἰς ἓν τοῦτο συντείνει κεφάλαιον, ἵνα μὴ κατὰ πόλεις μηδὲ κατὰ δήμους οἰκῶμεν, ἰδίοις ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίοις, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας καὶ πολίτας, εἰς δὲ βίος ἢ καὶ κόσμος, ὥσπερ ἀγέλης συννόμου νόμῳ κοινῷ συντροφεομένης...» «Εἰ δὲ μὴ ταχέως ὁ δεῦρο τὴν Ἀλεξάνδρου ψυχὴν ἀνεκαλέσατο δαίμων — λέγει ὁ σοφὸς Χαιρωνεύς — εἰς ἂν νόμος ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπέβλεπε καὶ πρὸς ἓν δίκαιον ὡς πρὸς κοινὸν διαρκοῦντο φῶς· νῦν δὲ τῆς γῆς ἀνήλιον μέρος ἔμεινεν ὅσον Ἀλέξανδρον οὐκ εἶδεν».

**

Βάσκανος ὅμως καὶ φιλοβάρβαρος δαμων ἐπιφαίνεται. Ἀποθνήσκει ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς νεότητος, τῆς δόξης καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν μεγαλοφαντάσιων αὐτοῦ σχεδίων ὁ Ὑπεράνθρωπος. Ἐκλείπει ἢ συνεκτικὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ δύναμις καὶ ἡ παγκόσμιος αὐτοῦ ἀρχή, καὶ τὸ ἀπέραντον τοῦ μεγάλου δορικτήτορος κράτος διανέμονται οἱ Διάδοχοι αὐτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὃ ἐξηκολοῦθον ἐγκαταστειρόντες ἀνὰ τὰς λοιπὰς τῆς ἐνδοτέρας Ἀσίας χώρας καὶ φιλοκάλως καλλιεργοῦντες. Οὕτως ἡ Ἀντιόχεια, ἡ Σελεύκεια, ἡ Πέργαμος ἀνεδείχθησαν τηλαυγεῖς φάροι τῶν Ἑλληνικῶν φώτων. Ἐν δὲ τῇ λαμπροτάτῃ τῶν πολυαριθμῶν νέων πόλεων, ἃς εἶχεν ἰδρύσει ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰ-

γύπτου, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα διανοίγει νέας, τέως ἀγνώστους τρίβους εἰς τὰς φυσικὰς καὶ μαθηματικὰς ἐπιστήμας, διὰ τῆς μεγαλομηχάνου σκέψεως τοῦ Ἰππάρχου, τοῦ Ἐρατοσθένους, τοῦ Ἀπολλωνίου, τοῦ Πτολεμαίου, οὓς καθοδηγεῖ ἢ ἐπιταγωγικὴ μέθοδος τοῦ πανεπιστήμονος Ἀριστοτέλους, καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν διὰ τοῦ κριτικωτάτου Ἀριστάρχου, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς ἀναθάλλει ἢ κωμωδία τοῦ ἀγχινουστάτου Μενάνδρου, ἢ κοσμοπολιτικὴ φιλοσοφία τοῦ σεμνοῦ τῆς Στοᾶς ἰδρυτοῦ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως, τὸ ἀφελὲς τοῦ Θεοκρίτου εἰδύλλιον, καὶ ἡ μαθηματικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Ἀρχιμήδους.

Δυστυχῶς ὅμως ἐκ τῶν ἐπελθουσῶν ἐμφυλίων διαστάσεων καὶ σπαραγμῶν μεταξὺ τῶν Διαδόχων ἐκείνου εὔρην εὐκαιρίαν ὅπως ἀναμειχθῇ ὁ ἔλλοχεύων Ῥωμαϊκὸς δαίμων εἰς τὰ πράγματα τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, ὡς λίαν προφητικῶς εἶχεν εἶπει ὁ φιλόσοφος ἱστορικὸς Πολύβιος, «λελήθασιν αὐτοῖς» (οἱ Αἰτωλοὶ) ἐπισπασάμενοι τηλικούτο νέφος ἀπὸ τῆς Ἑσπέρας, ὃ κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἴσως πρώτοις ἐπισκοπήσει Μακεδόσι... κατὰ δὲ τὸ συνεχὲς πᾶσιν ἔσται τοῖς Ἕλλησι μεγάλων κακῶν αἴτιον». Οὕτω δ' ἀπόλλυται τέλειον ἢ λαμπρὰ τοῦ Ἔθνους πολιτικὴ ὑπόστασις καὶ ἐπὶ τοῦ κατερειπωθέντος παγκοσμίου οἰκοδομήματος τοῦ Ὑπεράνθρωπου ἀνορθοῦται μετ' ὀλίγον ἀπειλητικὸν τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος καὶ μετὰ βίας ἀνελευθέρου καὶ κτηνώδους ἀναλαμβάνει τὰ σκῆπτρα τῆς παγκοσμίου κυριαρχίας. Καὶ ἐν τούτοις ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κικροδαιμονίας καὶ ἀπογνώσεως οἱ Ἕλληνες, δουλωθέντες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων σωματικῶς, ἐδέσποσαν αἰτῶν πνευματικῶς, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, οὗ τῆς κυριαρχίας οὐδέποτε ἀπηλλάγησαν οἱ κατακτηταί, ἀγωνίζεται νὰ ἐξημερώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ αὐτοῦς, ἐξαναγκάσαν καὶ τὸν ἔξοχον Λατῖνον ποιητὴν Ὀράτιον νὰ γράψῃ τοὺς σικροὺς ἐκείνους στίχους: *Graecia capta ferum victorem cepit, et artes intulit agresti Latio* ἦτοι «ἡ

Ἑλλάς κυριευθεῖσα τὸν ἄγριον νικητὴν ἐκυρίευσεν καὶ τὰς τέχνας ἐπήγαγεν εἰς τὸ ἄγροικον Λατίον». Καὶ δημιουργεῖ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν Ῥώμῃ πάντα τὰ εἶδη τοῦ ἐπιστητοῦ. Πᾶν ὃ τι ἔστι πνευματικὸς τῶν Ῥωμαίων βίος παρήγαγεν ἐν τῇ ποιήσει, τῇ φιλοσοφίᾳ, τῇ ῥητορείᾳ, τῇ τέχνῃ καὶ τῇ θρησκείᾳ εἶναι μίμησις ὡχρὰ, εἶναι μετὰφρασις ἀτυχῆς ἢ ἐπιτυχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἀπὸ τοῦ Βεργιλίου καὶ τοῦ Ὀρατίου μέχρι τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Σινέκα καὶ τοῦ βασιλικοῦ τῆς Στοᾶς μύστου Μάρκου Αὐρηλίου. Τοσοῦτο δ' ἐπιβάλλεται τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν Ῥώμῃ ὥστε ἀδιστάκτως ὁ μέγας Λατίνος λυρικὸς ρουθετεῖ: *Vos exemplaria Graeca nocturna versate manu, versate diurna*· δηλαδή «ὕμεις τὰ Ἑλληνικὰ παραδείγματα, ἦτοι βιβλία, νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἔνευρεσθε». Μετὰ πολλῶν δ' ἄλλων καὶ ὁ ἐπιφανέστατος Ῥωμαῖος Κάτων ἀναγκάζεται ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ, καίπερ σοφὸς καὶ ἀεικλής, «παιδείας Ἑλληνικῆς ὀφεισθῆναι γενέσθαι».

Καὶ ἐν ταῖς Ῥωμαιοκρατοῦμέναις δ' Ἑλληνικαῖς χώραις ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξηλληνισμένοις τόποις τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐξακολουθεῖ ἐκπέμπον φωτεινὰς ἀκτῖνας. Καὶ εἶναι μὲν ἐπισημνῆ ἢ δημιουργικότης τῆς φαντασίας καὶ περιορισμένη ἢ πρωτοτυπία τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς σκέψεως, οὐχ ἦτον ἕμως τὰ ἔργα τοῦ βαθύνου ἱστορικοῦ Πολυβίου, τοῦ σοφοῦ καὶ πολυμαθεστάτου Πλουτάρχου, τοῦ ἐξόχου Στωϊκοῦ Ἐπικτητοῦ, τοῦ χαριστάτου Λουκιανοῦ, τοῦ μεγάλου γεωγράφου Στράβωνος, ἰκανῶς καταδεικνύουσι τὴν ἀκατάβλητον δύναμιν καὶ χάριν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἄλλ' ἢ Ῥωμαϊκὴ κοσμοκρατορία ἦτο κατ' ἐξοχὴν ὑλική. Ἀποκλίνας τῶν ὑψηλῶν ἠθικῶν καὶ φιλελευθέρων τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀρχῶν κατέστη ὑπερφίαλος καὶ διεφθαρμένη. Ἡ ἀνθρωπότης σύμπασα, κύπτουσα ὑπὸ τὸ βάρος τῆς κακοδαιμονίας, ἦν ἢ βαρεῖα Ῥωμαϊκὴ πέτρα ἀπειργάσατο, μαραίνεται καὶ βαίνει πρὸς ἠθικὸν ὄλεθρον. Μετ' αὐτῆς δὲ καὶ

ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος διατελεῖ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, ἐναγωνίως ἀναμένων ἀκτῖνα φωτός. Θάρος, καὶ θ' ἀνατείλη τὸ φῶς. Ἄσπερον, κατὰ τὸν αἰώνιον τῆς φύσεως νόμον, μετὰ τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα πάντως θ' ἀναλάμψη φωτεινὴ καὶ ἐλπιδοφόρος ἡμέρα!

* *

Καὶ δὴ γεγονὸς ὑπέρχον ὄντως καὶ θεῖον τελεῖται ἐν τῷ κόσμῳ. «Καθεύδοντες διατελοῖτε ἂν εἰ μὴ τινα ἄλλον ὁ Θεὸς ἐπιπέμψειεν ὑμῖν κηδόμενος ὑμῶν» εἶπεν εἰπεὶ προφητικῶς ὁ οὐρανοβάμων Σωκράτης εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν λυμαιομένους καὶ πρὸς μεγάλην ἠθικὴν παρακμὴν βαίνοντας Ἀθηναίους. Καὶ ὁ Θεὸς κηδόμενος σύμπαντος τοῦ κόσμου ἐπέπεμψεν αὐτῷ τὸν προοικονομηθέντα καὶ προαγγελθόντα υἱὸν καὶ λόγον αὐτοῦ. Τότε τὸ ἀείζων Ἑλληνικὸν πνεῦμα σπεύδει πρὸς νέαν ἱερὰν διακονίαν. Καὶ ἀναζητεῖ εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν θεάνθρωπον προφήτην, ὅστις, ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ἦτις διακατεῖχε τὴν ψυχὴν του, μαθὼν ὅτι Ἕλληνες ἐζήτουν αὐτὸν ἀνεσκήσασα καὶ προσαγορεύει ἔμπλεως χαρᾶς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα εἰπὼν «Νῦν ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Τίς ἄλλος μείζων ἔπαινος καὶ τί ἄλλο θεϊότερον καὶ ἀφενδέστερον ἐγκώμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος δύναται νὰ ὑπάρξῃ; Καὶ ὄντως τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐδόξασεν αὐτόν. «Βεβαίως δ' ὁ λιτωτῆς τοῦ κόσμου—ὡς πᾶν προσφύως ἐλέχθη—ἤθελεν ἀναβάλλει ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐν τῷ κόσμῳ αὐτοῦ ἐμφάνισιν, εἰ μὴ ὑπῆρχε τότε πανταχοῦ διακεχυμένος ὁ Ἑλληνισμός, ἦτοι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὅπως ἀσμένως τὸν ἀσπασθῇ, τὸν κατανοήσῃ, τὸν ἐνσαρκωθῇ καὶ τὸν ἀναπτύξῃ». Ναί, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα γίνεται διάγγελος καὶ διερμηνεὺς τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως νέας τοῦ Ἰησοῦ θρησκείας, ἦτις προσοικειοῦται τὰς ἀληθείας τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας. Ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖα προσφέρει αὐτῇ τὴν χάριν καὶ δυνάμιν της, καὶ ὁ Μουσηγέτης

Ἀπόλλων τὴν ἠδύμολπον λόγαν του. Καὶ ἀναπτύσσονται ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ διατυπώνονται ἐν τῇ θεσπεσίᾳ ἡμῶν γλώσσῃ, καὶ ἐξεργέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τὰ θεόπεμπτα δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Καὶ σελαγίζουσιν εἰτα οἱ μεγάλοι Διδάσκαλοι καὶ πατέρες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, οἱ σεπτοὶ ὑποφῆται καὶ χρησμοδοὶ τῆς νέας ταύτης κοσμοϊστορικῆς περιόδου, τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἵτινες ἤντλον τὰ νάματα τῆς σοφίας αὐτῶν ἐκ τε τῶν ἱερῶν γραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἀθανάτων Ἑλληνικῶν Μουσῶν, κυρίως μὲν ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐστία, ταῖς δαιμονίαις Ἀθήναις, αἵτινες εἴλκνον καὶ νῦν ἐτι τὴν φιλόκαλον καὶ φιλομαθῆ τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας νεολαίαν, εἰτα δ' ἐν τῇ λαμπρᾷ Ἀντιοχείᾳ καὶ τῇ πολυθροῦβῳ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τέλος ἐν τῇ νεοκτίστῳ τοῦ κόσμου καὶ τῆς θρησκείας μητροπόλει, τῇ Νεῖᾳ Ῥώμῃ. Εἶναι πολλοὶ οἱ ἱεροφάνται οὗτοι τοῦ νέου πνευματικοῦ κόσμου, ὡς ὁ Ἀθηναγόρας, ὁ Κλήμης, ὁ Ὠριγένης, ὁ Ἀθανάσιος, ἀλλὰ πάντων ὑπερεξέχουσιν οἱ Τρεῖς μέγιστοι Ἱεράρχαι, ὧν τὴν πάντιμον μνήμην γεραίρομεν σήμερον, ὁ μέγας Βασίλειος, ὁ Θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ χρυσορῆμων Ἰωάννης.

Ναί, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα συνδεθὲν καὶ συναδελφωθὲν πλέον μετὰ τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως θείας θρησκείας ἐμπνέει καὶ αὔθις τοὺς μεγάλους μυσταγωγοὺς τῆς νέας περιόδου, οἵτινες μετὰ τοῦ Ἰουστίνου κηρύττουσιν ὅτι «οὐκ ἀλλότριά εἰσι τὰ Πλάτωνος διδάγματα τοῦ Χριστοῦ»· οἵτινες τοὺς Ἑλληνας φιλοσόφους ἀποκαλοῦσι μετὰ τοῦ Κλήμεντος «Χριστιανοὺς πρὸ τοῦ Χριστοῦ» καὶ οἵτινες γράφουσι μετ' αὐτοῦ ὅτι «ἦν μὲν οὖν πρὸ τῆς Κυρίου παρουσίας εἰς δικαιοσύνην Ἑλλῆσιν ἀναγκαῖα φιλοσοφία, νυνὶ δὲ χρησίμη πρὸς θεοσέβειαν γίνεται, προπαιδεῖα τις οὖσα τοῖς τὴν πίστιν δι' ἀποδείξεως κεραιμένοις»· οἵτινες παρορμῶσι τοὺς Χριστιανοὺς νέους εἰς τὴν σκοδὴν τῶν Ἑλληνικῶν λόγων, ὡς ὁ μέγας Βασί-

λειος· οἵτινες διαρκῶς ἐγκρίπτουσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων μεγάλων συγγραφέων, ἀναδικνύμενοι ἐγράμματοι αὐτῶν, ὡς ὁ Χρυσόστομος· οἵτινες, μετὰ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, καλοῦσι τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, θεωροῦντες σκαιοὺς καὶ ἀγροίκους τοὺς μὴ ἐννοοῦντας τὰς ἐξ αὐτῆς ὠφελείας.

* * *

Οὕτω τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, νέαν ἤδη παγκόσμιον ἀποστολὴν θεόθεν ἀναλαβόν, φωτίζει τὴν τε Ἑλληνικὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν βάρβαρον Δίον. Καὶ ἐνθρονίζεται ἐπισημῶς ἐν τῷ κλεινοτάτῳ Βυζαντίῳ, ἔπειρ καθίσταται «ἐλπίς καὶ χαρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ καύχημα πᾶσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν τοῦ ἡλίου ἀνατολὴν». Ναί, ἡ ἀγέρωχος καὶ ἀλαζὼν τῆς πωλυαῖας Ῥώμης κοσμοκρατορία εἶχε κατασυντριβῆ καὶ καταλυθῆ πλέον ἐπονειδίστως, χειροκροτούντων καὶ αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ ἐαυτῶν καταδουλίᾳ! Διότι, κατὰ τὸν αἰῶνον καὶ ἀναλλοίωτον περὶ ἀνταποδόσεως νόμον τῆς θείας προνοίας καὶ τῆς φύσεως, οὐδέποτε ὕβρις ἢ περιφρόνησις πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν μένει ἀνεκδίκητος, ἀλλ' ὅσῳ μείζων καὶ ἀλαζονικωτέρα ἐξεδηλώθη ἡ ἀδικία τοσοῦτο φοβερωτέρα ἐπέρχεται ἡ τιμωρία, τοσοῦτον ἀμείλικτος ἐνσκήπτει, θᾶπτον ἢ βράδιον, ἡ ἄκαμπτος Νέμεσις.

Καὶ ἀναθρόσκει ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀχανοῦς Ῥωμαϊκοῦ κράτους νέα καὶ αὔθις γιγαντεία καὶ ἀπέραντος Ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία, ἐξικομένη εἰς πνευματικὴν καὶ ὕλικὴν ἀκμὴν θαυμαστήν, εἰς δόξαν καὶ ἰσχ' ἂν πηγκόσμιον καὶ καταπληκτικὴν.

Εἶναι δ' ἀληθῶς καταπληκτικὸς κατὰ τὴν περιφανεστάτην ταύτην τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου ἐκδήλωσις—καθ' ἣν τὸ δευτερον ἤδη συναποτελεῖται ἡ Πανελλήνιος πολιτικὴ ἔνωσις—ὁ θρίαμβος τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, λαμβανομένων μάλιστα ἐπ' ὄψιν τῶν δεινῶν καὶ κρισιμωτάτων ἀγώνων, οὗς τοῦτο

διεξήγαγε τὸ μὲν καὶ ἀπαιδεύτων καὶ ἀλοσοφῶν Χριστιανῶν, παρρηγορισάντων ἐν τῇ θρησκολήπιτῳ ἀμαθείᾳ των τὴν ἀκαταγώγιτον αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἐνεργεικὴν ἐπίδρασιν, τὸ δὲ καὶ κατὰ τοῦ Λατίνισμοῦ τῶν πρώτων ἰδίᾳ Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων καὶ ἀρχόντων τῆς νέας περιδόξου πρωτευούσης τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ἦν ὁ μέγας αὐτῆς οἰκιστὴς Κωνσταντῖνος ἐπόθει καὶ ὠνευρεῖτο καθαρῶς Ῥωμαϊκὴν ὡς πρὸς πάντα, ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν, τὴν γλῶσσαν, τὰ ἥθη, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐπιθυμῶν νὰ μετακομίσῃ αὐτὴν τὴν Ῥώμην παρὰ τὸν Βόσπορον! Καὶ ὁμοῦς πόσον ἐπλανῆτο. Τὰ πάντα διέποιται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τῇ κοινωνίᾳ, τῇ τέχνῃ, τῇ ἐπιστήμῃ· καὶ ὡς λέγει καὶ ὁ Κουμβάχερ « ἡ παλαιὰ παρατήρησις ὅτι αἱ δυνάμεις ἔθνος τιτὸς κείνται ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ διεπιστώθη λαμπρῶς ἐν τῇ Βυζαντιακῇ αὐτοκρατορίᾳ ».

Ἄρχοντες καὶ μεγιστᾶνες, λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου καὶ ἰδιῶται, θεωροῦσιν ὑπερτάτην ἀπόλαυσιν τὴν διηνεκὴν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ πνεύματι ἐντρούγησιν. Καὶ ἀναγαίρονται, πρὸς τοῖς προσηρημένοις μεγάλοις μύσταις τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς σοφίας, ἕμφροδοὶ μελισταγεῖς, οἷοι οἱ Ῥωμανὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Ἀμασκηνός· ποικιλομαθεῖς σοφοί, ἐν οἷς ὑπέροχον θέσιν κατέχουσιν ὁ ἕρως Φώτιος καὶ ὁ πολυίδμων Μιχαὴλ ὁ Ψελλός· καλλιέχθαι, οἷοι ὁ Ἀνθέμιος καὶ ὁ Ἰοίδωρος, οἱ μεγαλοφάνταστοι ἀρχιτέκτονες τοῦ ἐκπάλου τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ναοῦ. Αὐτοκράτορες μεγάλοι καὶ μεγαλοπράγμονες — οἷοι οἱ Μαυρίκιοι, Ἡράκλειοι, Ἰσαυροὶ, Νικηφόροι, Θεόφιλοι, Λέοντες οἱ Σοφοί, Κωνσταντῖνοι οἱ Πορφυρογέννητοι, Νικηφόροι οἱ Φωκάδες, Τσιμισκῆδες, Βασίλειοι οἱ Βουλγαροκτόνοι — μετ' ἀνταξίῳν μεγαλοφυῶν καὶ ἡρωϊκῶν στρατηγῶν, διανύσαντες σύμπαντα τὸν ἑαυτῶν βίον ἐν ἄθλοις καὶ θριάμβοις θρυλικοῖς, δημιουργοῦσι τὴν ἀνυπέροβλητον, τὴν μεγαλοπρεπεστάτην Βυζαντιακὴν ἐποποιίαν. Καὶ ἀναδεικνύονται ἐκ παραλλήλου τε-

λειωταὶ τῆς τε περιβοήτου ὑλικῆς εὐημερίας τοῦ κράτους — οὗ κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ὁ προὑπολογισμὸς ἀνήρχετο εἰς τρία περίπου δισεκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν, τῆς δὲ πρωτευούσης εἰς τετρακόσια — καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀκμῆς, ἣν λαμπρῶς προήγαγον καὶ οἱ τελευταῖοι ἀτυχέστεροι μὲν γνησιώτατοι ὁμοῦς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος θιασῶται βασιλεῖς, οἱ Κομνηνοί, οἱ Δοῦκαι, οἱ Ἄγγελοι, οἱ Παλαιολόγοι, οἱ Καντακουζηνοί. Ποικιλωνύμων καὶ ἀπειραριθμῶν ἐχθρῶν βαρβάρων καὶ ἐπιδρομέων ἰταμῶν συντρίβεται ἡ κεφολή καὶ ταπινοῦται ἡ ἐπηρμένη ὄφρυς. Σώζεται πλειστάκις ἀπὸ τῆς ἐσχάτης βαρβαρώσεως ὁ πολιτισμὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως ἡ Εὐρώπη. Μεταδίδεται καὶ αὖθις τὸ ἰλαρὸν φῶς τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τοὺς ἐν τῷ σκότει βαδίζοντας λαοὺς τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Φωτίζονται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἀραβες, οἱ Πέρσαι, οἱ Σύροι, οἱ Ἀρμένιοι.

Μάλιστα δὲ πάντων μορφοῦνται καὶ διαπλάσσονται θρησκευτικῶς, πολιτικῶς καὶ ἀπὸ πίσεως πνευματικῆς ἀπόψεως πλὴν τῶν Ῥωμῶνων καὶ τὰ τέως βέρβαρα καὶ ἄγρια Σλαβικὰ φύλα καὶ ἰδίᾳ οἱ Σέρβοι, οἱ Βούλγαροι, καὶ τὸ μέγα ἔθνος τῶν Ῥώσων, οἵτινες πάντες εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ μόνον ὀφείλουσι τὴν μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων τῆς Εὐρώπης λαῶν παρουῶσαι αὐτῶν θέσιν. « Πραγματικῶς οὐδέποτε οἱ Ἑλληνας ἐκλήθησαν νὰ διαδραματίσωσι τοσοῦτο σπουδαῖον πολιτικὸν πρόσωπον ὅπως κατὰ τὸ Μέσαίωνα » — λέγει ὁ Κουμβάχερ.

* * *

Ἡ ἐκλαμπρος ὁμοῦς αὕτη τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν καὶ πολιτικοῦ μεγαλεῖου ἀνατολή, ἐπὶ ὀκτὼ ἑκατονταετηρίδας ἀκτινοβολήσασα ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐν μέσῳ ἀδιμλείπτων ἐξωτερικῶν λαιλάπων, ἐπέπρωτο ἵνα βαθμηδὸν ἐξασθενήσῃ καὶ ἐν τέλει ἐκλίπῃ, καταλυθείσης τῆς πολιτικῆς τοῦ καταπεσόντος Γένους ὑποστάσεως...

Κατώδυντοι οἱ μεγάλοι τοῦ Γένους σοφοὶ μεταφέρουσιν, ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς πύσεως, τὰ ζώπυρα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ἣν τοσάκις τοῦτο εἶχε φωτίσει καὶ πνευματικῶς διαθρέψει, καὶ ἤτις τοσάκις ἀπὸ τοῦ μάννα χολὴν ἀτυπέδωκεν. Καὶ Μανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς ἰδοῦς ἐν Ἰταλίᾳ «τὴν πρώτην σχολὴν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ» ὡς εἶπεν ὁ Οὐγκεν. Ὁ Χρυσολωρᾶς, ὁ Βησσαρίων, ὁ Πλήθων, ὁ Γαζής, ὁ Γεώργιος Τραπεζούντιος, εἶτα δ' ὁ Χαλκοκονδύλης, ὁ Λάσκαρις, ὁ Μουσοῦρος, ὁ Ἀργυρόπουλος καὶ ἄλλοι ἐκπαιτισθέντες ἱερομύσται τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀναδεικνύονται ἐν τῇ Δύσει οἱ πρωτοεργοὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀναγεννήσεως, οἱ ἀνάδοχοι τοῦ νεωτέρου Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ μεγαλύτερος τῆς Ἰταλίας ποιητῆς Λεοπάρδης, ἐξαίρων τὴν σοφίαν ἐνὸς τῶν μεταλαμπαδευτῶν τούτων τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τοῦ Πλήθωνος, ἐπιλέγει: «Ἀξιθαύμαστον ὄντως τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ ἐπὶ 24 αἰῶνας ὑπῆρξεν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῷ πολιτισμῷ ἀπαράμιλλον καὶ ἀνυπέροβλητον πρότυπον. Οἱ Ἕλληνες ἐλεύθεροι μὲν ὄντες καὶ αὐτόνομοι, διέδοσαν τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ ἡμέρωσιν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καὶ Λιβύην, ὑπόδοκτοι δέ, ἐγένοντο πάλιν διδάσκαλοι τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν... Ἐπὶ δεκαεῖς ἑκατονταετηρίδας, διέσωσαν ἀκμαίαν καὶ σχεδὸν ἀδιάκοπον τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἡγεμονίαν· ἐπὶ ἑνδεκα δὲ πάλιν ἑκατονταετηρίδας ἐπαιδαγόγησαν βαρβάρους ἢ ἀπαιδεύτους λαούς. Ἐπὶ τῶν στυροφοριῶν αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις, μεστὰὶ περικαλλῶν κτιρίων, γαῶν καὶ εὐρυπέδων καὶ παντοίων ἄλλων ἀρχιτεκτονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἰδρυμάτων, ἐπέσπασαν τὸν θαυμασμόν τῶν ἀξέστον καὶ ἀφιλανθρώπων ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἀγωνιστῶν. Ἐπὶ τέλος δέ, καὶ ὅταν ἐμελλον νὰ περιέλθωσιν εἰς ζυγόν... καὶ ν' ἀποβάλωσιν ὄνομα καὶ ἔπαρξιν... ἀπέδειξαν μεγαλοφυεῖς καὶ εὐγενεῖς ἄνδρας, ἀν-

τιξίους τῶν παλαιῶν χρόνων. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν πτώσιν αὐτῶν, φεύγοντες τῆς πατρῴδος τὸν ὄλεθρον, ἐγένοντο αἴθις πνευματικοὶ τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνες».

Ἀλλὰ μήτοι κατεστράφη τέλεον τὸ πᾶν παρ' ἡμῶν; Μήτοι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀπέπιη ὅλως τὸ πατρῴου ἐδάφους καὶ κατέλιπε τὸ Γένος; Ἀπὸ χρόνων παναρχαιοτάτων καὶ μυθολογικῶν, ἐκ τοῦ Πανελληνίου Δελφικοῦ μαντείου, χρησμοὶ προφητικοὶ τοῦ Φοίβου Ἀπόλλωνος, τῆς ἀθανάτου προσωποποιήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἐγγελλίσαντο τὴν ἀκαταδάμαστον καὶ ἀνεξολόθρευτον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῆς δύναμιν, παρὰ τὰς ποικιλοτρόπους περιπετείας καὶ συμφορὰς.

«Ἀσκὸς ἐν οἴδμασι ποντοπορεύσει». ἦ

«Ἀσκὸς βαπτίξῃ, δύναι δέ τοι οὐ θέμις!»

Ναί, ὁμοιώθη αὕτη πρὸς ἀσκὸν ἐμβαπτίζομενον μὲν ἐν τῷ τρικυμιώδει πελάγει ἀλλὰ μὴ καταδυόμενον, διότι ἡ θεία πρόνοια δὲν ἐπιτρέπει τὸν καταποντισμὸν τῆς.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀπέλλιδας τῆς μεγάλης ἀγωνίας ὄρας, χρησμοὶ ἀγγελορρήμονες, εὐάγγελος ἀπήχησις τοῦ ἀθανάτου πνεύματος τῆς φυλῆς, ἐπαραιμύθησαν τὴν Ἐθνικὴν ψυχὴν, ἥτις ἐκ τῆς τοιαύτης παραιμύθειας, ἐκ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς φιλοστόργου περιθάλψεως τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἦντλει θάρρος, ἐλπίδα καὶ ζωὴν.

Τιμῶνται καὶ γεραίρονται δικαίως οἱ ἐκπαιτισθέντες Ἕλληνες μυσταγωγοὶ τῆς ἐν τῇ Δύσει ἀναγεννήσεως. Ἀλλὰ κατὰ μείζονα λόγον τιμὴ καὶ δόξα ὀφείλεται εἰς τοὺς ἐναπομείναντας ἱεροφάντας καὶ παιδαγωγοὺς τοῦ δοκιμαζομένου Γένους. Τιμὴ καὶ δόξα καὶ εὐγνωμοσύνη αἰδίοις εἰς τὴν σεπτὴν μητέρα, τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τὴν συντηρήσασαν ἀλώβητον τὸ τίμιον καταπίστευμα τῆς πατρῴου σοφίας καὶ ἐμπνεύσεως, τὴν ἀναδέξασαν τηλαυγῆ φάρον τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος τὴν μεγαλώνυμον ταύτην Πατριρχικὴν Ἀκαδήμειαν.

Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς σεπτοὺς ἱεράρχας, ὡς Γεννάδιον τὸν Σχολάριον καὶ τοὺς ὁμοτρόπους αὐτῶ, εἰς τοὺς ἐνθέους ῥήτορας, ὡς τὸν Μηριάτην, εἰς τοὺς γνωστοὺς καὶ ἀγνωστοὺς ἱερομύστας τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων. Τιμὴ καὶ δόξα εἰς πάντας τοὺς πεφωτισμένους καὶ γενναιόφρονας ἐρμηνεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, καὶ τοὺς μεγάλους διδασκάλους τοῦ Γένους, ἐν οἷς διαπρέπουσι τοσοῦτοι τῆς μεγαλωνύμου ταύτης Σχολῆς φωστῆρες.

Καὶ τίς εἶναι δυνατόν νὰ λησμονήσῃ ποτε τὸν πρῶτον μετὰ τὴν ἄλωσιν γεραρὸν Σχολάρχην τῆς Πατριαρχικῆς ταύτης Ἀκαδημείας, τὸν πολὺν Ματθαῖον τὸν Καμαριώτην, ὅστις ἐν τῷ πελάγει τῆς γενικῆς ἀπογνώσεως πιστεύει εἰς τὸ μέλλον καὶ προσδοκᾷ, « εἰ Θεὸς ἐθελήσῃ ἀξίων γενομένων ἡμῶν; » Τίς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐνθυμῆται τοὺς ἀξίους ἐκείνου διδύχους ἐν τῇ πνευματικῇ λαμπαδηδρομίᾳ τῆς μεγαλωνύμου ταύτης Σχολῆς, Δημήτριον τὸν Καστρονήν, Μανουὴλ τὸν Κορίνθιον, Θεοφάνην τὸν Νοταρᾶν, Μιχαὴλ τὸν Ἐρμούδωρον, Ἰωάννην καὶ Θεοδόσιον τοὺς Ζυγομαλάδες, Μανουὴλ τὸν Μυλαξόν, Γεώργιον τὸν Αἰτωλόν, Συμεὼν τὸν Καθάσιαν, Φραγκίσκον τὸν Κόκκον, Θεόφιλον τὸν Κορυδαλλέα, Νικηφόρον τὸν Κρηῖτα, Ἰωάννην τὸν Καροφυλλῆν, Ἀναστάσιον τὸν Παντοδύναμον, Γερμανὸν τὸν Αἰτωλόν, Ἀλέξανδρον τὸν Μυροκοροδάτον, Σεβαστὸν τὸν Κυμνήτην, Γεράσιμον τὸν Ἀκαρῆνα, Σπανδωνῆν, Ἀδαμάντιον τὸν Ῥύσιον, Καλλίνικον τὸν Νάξιον, Δωρόθεον καὶ Ἰωάννην τοὺς Λεσβίους, Ναθαναὴλ τὸν Καλλονάρην, Προκόπιον τὸν Βυζάντιον, Νικόλαον τὸν Κριτίαν, Ἀνανίαν τὸν Ἀντιπάριον, τὸν πολὺν Εὐγένιον τὸν Βούλγαρον, Γεώργιον τὸν Βυζάντιον, Ἰωακείμ τὸν Πάριον, Γεράσιμον τὸν Βιζύης, Χρύσανθον τὸν Αἰτωλόν, Ἥλιαν καὶ Φώτιον τοὺς Κυπρίους, Σέργιον τὸν Μακροῖον, Δωρόθεον τὸν Πρωῖον, Πλάτωνα τὸν Φραγκιάδην, Στέφανον τὸν Δούγκαν, Κωνσταντῖνον τὸν Κούμαν, Σέργιον τὸν Μυστάκη, Σα-

μουήλ τὸν Κύπριον, Νικόλαον τὸν Λογάδην καὶ τοσοῦτους ἄλλους, ὧν ὁ βραχὺς χρόνος δὲν ἐπαρκεῖ ὅπως μνημονευθῶσι τὰ σεμνὰ ὀνόματα;

Τίς οἶδεν! ἢν παρὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀποικομένων ὑπάρχη τηλαισθησία τις τῶν ἐπιγείων, πάντως, κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, περιπίπτανται ἐν τῇ καλλιτεύκτῳ καὶ σεμνοπρεπεῖ ταύτῃ αἰθούσῃ πέριξ ἡμῶν ἀόρατοι αἱ σεπταὶ σκιαὶ τῶν μεγαλοϊμῆτων τούτων τοῦ Γένους διδασκάλων, γηΰσονται καὶ περιχαρεῖς, ἐπειδὴ γούσαι τὴν παρούσαν νέαν γενεὰν καὶ ἐμπνεύσαι αὐτῇ τὰ ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ, δι' ὧν ἐθερμαίνεται ἡ ἀγνή καὶ μεγαλόφρων ψυχὴ των.

Καὶ ἑκασταχοῦ δὲ τὸ ἡμέτερον Γένος, τῇ ἀκοιμήτῳ ἐνεργείᾳ καὶ ὑποστηρίξει τῆς Ἐκκλησίας, εὐμενῶς ἐπιτροπεύσης τῆς κραταιᾶς κυρίαρχον Ὀθωμανικῆς Ἀυτοκρατορίας, διατηρεῖ καὶ ἰδρύει σεμνὰ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος σκηνώματα, ἐν οἷς ἐναμίλλως γαλονχεῖται καὶ καταρτίζεται ἡ ὁμογενὴς ἀλλὰ καὶ ἡ καθόλου Χριστιανικὴ νεολαία, οἷον ἐν Ἰωαννίνοις καὶ Ἀδριανουπόλει, ἐν Ἀθήναις καὶ Σμύρῃ, ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Τραπεζοῦντι, ἐν Κυδωνίαις καὶ Σέρραις, ἐν Πάτμῳ καὶ Χίῳ, ἐν Σάμῳ καὶ Ῥόδῳ, ἐν Κρήτῃ καὶ Κύπρῳ, ἐν Ἀθῶν καὶ Ἱεροσολύμοις, ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ἰουσίῳ, ἐν Φιλιππουπόλει καὶ Δημητσάνῃ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καισαρείᾳ, ἐν Πηλίῳ καὶ Ζαγορίῳ, ἐν Καστορίᾳ καὶ Κοζάνῃ, ἐν Σιατίστῃ καὶ Μελενίκῳ, ἐν Δελβίνῳ καὶ Μοσχόπολει, ἐν Πρεβέζῃ καὶ Καλλιπόλει, ἐν Βεροῖᾳ καὶ Διδυμοτείχῳ, ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὰς μᾶλλον γνωστὰς τῆς ἐθνικῆς παιδείας ἐστίας, συνεπικουρούντων καὶ τῶν ἐν Βενετίᾳ, Φλωρεντίᾳ, Ῥώμῃ, Βιέννῃ, Κωνσταντινουπόλει, Σμύρῃ, Μοσχόπολει καὶ ἄλλαχοῦ Ἑλληνικῶν τυπογραφείων.

Τὰ φῶτα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐξετίμησαν καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ πανίσχυροι κατακτηταί. Οἱ πρῶτοι Σουλτᾶνοι μετεχειρίζοντο τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὡς ἐπίση-

μον οὐ μόνον ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ὑπηκόους σχέσεσιν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς Εὐρωπαίους βασιλεῖς καὶ πρίγκιπας.

Ὄντω τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐπιπνέον ἀπανταχοῦ ὅπου ἔπαλεν ἡ ψυχὴ τοῦ Γένους, εἰς πόλεις καὶ κώμας, εἰς ὑπερήφανα ὄρη καὶ μαγικὰς θαλάσσας, καὶ διαθερμαῖνον αὐτὴν τὸ μὲν διὰ τῆς πατρῴου ἐμπνεύσεως καὶ σοφίας, ἣν οἱ ἱερομύσται αὐτοῦ ἠρμήρευον, τὸ δὲ διὰ τῶν θρύλων, παραδόσεων καὶ ἐξαισιῶν τῆς λαϊκῆς Μούσης ἁσμάτων, ἅτινα μετεδίδοτο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μετὰ τῶν ἀμοίρων πάσης παιδείας, ἀναδεικνύει λεγεῶνας ὄλας ἀνδρῶν μικρῶν καὶ μεγάλων, ἐνθέων ἐν πᾶσι τοῖς μεγάλοις καὶ ὑψηλοῖς, ἀπὸ τοῦ Γερναδίου τοῦ Σχολαρίου μέχρι Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τῆς συγχρόνου ἱεραρχίας, ἀπὸ Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου μέχρι τοῦ Ἀδαμαντίου Κορυῆ καὶ τῶν ἄλλων ἀπειραριθμῶν καὶ ὁμοτρόπων αὐτοῖς ἀνδρῶν...

Καὶ ἐγκαθιδρύεται καὶ αἰθίς λαμπρῶς καὶ ἐπισήμως ἐν τῇ πρώτῃ κλεινοτάτῃ ἐστ' αὐτοῦ... Καὶ ἐκπλήττεται ὁ κόσμος, ὅστις ἐνόμιζεν αὐτὸ ἀποπιτὰν τέλος τῆς ψυχῆς τοῦ Γένους...

*
**

Τοιοῦτον ἐν ὠχρωτάτῃ καὶ ἀμυδροῦ σκιαγραφίᾳ ὑπῆρξε τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, παρακολουθησαν τὰς ἀποκαλυπτικὰς τύχας καὶ περιστειρίας τῆς παραγωγῆς αὐτὸ εὐγενοῦς, ὑπερόχου, καὶ ὄντως βασιλικῆς φύλης, ἣς εἶναι ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς, τὸ αἶτιον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς.

Πάντες οἱ ἀληθεῖς σοφοὶ τοῦ κόσμου, πάντες οἱ ἠγῶς πεπαιδευμένοι, ἀνέκαθεν εἶναι εἰλικρινεῖς θαυμαστικὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος—ἰδιαιτάτα δὲ τῆς κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὑπερλάμπρου ἀκτινοβολίας αὐτοῦ, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ παγκόσμιον ἰδανικὸν καὶ τὸ αἰώνιον τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος ἕαρ. Κοινὴ τῶν σοφῶν ὁμολογία εἶναι—ὡς εἶπε καὶ

ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων Γερμανῶν φιλολόγων Βιλαμόβιτς Μέλλενδορφ—ὅτι «τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀπεργάζεται τὴν ἁρμονικὴν πνευματικὴν ἐνότητα τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος· ὅτι αὐτὸ μόνον δύναται τελείως νὰ μορφώσῃ ὑπὸ ἠθικὴν, αἰσθητικὴν καὶ διανοητικὴν ἔποψιν· ὅτι αὐτὸ μόνον δύναται νὰ δημιουργήσῃ τελείους ἀνθρώπους, ἱκανοὺς ν' ἀντικρῶσιν τὰ δεινὰ τοῦ βίου, καὶ φιλοσόφους ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Πλάτωνος· ὅτι αὐτὸ θὰ κρατῆ αἰωνίως τὰ σκῆπτρα τῆς διανοητικῆς ἀρχῆς σύμπαντος τοῦ κόσμου».

Ὁ δ' εὐγενὴς καὶ διαπρεπέστατος Γαλάτης Κλεμινσίος ἐκήρυττε πρὸ τινος πανηγυρικῶς: «Ὁ κόσμος ἐγνώρισε λαὸν μικρὸν μὲν κατ' ἀριθμὸν, ἀλλὰ τὸν μέγιστον διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ κάλλος τῆς ζωῆς, διὰ τὴν ἔντασιν τῆς παντοτινῆς μορφωτικῆς αὐτοῦ ἐπιδρόσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Τοῦτο εἶναι, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Ρενάν, τὸ Ἑλληνικὸν θαῦμα. Εἶναι τι, ὅπερ ὑπῆρξεν ἅπαξ μόνον, ὅπερ οὐδέποτε ἄλλοτε εἶδεν ὁ κόσμος, ὅπερ δὲν θὰ ἴδῃ ἐκ νέου, καὶ οὐδινος ἡ ἐπιρροὴ θὰ διαρκέσῃ αἰωνίως».

«Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἰδεῶν—ἔλεγεν ὁ σοφὸς Γαλάτης Θεόδωρος Ράϊναχ—εἶναι ὅτι τὸ ῥάδιον ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ὕλης· ἐρχόμενοι δὲ εἰς ἐπιφάνην πρὸς τὴν ζωτικότητα καὶ ἀφθαρτον νεότητι αὐτοῦ δυνάμεθα πάντοτε καὶ ἐν οἰαδήποτε ἡλικίᾳ ν' ἀναζωογονώμεθα καὶ ν' ἀνανεώμεθα δι' αὐτοῦ».

«Ἀπομακρύνθητε τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν καὶ θὰ ἴδητε ὅτι ὁ πολιτισμὸς θὰ μεταβληθῆ εἰς χάος» ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἄγγλους καὶ τοὺς Ἀμερικανικοὺς ὁ Ἄγγλος σοφὸς Κέϊς.

Ὁ δὲ περικλεῆς Ἄγγλος Φρειδερίκος Κέννον τελευταίως ἐφώνει ἐκ τῆς μεγάλης Βρετανικῆς μητροπόλεως:

«Ἐσφραγίς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος εἶναι αἰωνία ἐπὶ παντὸς ὠραίου, εὐγενοῦς καὶ ὑψηλοῦ. Διότι τὸ Ἑλληνικὸν

πνεῦμα εἶναι ἡ αἰθήρους καὶ αἰδέροσος καὶ ζωογόνος πηγὴ τῶν εὐγενῶν, τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ὠραίων. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος εἶναι ἀνεκτιμήτου ἀξίας διὰ τὴν σημερινὴν ἡμῶν διανοητικὴν πειθαρχίαν... Εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ φωτός, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῶν δουλικῶν συνθηκῶν. Ἀφ' ἑτέρου ἐπιβάλλει τὴν πειθαρχίαν τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς καλαισθησίας... Ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία εἶναι φιλολογία τῆς ὑγιοῦς χαρᾶς. Πάντες πρέπει νὰ γίνωσιν οἰκείοι πρὸς αὐτὴν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, διότι μόνον διὰ τούτου θὰ αἰσθανθῶσι τὴν ὑπερτάτην πνευματικὴν δημιουργικὴν χαρὰν, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν ὑψίστην εὐδαιμονίαν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Διότι ἄνευ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ὁ πολιτισμὸς ἡμῶν θὰ ἐστερεῖτο τοῦ ζωικωτάτου τῶν στοιχείων του — στοιχείου ζωῆς, στοιχείου πειθαρχίας, ὑπερτάτης σημασίας διὰ τὴν φυλὴν καὶ διὰ τὴν γενεὰν παντὸς πεπολιτισμένου τόπου».

*
**

Τοιοῦτον εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸ αἰεζῶνον καὶ ζωοπάροχον, τὸ γεννηθὲν καὶ μεγαλυνθὲν καὶ αἰωνίως θάλλον ἐν τῇ ἱερᾷ γῇ τῶν πατέρων ἡμῶν, τὸ ἀνιστὰν νεκροὺς καὶ πρᾶϋνον πεπονημένους, τὸ ἐμπνέον καὶ εὐαγγελιζόμενον σύμπαντα τὸν κόσμον, ἰδιαίτατα ὅμως τὸ ἡμέτερον Γένος, ἐν ἡμέραις καὶ νυξί, χαρᾶς καὶ ὀδύνης.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸ διεισδύνον εἰς τὰ σκόπη καὶ ἀλώβητον ἐπαναθεσπῶσκον εἰς τὸ φῶς, τὸ κλυδωνισθὲν ἀλλὰ μὴ καταποντισθὲν, τὸ προορισθὲν ὅπως θριαμβεύῃ αἰωνίως ἐν τῷ κόσμῳ. Εἶναι θεῖον, εἶναι ἀθάνατον, εἶναι αἰώνιον, διότι ἀθάνατος εἶναι καὶ ὁ Θεός, διότι αἰωνία εἶναι καὶ ἡ ζωὴ!

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ Τῃ ΣΧΟΛῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1912—1913	σελ 1 - 43
Προσφώνησις Σχολάρχου ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔ. 1912—1913 »	5 - 15
Μνημόσυνον ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν... ..	» 16
Ἐκθεσις οἰκονομικῆ τῆς Σχολῆς (1911—1912)	» 16 - 21
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1912—1913) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 9 Ἰουνίου 1913	» 23 - 43
Πρόγραμμα γενικὸν τῶν ἐν τῇ Σχολῇ διδασκ μαθημάτων..	» 44 - 58
Ὡρολόγιον τῶν διδαχθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ.....	» 59 - 60
» » » » ἐν τῷ Διδασκαλείῳ »	61
Ἀρχαὶ τῆς Σχολῆς	» 62— 63
Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς	» 63— 64
Μαθήματα ἐν οἷς ἐξητάσθη ἡ τάξις τῶν τελειοφοίτων... ..	» 65
Τελειόφοιτοι τοῦ 1913 Σχολῆς τε καὶ Διδασκαλείου.....	» 66 - 67
Ἐκθεσις τοῦ Σεβαστοπούλειου Ἀγῶνος Κωνσταντινουπό- λεως ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Η. Οἰκονομίδου.....	» 69— 75
Πραγματεία ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Δημ. Μ. Σάργου τῇ 30 Ἰανουαρίου 1913.....	» 77—113

SISMANOGLIO
MEGARRO